

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/696**z dnia 28 kwietnia 2021 r.****ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 189 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Technologie kosmiczne oraz dane i usługi związane z przestrzenią kosmiczną stały się niezbędne w codziennym życiu Europejczyków i odgrywają istotną rolę w zachowaniu wielu strategicznych interesów. Unijny przemysł kosmiczny jest już jednym z najbardziej konkurencyjnych na świecie. Jednak pojawienie się nowych podmiotów oraz rozwój nowych technologii rewolucjonizuje tradycyjne modele przemysłowe. W celu utrzymania przez Unię wiodącej pozycji na arenie międzynarodowej ze znaczną swobodą działania w dziedzinie przestrzeni kosmicznej kluczowe jest, aby wspierała ona postęp naukowy i techniczny oraz zwiększała potencjał w zakresie konkurencyjności i innowacji gałęzi przemysłu sektora kosmicznego na obszarze Unii, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), przedsiębiorstw typu *start-up* i innowacyjnych przedsiębiorstw.
- (2) Należy wykorzystać możliwości, jakie przestrzeń kosmiczna oferuje w zakresie bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich, opisane w szczególności w globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z czerwca 2016 r., utrzymując zarazem cywilny charakter Unijnego programu kosmicznego (zwanego dalej „Programem”) i przestrzegając ewentualnych przepisów dotyczących neutralności i niezaangażowania ustanowionych w prawie konstytucyjnym państw członkowskich. Rozwój sektora kosmicznego był w przeszłości związany z bezpieczeństwem. W wielu przypadkach urządzenia, komponenty i narzędzia używane w sektorze kosmicznym, a także dane i usługi związane z przestrzenią kosmiczną mają podwójne zastosowanie. Unijna polityka bezpieczeństwa i obrony jest jednak określana w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa zgodnie z tytułem V Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).
- (3) Od końca lat 90. ubiegłego wieku Unia przygotowywała własne inicjatywy i programy w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, a mianowicie europejski system wspomagania satelitarnego (EGNOS), a następnie Galileo i Copernicus, które uwzględniają potrzeby obywateli Unii i spełniają wymogi polityki publicznej. Należy zapewnić kontynuowanie tych inicjatyw i programów, a także ulepszyć oferowane w ich ramach usługi, tak aby zaspokajały one nowe potrzeby użytkowników, utrzymywały się w czołówce w kontekście rozwoju nowych technologii i transformacji w dziedzinie technologii cyfrowych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz mogły przyczynić się do realizacji priorytetów politycznych, takich jak działania związane ze zmianą klimatu, w tym monitorowanie zmian w strefie podbiegunowej, transporcie, bezpieczeństwie i obronności.
- (4) Należy wykorzystać synergie między sektorem transportu, sektorem kosmicznym i sektorem cyfrowym, aby wesprzeć szersze stosowanie nowych technologii, takich jak eCall, tachograf cyfrowy, nadzór ruchu i zarządzanie nim, jazda autonomiczna oraz pojazdy bezzałogowe i drony, a także odpowiedzieć na potrzeby w zakresie bezpiecznej i niezawodnej łączności, solidnego pozycjonowania, intermodalności i interoperacyjności. Takie wykorzystanie synergii zwiększyłoby konkurencyjność usług transportowych i sektora transportu.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2019 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 19 kwietnia 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 kwietnia 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

- (5) Aby wszystkie państwa członkowskie i wszyscy ich obywatele mogli odnieść maksymalny pożytek z Programu, należy również promować korzystanie z dostarczonych danych, informacji i usług oraz ich upowszechnianie, a także wspierać rozwój aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) w oparciu o te dane, informacje i usługi. W tym celu państwa członkowskie, Komisja i podmioty odpowiedzialne mogłyby w szczególności organizować cykliczne kampanie informacyjne na temat korzyści płynących z Programu.
- (6) Dla realizacji celów w postaci swobody działania, niezależności i bezpieczeństwa istotne jest, aby Unia posiadała autonomiczny dostęp do przestrzeni kosmicznej i miała możliwość korzystania z niej w bezpieczny sposób. W związku z tym istotne jest, by Unia wspierała autonomiczny, niezawodny i racjonalny pod względem kosztów dostęp do przestrzeni kosmicznej, w szczególności w odniesieniu do krytycznej infrastruktury i technologii, bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich. Komisja powinna mieć zatem możliwość zgrupowania na poziomie europejskim usług wynoszenia w przestrzeń kosmiczną, zarówno na potrzeby własne, jak i – na ich wniosek – innych podmiotów, w tym państw członkowskich, zgodnie z art. 189 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Dla utrzymania konkurencyjności na szybko zmieniającym się rynku istotne jest również, aby Unia nadal miała dostęp do nowoczesnych, skutecznych i elastycznych instalacji infrastruktury startowej i korzystała z odpowiednich systemów wynoszenia w przestrzeń kosmiczną. Dlatego też, bez uszczerbku dla działań podejmowanych przez państwa członkowskie lub Europejską Agencję Kosmiczną (ESA), Program powinien mieć możliwość wspierania dostosowań naziemnej infrastruktury kosmicznej (w tym nowych osiągnięć), które są niezbędne do realizacji Programu, jak również dostosowań systemów wynoszących (w tym rozwoju technologicznego), które są niezbędne do wynoszenia satelitów w przestrzeń kosmiczną, z uwzględnieniem alternatywnych technologii i innowacyjnych systemów, na potrzeby realizacji komponentów Programu. Działania te należy realizować zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046^(*) (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”), mając na celu osiągnięcia większej racjonalności pod względem kosztów na potrzeby Programu. Z uwagi na brak specjalnego budżetu działania na rzecz dostępu do przestrzeni kosmicznej powinny pozostawać bez uszczerbku dla realizacji komponentów Programu.
- (7) Aby zwiększyć konkurencyjność unijnego przemysłu kosmicznego i zwiększyć potencjał w zakresie projektowania, budowy i eksploatacji systemów własnych, Unia powinna wspierać tworzenie, wzrost i rozwój całego przemysłu kosmicznego. Powstawanie modelu sprzyjającego przedsiębiorczości i innowacjom należy wspierać również na poziomach europejskim, regionalnym i krajowym poprzez inicjatywy, takie jak platformy ds. przestrzeni kosmicznej skupiające sektor kosmiczny, sektor cyfrowy i inne sektory, a także użytkowników. Platformy te powinny mieć na celu pobudzanie przedsiębiorczości i rozwój umiejętności, a jednocześnie dążyć do synergii z centrami innowacji cyfrowych. Unia powinna wspierać tworzenie i rozwój przedsiębiorstw z sektora kosmicznego z siedzibą w Unii, aby mogły one odnieść sukces, w tym przez ułatwianie im dostępu do finansowania ryzyka w związku z brakiem odpowiedniego dostępu na obszarze Unii do kapitału *private equity* dla przedsiębiorstw typu *start-up* z sektora kosmicznego oraz przez pobudzanie popytu, znanego jako podejście oparte na pierwszej umowie.
- (8) W przypadku usług związanych z przestrzenią kosmiczną łańcuch wartości można ogólnie podzielić na działania w segmencie kosmicznym (*upstream*) i działania w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*). Działania w segmencie kosmicznym (*upstream*) obejmują działania prowadzące do stworzenia operacyjnego systemu kosmicznego, w tym działania w zakresie rozwoju, produkcji i wynoszenia w przestrzeń kosmiczną, a także funkcjonowanie takiego systemu. Działania w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) obejmują działania w zakresie udostępniania użytkownikom usług i produktów związanych z przestrzenią kosmiczną. Ważnym elementem wspierającym rozwój sektora kosmicznego są również platformy cyfrowe. Umożliwiają one dostęp do danych i produktów, a także do zestawów narzędzi oraz instalacji przechowujących i obliczeniowych.
- (9) W dziedzinie przestrzeni kosmicznej Unia wykonuje swoje kompetencje zgodnie z art. 4 ust. 3 TFUE. Komisja powinna zapewnić spójność działań prowadzonych w ramach Programu.
- (10) Podczas gdy szereg państw członkowskich ma tradycję aktywnego przemysłu związanego z przestrzenią kosmiczną, należy uwzględnić potrzebę rozwoju i ugruntowania przemysłu kosmicznego w państwach członkowskich, których zdolności dopiero powstają, oraz potrzebę podjęcia wyzwań, jakie dla tradycyjnego przemysłu kosmicznego stanowią „New Space”. Należy wspierać działania na rzecz rozwoju potencjału przemysłu kosmicznego w całej Unii i usprawnienia współpracy między przedsiębiorstwami działającymi w przemyśle kosmicznym we wszystkich państwach członkowskich.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (11) Działania prowadzone w ramach Programu powinny opierać się na potencjale krajowym i europejskim, (który istnieje w momencie realizacji działania, i z niego korzystając.
- (12) Ze względu na zasięg Programu i jego potencjał w zakresie stawiania czoła globalnym wyzwaniom działalność związana z przestrzenią kosmiczną ma bardzo międzynarodowy wymiar. Odpowiednie podmioty Programu, ściśle koordynując swoje działania z państwami członkowskimi i za ich zgodą, mogą uczestniczyć w sprawach dotyczących Programu, we współpracy międzynarodowej i współpracy z właściwymi gremiami sektorowymi Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ). W sprawach związanych z Programem Komisja może koordynować w imieniu Unii i w zakresie jej kompetencji działania na arenie międzynarodowej, a w szczególności bronić interesów Unii i jej państw członkowskich na forach międzynarodowych, w tym w odniesieniu do zakresów częstotliwości wykorzystywanych do celów Programu, bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich w tej dziedzinie. Szczególnie ważne jest, aby Unia, reprezentowana przez Komisję, prowadziła współpracę w ramach organów międzynarodowego programu COSPAS-SARSAT.
- (13) Współpraca międzynarodowa ma zasadnicze znaczenie dla promowania roli Unii jako globalnego gracza w sektorze kosmicznym oraz unijnych technologii i przemysłu, przy czym należy wspierać uczciwą konkurencję na poziomie międzynarodowym, nie zapominając o potrzebie zapewnienia wzajemności praw i obowiązków stron, a także zachęcać do współpracy w dziedzinie szkoleń. Współpraca międzynarodowa stanowi jeden z kluczowych elementów Strategii kosmicznej dla Europy określonej przez Komisję w komunikacie z dnia 26 października 2016 r. Komisja powinna wykorzystywać Program, by poprzez rozmaite inicjatywy przyczynić się do międzynarodowych wysiłków i z nich korzystać, promować europejską technologię i przemysł na arenie międzynarodowej, np. za pomocą dialogów dwustronnych, warsztatów branżowych i wsparcia na rzecz umiędzynarodowienia MSP, oraz ułatwiać dostęp do rynków międzynarodowych i wspierać uczciwą konkurencję, także za pośrednictwem inicjatyw z zakresu dyplomacji gospodarczej. Należy zapewnić pełną spójność i komplementarność europejskich inicjatyw z zakresu dyplomacji kosmicznej z istniejącymi unijnymi strategiami politycznymi, priorytetami i instrumentami, pamiętając, że Unia wraz z państwami członkowskimi ma do odegrania kluczową rolę w utrzymaniu wiodącej pozycji na arenie międzynarodowej.
- (14) Bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich Komisja wraz z Wysokim Przedstawicielem Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanym dalej „Wysokim Przedstawicielem”) i w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi powinna promować odpowiedzialne zachowanie w przestrzeni kosmicznej podczas realizacji Programu, w tym. ograniczanie rozprzestrzeniania się śmieci kosmicznych. Komisja powinna również zbadać możliwość przyjęcia przez Unię praw i obowiązków zawartych w odpowiednich traktatach i konwencjach ONZ i w razie konieczności wystąpić ze stosownymi wnioskami.
- (15) Cele Programu są podobne do celów innych programów Unii, w szczególności programu „Horyzont Europa” ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ⁽³⁾, Programu InvestEU ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 ⁽⁴⁾, Europejskiego Funduszu Obronnego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 ⁽⁵⁾ oraz funduszy objętych rozporządzeniem ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów”). W związku z tym należy przewidzieć skumulowane finansowanie z tych programów, pod warunkiem że nie obejmują one tych samych pozycji kosztów, w szczególności w drodze uzgodnień dotyczących finansowania uzupełniającego z programów Unii, w przypadku gdy pozwala na to tryb zarządzania – albo kolejno, na zmianę, albo w drodze łączenia środków finansowych, w tym na potrzeby wspólnego finansowania działań – umożliwiając, w miarę możliwości, tworzenie partnerstw innowacyjnych i prowadzenie działań łączonych. W trakcie realizacji Programu Komisja powinna zatem promować synergie z innymi powiązаныmi programami i instrumentami finansowymi Unii, co umożliwi, w miarę możliwości, korzystanie z dostępu do finansowania ryzyka, partnerstw innowacyjnych oraz finansowania skumulowanego lub mieszanego. Komisja powinna również zapewnić synergie i spójność między rozwiązaniami opracowanymi w ramach tych programów, w szczególności programu „Horyzont Europa”, a rozwiązaniami opracowanymi w ramach Programu.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1092 (zob. s. 149 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (16) Zgodnie z art. 191 ust. 3 rozporządzenia finansowego w żadnych okolicznościach te same koszty nie mogą być dwukrotnie finansowane z budżetu Unii.
- (17) Cele polityczne Programu zostałyby również uznane za kwalifikujące się do finansowania i operacji z zakresu inwestycji z instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych Programu InvestEU, w szczególności w ramach finansowanych przez niego segmentów polityki: zrównoważona infrastruktura oraz badania naukowe, innowacje i cyfryzacja. Wsparcie finansowe należy wykorzystać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku w proporcjonalny sposób, bez powielania ani wypierania finansowania prywatnego, a także bez zakłócania konkurencji na rynku wewnętrznym. Działania powinny mieć wyraźną europejską wartość dodaną.
- (18) Spójność i synergie między programem „Horyzont Europa” a Programem powinny sprzyjać tworzeniu konkurencyjnego i innowacyjnego europejskiego sektora kosmicznego, wzmacniać autonomię Europy w zakresie dostępu do przestrzeni kosmicznej i jej wykorzystania w bezpiecznym i zabezpieczonym środowisku oraz wzmacniać pozycję Europy jako światowego gracza. Przełomowe rozwiązania uzyskane dzięki programowi „Horyzont Europa” byłyby wspierane przez dane i usługi udostępniane w ramach Programu społeczności skupionej wokół badań naukowych i innowacji.
- (19) W celu zapewnienia jak największych społeczno-gospodarczych korzyści z Programu konieczne jest utrzymanie jak najnowocześniejszych systemów, ich modernizacja w miarę zmieniających się potrzeb użytkowników oraz ewolucja sektora aplikacji opierających się na przestrzeni kosmicznej w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*). Unia powinna wspierać działania związane z badaniami naukowymi i rozwojem technologii lub wczesnymi etapami ewolucji dotyczącej infrastruktury ustanowionej w ramach Programu, a także działania badawczo-rozwojowe dotyczące aplikacji i usług opartych na systemach stworzonych w ramach Programu, pobudzając tym samym działalność gospodarczą w segmencie kosmicznym (*upstream*) i segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*). Właściwym narzędziem finansowania na poziomie unijnym tego rodzaju działalności badawczo-innowacyjnej jest program „Horyzont Europa”. Istnieje jednak bardzo szczególna część działalności rozwojowej wymagająca finansowania z budżetu przeznaczzonego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem na komponenty Galileo i EGNOS, w szczególności jeżeli działalność ta dotyczy podstawowych elementów, takich jak chipsety i odbiorniki działające w systemie Galileo, które ułatwiłyby rozwój aplikacji w różnych sektorach gospodarki. Finansowanie takie nie powinno jednak stwarzać zagrożenia dla rozmieszczenia lub eksploatacji infrastruktury utworzonej w ramach Programu.
- (20) Aby zapewnić przyszłą konkurencyjność europejskiego przemysłu kosmicznego, Program powinien wspierać rozwój zaawansowanych umiejętności w dziedzinach związanych z przestrzenią kosmiczną oraz działania edukacyjno-szkoleniowe, promując zarazem równe szanse, w tym równouprawnienie płci, aby móc w pełni wykorzystać potencjał obywateli Unii w tej dziedzinie.
- (21) Infrastruktura na potrzeby Programu może wymagać dodatkowych badań naukowych i innowacji, które mogą być wspierane w ramach programu „Horyzont Europa”, w celu zapewnienia spójności z działaniami prowadzonymi w tej dziedzinie przez ESA. Synergia z programem „Horyzont Europa” powinna zapewnić identyfikację potrzeb sektora kosmicznego w zakresie badań naukowych i innowacji oraz ich uwzględnienie w strategicznym procesie planowania badań naukowych i innowacji. Udostępniane nieodpłatnie w ramach Programu dane i usługi związane z przestrzenią kosmiczną byłyby wykorzystywane do opracowywania dzięki badaniom naukowym i innowacjom przełomowych rozwiązań na rzecz realizacji priorytetów polityki unijnej, w tym w ramach programu „Horyzont Europa”. W procesie planowania strategicznego w ramach programu „Horyzont Europa” określone zostałyby działania w zakresie badań naukowych i innowacji, które powinny wykorzystywać stanowiącą własność Unii infrastrukturę, taką jak Galileo, EGNOS i Copernicus. Infrastruktury badawcze, w szczególności sieci obserwacyjne *in situ*, stanowiąłyby zasadnicze elementy infrastruktury obserwacji *in situ* umożliwiającej świadczenie usług systemu Copernicus.
- (22) Istotne jest, aby Unia była właścicielem wszystkich aktywów materialnych i niematerialnych wytworzonych lub rozwijanych w wyniku zamówień publicznych sfinansowanych w ramach Programu. Aby zapewnić pełną zgodność z prawami podstawowymi odnoszącymi się do własności, należy dokonać niezbędnych uzgodnień z obecnymi właścicielami. Przysługująca Unii własność nie powinna stanowić przeszkody dla udostępniania przez Unię powyższych aktywów osobom trzecim lub rozporządzania nimi, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz jeżeli zostanie to uznane za stosowne na podstawie oceny indywidualnych przypadków.
- (23) Aby zachęcić do jak najpowszechniejszego korzystania z usług oferowanych w ramach Programu, warto byłoby podkreślić, że bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawnie wiążących przepisów dane, informacje i usługi dostarczane są bez gwarancji.

- (24) Przy wykonywaniu niektórych zadań o charakterze nieregulacyjnym Komisja powinna mieć możliwość w razie potrzeby i w niezbędnym zakresie korzystania z pomocy technicznej niektórych stron zewnętrznych. Inne podmioty zaangażowane w publiczne zarządzanie Programem powinny mieć również możliwość korzystania z tej samej pomocy technicznej w wykonywaniu zadań powierzonych im na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (25) W niniejszym rozporządzeniu określono pulę środków finansowych na cały okres trwania Programu, która podczas corocznej procedury budżetowej ma stanowić dla Parlamentu Europejskiego i Rady główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 18 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽⁶⁾.
- (26) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego przyjętego na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ⁽⁷⁾ i zobowiązaniem na rzecz celów zrównoważonego rozwoju ONZ, działania podejmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny przyczynić się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu i do osiągnięcia celu ogólnego zakładającego, że co najmniej 30 % wydatków budżetowych Unii zostanie przeznaczonych na wspieranie celów klimatycznych. Stosowne działania powinny zostać określone na etapie przygotowania i realizacji Programu oraz ponownie ocenione w ramach odpowiednich ocen i przeglądów. Parlament Europejski, Rada i Komisja będą współpracować na rzecz skutecznej, przejrzystej i kompleksowej metodyki, która ma zostać określona przez Komisję, w celu oceny wydatków, jakie ujęto w ramach wszystkich programów wieloletnich ram finansowych, na cele związane z różnorodnością biologiczną przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejącego pokrywania się celów w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej.
- (27) Dochody generowane przez komponenty Programu powinny zasilać budżet Unii w celu częściowego zrekompensovania inwestycji, które zostały już dokonane; dochody te powinny być wykorzystywane do wspierania realizacji celów Programu. Z tego samego powodu powinno być możliwe wprowadzenie mechanizmu podziału dochodów w umowach zawieranych z podmiotami sektora prywatnego.
- (28) Do Programu stosuje się rozporządzenie finansowe. Rozporządzenie finansowe określa zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej oraz zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych.
- (29) Z uwagi na to, że Program jest co do zasady finansowany przez Unię, umowy w sprawie zamówień publicznych dotyczących działań finansowanych z Programu zawierane w jego ramach powinny być zgodne z przepisami unijnymi. W tym kontekście Unia powinna być również odpowiedzialna za określenie celów, jakie mają być realizowane w odniesieniu do zamówień publicznych. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym na podstawie wyników oceny *ex ante* Komisja może korzystać z systemów i procedur osób lub podmiotów wykonujących środki finansowe Unii. Specjalne dostosowania, jakich wymagają te systemy i procedury, oraz warunki przedłużenia obowiązujących umów powinny zostać określone w odpowiedniej ramowej umowie o partnerstwie finansowym lub umowie o przyznanie wkładu.
- (30) Program opiera się na złożonych i stale rozwijających się technologiach. Opieranie się na takich technologiach stwarza niepewność i ryzyko związane z zamówieniami publicznymi udzielanymi w ramach Programu, zwłaszcza że zamówienia te przewidują długoterminowe związanie się z dostawcą urządzeń lub usług. Oprócz przepisów ustanowionych w rozporządzeniu finansowym konieczne są zatem środki szczególne dotyczące zamówień publicznych. Powinno zatem być możliwe udzielenie zamówienia w postaci zamówienia w transzach warunkowych, dokonywanie – pod pewnymi warunkami – zmian w umowie podczas jej wykonywania lub nałożenie obowiązku minimalnego zakresu podwykonawstwa pozwalającego w szczególności na udział MŚP oraz przedsiębiorstw typu *start-up*. Ponadto w związku z niepewnością technologiczną, która charakteryzuje komponenty Programu, nie zawsze można dokładnie przewidzieć ceny ustalone w zamówieniu i w związku z tym powinno być możliwe zawieranie umów bez określania stałej ostatecznej ceny i wprowadzanie klauzuli o ochronie interesów finansowych Unii.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

- (31) Aby zwiększyć zainteresowanie społeczne i innowacje w sektorze publicznym, Program powinien promować korzystanie ze swoich danych, informacji i usług w celu wspierania opracowywania przez przemysł i MŚP dostosowanych do potrzeb rozwiązań na poziomach regionalnym i lokalnym w ramach związanych z przestrzenią kosmiczną partnerstw innowacyjnych, o których mowa w pkt 7 załącznika I do rozporządzenia finansowego, umożliwiając objęcie wszystkich etapów od opracowania do wprowadzenia i dostarczenia dostosowanych do potrzeb interoperacyjnych rozwiązań kosmicznych dla usług publicznych.
- (32) Aby zrealizowane zostały cele Programu, ważne jest, aby możliwe było wykorzystanie, w stosownych przypadkach, potencjału oferowanego przez unijne podmioty publiczne i prywatne działające w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, a także podjęcie współpracy na poziomie międzynarodowym z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi. Z tego względu powinno się przewidzieć możliwość wykorzystania wszystkich odpowiednich narzędzi i metod zarządzania przewidzianych w TFUE i rozporządzeniu finansowym i procedur wspólnego udzielania zamówień.
- (33) Odnosząc się do dotacji, doświadczenie pokazuje, że upowszechnianie wśród użytkowników i absorpcja przez rynek, a także ogólne działania informacyjne przynoszą lepsze rezultaty, jeżeli są podejmowane w sposób zdecentralizowany, a nie odgórnie przez Komisję. Bony, które są formą wsparcia finansowego udzielanego osobom trzecim przez beneficjenta dotacji, należą do działań o najwyższym wskaźniku powodzenia wśród nowych podmiotów oraz MŚP. Zostały one jednak ograniczone przez określony w rozporządzeniu finansowym pułap wsparcia finansowego. W odniesieniu do Programu pułap ten powinien zatem zostać podniesiony tak, aby dotrzymać tempa rosnącym możliwościom opracowywanych przez rynek aplikacji w sektorze kosmicznym.
- (34) Formy finansowania i metody wykonania na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być wybierane w zależności od ich możliwości osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także finansowania niepowiązanego z kosztami, o czym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego.
- (35) Zgodnie z decyzją Rady 2013/755/UE ⁽⁸⁾ osoby i podmioty z siedzibą w krajach lub terytoriach zamorskich kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów Programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane.
- (36) Do niniejszego rozporządzenia stosuje się horyzontalne zasady finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Zasady te zostały ustanowione w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę uchwalania i wykonywania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrolę odpowiedzialności podmiotów upoważnionych do działań finansowych. Zasady przyjęte na podstawie art. 322 TFUE obejmują także ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii.
- (37) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽⁹⁾ oraz rozporządzeniami Rady (Euratom, WE) nr 2988/95 ⁽¹⁰⁾ i (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹¹⁾ i (UE) 2017/1939 ⁽¹²⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia

⁽⁸⁾ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską (decyzja o stowarzyszeniu zamorskim) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁽¹³⁾. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO, niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (38) Członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalni kandydaci, a także państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa mogą uczestniczyć w Programie, z wyjątkiem Galileo, EGNOS, GOVSATCOM i podkomponentu SST, zgodnie z odpowiednimi umowami. Inne państwa trzecie mogą również uczestniczyć w Programie, z wyjątkiem Galileo, EGNOS, GOVSATCOM i podkomponentu SST, na podstawie umowy zawartej zgodnie z art. 218 TFUE. W Galileo i EGNOS powinni móc uczestniczyć członkowie EFTA, którzy są członkami EOG, zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym⁽¹⁴⁾. W przypadku Galileo i EGNOS inne państwa trzecie mogą uczestniczyć w Programie na podstawie umowy zawieranej zgodnie z art. 218 TFUE. Państwa trzecie powinny móc uczestniczyć w GOVSATCOM jedynie na podstawie umowy zawartej zgodnie z art. 218 TFUE.
- (39) W niniejszym rozporządzeniu należy wprowadzić przepis szczegółowy zobowiązujący państwa trzecie do przyznania właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF oraz Trybunałowi Obrachunkowemu praw i dostępu niezbędnych do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji.
- (40) W celu zapewnienia organizacjom międzynarodowym, które nie mają siedziby głównej w Unii, a które pragną uzyskać dostęp do usług SST, które nie są publicznie dostępne, powinno być wymagane zawarcie umowy zgodnie z art. 218 TFUE. Organizacje międzynarodowe, które mają siedzibę główną w Unii oraz są publicznymi właścicielami i operatorami statków kosmicznych, należy uznać za podstawowych użytkowników SST.
- (41) Przez publicznie dostępne informacje dotyczące usług SST należy rozumieć informacje, co do których użytkownik ma uzasadnione podstawy, by sądzić, że są zgodnie z prawem dostępne. Usługi SST w zakresie zapobiegania kolizjom, wchodzenia w atmosferę i fragmentacji opierają się na zewnętrznych publicznie dostępnych informacjach SST, które są dostępne po złożeniu wniosku o dostęp. W związku z tym usługi SST w zakresie zapobiegania kolizjom, wchodzenia w atmosferę i fragmentacji należy rozumieć jako usługi publicznie dostępne i nie powinny one wymagać zawarcia umowy zgodnie z art. 218 TFUE. Dostęp do nich powinien być możliwy na wniosek potencjalnego użytkownika.
- (42) Należyte publiczne zarządzanie Programem wymaga jasnego podziału obowiązków i zadań między różne zaangażowane podmioty w celu unikania niepotrzebnego nakładania się działań oraz w celu ograniczenia przekraczania kosztów i opóźnień. Wszystkie podmioty zarządzające powinny w zakresie swoich kompetencji i obowiązków wspierać realizację celów Programu.
- (43) Państwa członkowskie od dawna są aktywne w dziedzinie przestrzeni kosmicznej. Posiadają systemy, infrastrukturę, krajowe agencje i organy ds. przestrzeni kosmicznej. Mogą zatem wnieść znaczący wkład do Programu, zwłaszcza w zakresie jego realizacji. Mogłyby one współpracować z Unią w celu propagowania usług i aplikacji w ramach Programu. Komisja mogłaby uruchomić dostępne państwom członkowskim środki, korzystając z pomocy państw członkowskich i powierzyć im na wspólnie uzgodnionych warunkach pozaregulacyjne zadania związane z realizacją Programu. Ponadto zainteresowane państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie działania konieczne do

⁽¹³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

zapewnienia ochrony stacji naziemnych istniejących na ich terytorium. Państwa członkowskie i Komisja powinny poza tym współpracować ze sobą oraz z odpowiednimi organami międzynarodowymi i regulacyjnymi, by zapewnić dostępność i ochronę zakresów częstotliwości niezbędnych do celów Programu na odpowiednim poziomie umożliwiających pełny rozwój i wdrożenie aplikacji bazujących na oferowanych usługach, zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 243/2012/UE ⁽¹⁵⁾.

- (44) Z uwagi na jej rolę jako promotora ogólnego interesu Unii do Komisji należy realizacja Programu, ponoszenie ogólnej odpowiedzialności za Program i propagowanie korzystania z niego. W celu optymalizacji zasobów i kompetencji poszczególnych zainteresowanych stron Komisja powinna mieć możliwość powierzania niektórych zadań innym podmiotom w uzasadnionych przypadkach. Ponieważ Komisja ponosi ogólną odpowiedzialność za Program, powinna określić główne wymogi techniczne i operacyjne niezbędne do wdrożenia ewolucji systemów i usług. Powinna tego dokonać po konsultacji z ekspertami z państw członkowskich, użytkownikami i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Ponadto, biorąc pod uwagę, że w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, zgodnie z art. 4 ust. 3 TFUE, wykonywanie kompetencji przez Unię nie uniemożliwia państwom członkowskim wykonywania ich kompetencji, Komisja powinna zapewnić spójność działań prowadzonych w ramach Programu.
- (45) Misją Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (zwanej dalej „Agencją”), która zastępuje Agencję Europejskiego GNSS ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2010 ⁽¹⁶⁾ i jest jej następcą, jest przyczynienie się do realizacji Programu, w szczególności w odniesieniu do akredytacji bezpieczeństwa oraz rozwoju rynku i aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*). Niektóre zadania związane z tymi dziedzinami należy zatem powierzyć Agencji. W szczególności w odniesieniu do kwestii bezpieczeństwa, z uwagi na doświadczenie Agencji w tej dziedzinie, powinna ona być odpowiedzialna za zadania związane z akredytacją bezpieczeństwa w odniesieniu do wszystkich działań Unii w sektorze kosmicznym. W oparciu o swoje pozytywne doświadczenia z promowaniem upowszechniania Galileo i EGNOS wśród użytkowników i absorpcji przez rynek Agencja powinna również prowadzić działania na rzecz upowszechniania wśród użytkowników komponentów Programu innych niż Galileo i EGNOS, jak również działania dotyczące rozwoju aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) w przypadku wszystkich komponentów Programu. Pozwoliłoby to Agencji na uzyskanie korzyści skali i stworzenie możliwości rozwoju aplikacji w oparciu o kilka komponentów Programu (aplikacji zintegrowanych). Działania te powinny jednak być prowadzone bez szkody dla usług i zadań w zakresie upowszechniania wśród użytkowników, których wykonanie Komisja powierzyła podmiotom, którym powierzono zadania w zakresie systemu Copernicus. Powierzenie Agencji rozwoju aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) nie powinno stać na przeszkodzie rozwojowi aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) przez inne podmioty, którym powierzono takie zadanie. Ponadto Agencja powinna wykonywać zadania, które Komisja powierza jej na podstawie jednej lub wielu umów o przyznanie wkładu na podstawie ramowej umowy o partnerstwie finansowym obejmujących inne zadania szczegółowe związane z Programem. Powierając zadania Agencji, należy jej zapewnić odpowiednie zasoby ludzkie, administracyjne i finansowe.
- (46) W pewnych należycie uzasadnionych przypadkach Agencja powinna mieć możliwość powierzenia określonych zadań państwom członkowskim lub grupom państw członkowskich. To powierzenie zadań powinno ograniczać się do działań, których Agencja nie jest w stanie wykonywać sama, i nie powinno przesądzać o zarządzaniu Programem i podziale zadań zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (47) Galileo i EGNOS to złożone systemy, które wymagają ścisłej koordynacji. Zważywszy, że są one komponentami Programu, koordynacja ta powinna być zapewniona przez instytucję lub organ Unii. Dzięki doświadczeniom zdobytym w minionych latach Agencja jest najbardziej odpowiednim organem do koordynowania wszystkich zadań operacyjnych związanych z eksploatacją tych systemów, z wyjątkiem współpracy międzynarodowej. Agencji należy zatem powierzyć zarządzanie eksploatacją EGNOS i Galileo. Nie znaczy to jednak, że wszystkie zadania związane z eksploatacją systemów Agencja ma wykonywać sama. Może ona korzystać z wiedzy fachowej innych podmiotów,

⁽¹⁵⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 243/2012/UE z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego (Dz.U. L 81 z 21.3.2012, s. 7).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2010 z dnia 22 września 2010 r. ustanawiające Agencję Europejskiego GNSS, uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1321/2004 w sprawie ustanowienia struktur zarządzania europejskimi programami radionawigacyjnymi i zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 683/2008 (Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 11).

w szczególności ESA. Powinno dotyczyć to działań związanych z ewolucją systemów oraz projektowaniem i rozwojem części segmentu naziemnego i satelitów, które to działania powinny zostać powierzone ESA. Powierzenie zadań innym podmiotom zależy od ich kompetencji i nie powinno powodować powielania działań.

- (48) ESA jest organizacją międzynarodową mającą szeroką wiedzę fachową w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, która zawarła ze Wspólnotą Europejską umowę ramową w 2004 r. (zwaną dalej „umową ramową z 2004 r.”) ⁽¹⁷⁾. Jest ona zatem ważnym partnerem w realizacji Programu, z którym należy nawiązać odpowiednie stosunki. W związku z tym i zgodnie z rozporządzeniem finansowym Komisja powinna zawrzeć z ESA i Agencją ramową umowę o partnerstwie finansowym, która będzie regulować wszystkie stosunki finansowe między Komisją, Agencją i ESA, zapewnić spójność tych stosunków oraz będzie zgodna z umową ramową z 2004 r., w szczególności z jej art. 2 i 5. Jednakże z uwagi na to, że ESA nie jest organem Unii i nie podlega prawu Unii, istotne jest, aby taka umowa przewidywała podjęcie przez ESA odpowiednich działań na rzecz ochrony interesów Unii i jej państw członkowskich i aby w kwestii wykonania budżetu zadania powierzone ESA były zgodne z decyzjami podejmowanymi przez Komisję. Umowa ta powinna również zawierać wszelkie klauzule niezbędne do ochrony interesów finansowych Unii.
- (49) Funkcjonowanie Centrum Satelitarnego Unii Europejskiej (SATCEN) jako autonomicznego europejskiego potencjału w zakresie udostępniania informacji i usług wynikających z wykorzystania odpowiednich aktywów kosmicznych i powiązanych danych uznano już przy okazji wykonywania decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady 541/2014/UE ⁽¹⁸⁾.
- (50) W celu strukturalnego włączenia reprezentacji użytkowników w zarządzanie GOVSATCOM oraz grupowania potrzeb i wymogów użytkowników ponad granicami krajowymi i cywilno-wojskowymi odpowiednie podmioty unijne charakteryzujące się bliskimi powiązaniem z użytkownikami, takie jak Europejska Agencja Obrony, Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego, Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa, Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania, Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych/Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych oraz Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego mogą pełnić rolę koordynatora w odniesieniu do określonych grup użytkowników. Na poziomie zagregowanym Agencja powinna koordynować aspekty związane z użytkownikami w odniesieniu do społeczność użytkowników cywilnych oraz może monitorować wykorzystanie operacyjne, popyt, przestrzeganie wymogów, a także zmieniające się potrzeby i wymogi.
- (51) Ze względu na znaczenie działań związanych z przestrzenią kosmiczną dla gospodarki unijnej i życia obywateli Unii oraz możliwość podwójnego zastosowania systemów i aplikacji opierających się na tych systemach, osiągnięcie i utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa powinno być głównym priorytetem Programu, w szczególności w celu ochrony interesów Unii i jej państw członkowskich, w tym w odniesieniu do informacji niejawnych i innych szczególnie chronionych informacji jawnych.
- (52) Bez uszczerbku dla prerogatyw państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego Komisja i Wysoki Przedstawiciel w granicach swoich kompetencji powinni zapewnić bezpieczeństwo Programu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz, w stosownych przypadkach, z decyzją Rady (WPZiB) 2021/698 ⁽¹⁹⁾.
- (53) Ze względu na szczególną wiedzę fachową, jaką dysponuje Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ), oraz na jej regularne kontakty z organami państw trzecich i z organizacjami międzynarodowymi może ona wspierać Komisję w realizacji pewnych zadań związanych z bezpieczeństwem Programu w dziedzinie stosunków zewnętrznych, zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 64.

⁽¹⁸⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 541/2014/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiająca ramy wsparcia obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych (Dz.U. L 158 z 27.5.2014, s. 227).

⁽¹⁹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2021/698 z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie bezpieczeństwa systemów i usług, udostępnianych i wykorzystywanych w ramach Unijnego programu kosmicznego, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo Unii, i uchylająca decyzję 2014/496/WPZiB (zob. s. 178 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽²⁰⁾ Decyzja Rady z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (2010/427/UE) (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

- (54) Bez uszczerbku dla wyłącznej odpowiedzialności państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa narodowego przewidzianej w art. 4 ust. 2 TUE, jak również dla prawa państw członkowskich do ochrony ich podstawowych interesów bezpieczeństwa zgodnie z art. 346 TFUE należy wprowadzić specjalne zarządzanie bezpieczeństwem, by zapewnić sprawną realizację Programu. Zarządzanie to powinno opierać się na trzech głównych zasadach. Po pierwsze, konieczne jest, aby szerokie, wyjątkowe doświadczenie państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa było uwzględniane w jak największym stopniu. Po drugie, w celu zapobiegania konfliktom interesów oraz wszelkim niedociągnięciom w stosowaniu przepisów bezpieczeństwa funkcje operacyjne powinny się oddzielić od funkcji związanych z akredytacją bezpieczeństwa. Po trzecie, podmiot odpowiedzialny za zarządzanie wszystkimi lub niektórymi komponentami Programu jest również w stanie najlepiej zarządzać bezpieczeństwem powierzonych mu zadań. Bezpieczeństwo Programu opierałoby się na doświadczeniu wyniesionym z wdrażania w ubiegłych latach systemów Galileo, EGNOS i Copernicus. Należyte zarządzanie bezpieczeństwem wymaga także, by funkcje były odpowiednio rozdzielone wśród różnych podmiotów. Z uwagi na to, że Komisja jest odpowiedzialna za Program, powinna bez uszczerbku dla prerogatyw państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego określić ogólne wymogi bezpieczeństwa mające zastosowanie do poszczególnych komponentów Programu.
- (55) Cyberbezpieczeństwo europejskiej infrastruktury kosmicznej, zarówno naziemnej, jak i znajdującej się w przestrzeni kosmicznej, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia ciągłości działania systemów i świadczenia usług. Przy określaniu wymogów bezpieczeństwa należy zatem odpowiednio uwzględnić potrzebę ochrony systemów i ich usług przed cyberatakami, także przy użyciu nowych technologii.
- (56) Po przeprowadzeniu analizy ryzyka i zagrożeń Komisja powinna w stosownych przypadkach określić strukturę monitorowania bezpieczeństwa. Tę strukturę monitorowania bezpieczeństwa powinien stanowić podmiot, który wykonuje instrukcje wypracowane w ramach zakresu stosowania decyzji (WPZiB) 2021/698. W przypadku Galileo organem tym powinno być Centrum Monitorowania Bezpieczeństwa Systemu Galileo. W odniesieniu do wykonania decyzji (WPZiB) 2021/698 rola Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa powinna być ograniczona do dostarczania Radzie lub Wysokiemu Przedstawicielowi informacji dotyczących akredytacji bezpieczeństwa systemu.
- (57) Z uwagi na wyjątkowość i złożoność Programu i jego powiązania z bezpieczeństwem, w odniesieniu do akredytacji bezpieczeństwa należy stosować uznane i ugruntowane zasady. Jest zatem niezbędne, aby działania związane z akredytacją bezpieczeństwa były realizowane w oparciu o zbiorową odpowiedzialność za bezpieczeństwo Unii i jej państw członkowskich, poprzez dążenie do konsensusu i z udziałem wszystkich podmiotów zaangażowanych w kwestie bezpieczeństwa; należy również wdrożyć procedurę stałego monitorowania ryzyka. Niezbędne jest również, aby działania techniczne związane z akredytacją bezpieczeństwa powierzane były specjalistom mającym odpowiednie kwalifikacje w zakresie akredytacji złożonych systemów i poświadczenie bezpieczeństwa osobowego na odpowiednim poziomie.
- (58) Z informacjami niejawnymi UE (EUCI) należy postępować w sposób zgodny z przepisami bezpieczeństwa określonymi w decyzji Rady 2013/488/UE⁽²¹⁾ i decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444⁽²²⁾. Zgodnie z decyzją 2013/488/UE państwa członkowskie powinny przestrzegać określonych w tej decyzji zasad i minimalnych norm w celu zapewnienia EUCI równoważnego poziomu ochrony.
- (59) Aby zapewnić bezpieczną wymianę informacji, należy zawrzeć odpowiednie umowy w celu zapewnienia ochrony EUCI przekazywanych państwom trzecim i organizacjom międzynarodowym w ramach Programu.
- (60) Jednym z ważnych celów Programu jest zapewnianie bezpieczeństwa i wzmacnianie strategicznej autonomii w obrębie kluczowych technologii i łańcuchów wartości przy zachowaniu otwartej gospodarki, w tym swobodnego i uczciwego handlu, a także wykorzystywaniu możliwości, jakie stwarza przestrzeń kosmiczna dla bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich. W określonych przypadkach osiągnięcie tego celu wymaga ustanowienia niezbędnych warunków kwalifikowalności i uczestnictwa w celu zapewnienia ochrony integralności, bezpieczeństwa i odporności

⁽²¹⁾ Decyzja Rady z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (2013/488/UE) (Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1).

⁽²²⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

systemów operacyjnych Unii. Nie powinno to podważać potrzeby zapewnienia konkurencyjności i racjonalności pod względem kosztów. Oceniając podmioty prawne podlegające kontroli państwa trzeciego lub podmiot z państwa trzeciego, Komisja powinna uwzględniać zasady i kryteria ustanowione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/452 ⁽²³⁾.

- (61) W ramach Programu istnieją takie informacje, z którymi, choć nie są one niejawne, należy postępować zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi Unii lub z krajowymi przepisami ustawowymi, zasadami i przepisami wykonawczymi, w tym poprzez ograniczanie ich rozpowszechniania.
- (62) Coraz więcej kluczowych sektorów gospodarki, w szczególności sektory transportu, telekomunikacji, rolnictwa i energetyki, korzysta w coraz większym stopniu z systemów nawigacji satelitarnej i obserwacji Ziemi. Program powinien wykorzystywać synergię między tymi sektorami z uwzględnieniem korzyści, jakie sektory te czerpią z technologii kosmicznych, a także wspierać rozwój kompatybilnych urządzeń i promować opracowywanie odpowiednich norm i certyfikacji. Rośnie też synergia między działaniami związanymi z przestrzenią kosmiczną a działaniami związanymi z bezpieczeństwem i obronnością Unii i jej państw członkowskich. Sprawowanie pełnej kontroli nad nawigacją satelitarną powinno zatem zagwarantować Unii niezależność technologiczną, w tym w dłuższej perspektywie w odniesieniu do komponentów infrastruktury, i zapewnić jej strategiczną autonomię.
- (63) Celem Galileo jest utworzenie i eksploatacja pierwszej globalnej infrastruktury nawigacji satelitarnej i pozycjonowania satelitarnego przeznaczonej specjalnie do celów cywilnych, którą mogą wykorzystywać różne podmioty publiczne i prywatne w Europie i na świecie. Galileo działa niezależnie od już istniejących albo mogących dopiero powstać innych systemów, dzięki czemu przyczynia się między innymi do strategicznej autonomii Unii. System Galileo drugiej generacji powinien zostać stopniowo wprowadzony przed 2030 r., początkowo z ograniczonym potencjałem operacyjnym.
- (64) Celem EGNOS jest poprawa jakości otwartych sygnałów emitowanych przez istniejące globalne systemy nawigacji satelitarnej, w szczególności tych emitowanych przez system Galileo. Priorytetem powinno być zapewnienie do końca 2026 r. usług świadczonych przez EGNOS na terytorium państw członkowskich położonych w Europie, uwzględniając w tym celu również Cypr, Azory, Wyspy Kanaryjskie i Maderę. W dziedzinie lotnictwa służby żeglugi powietrznej wszystkich tych terytoriów powinny korzystać z EGNOS na wszystkich poziomach działań obsługiwanych przez EGNOS. Z zastrzeżeniem technicznej wykonalności oraz, w odniesieniu do usług związanych z bezpieczeństwem życia, na podstawie umów międzynarodowych zasięg geograficzny usług świadczonych przez EGNOS można rozszerzyć na inne regiony świata. Bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 ⁽²⁴⁾ oraz niezbędnego monitorowania jakości usług Galileo świadczonych na potrzeby lotnictwa, należy zauważyć, że mimo iż sygnały emitowane przez Galileo mogą być skutecznie wykorzystywane do ułatwiania pozycjonowania samolotów we wszystkich fazach lotu dzięki niezbędnemu systemowi wspomagającemu, w tym regionalnej, lokalnej i pokładowej elektronice lotniczej, jedynie regionalne lub lokalne systemy wspomagające, takie jak EGNOS w Europie, mogą stanowić podstawę działań służb zarządzania ruchem lotniczym (ATM) oraz służb żeglugi powietrznej (ANS). Usługi EGNOS związane z bezpieczeństwem życia należy świadczyć zgodnie z obowiązującymi normami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (zwanymi dalej „normami ICAO”).
- (65) Konieczne jest zapewnienie stabilności systemów Galileo i EGNOS oraz ciągłości, dostępności, dokładności, niezawodności i bezpieczeństwa oferowanych przez nie usług. W obliczu zmieniającego się otoczenia i szybko rozwijającego się rynku ich rozwój powinien być kontynuowany, należy również przygotować nowe generacje tych systemów, uwzględniając ewolucję w powiązanych z nimi segmentach kosmicznym i naziemnym.

⁽²³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/452 z dnia 19 marca 2019 r. ustanawiające ramy monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii (Dz.U. L 79I z 21.3.2019, s. 1).

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 (Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1).

- (66) Pojęcie „usługa komercyjna” stosowane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1285/2013 ⁽²⁵⁾ nie jest już odpowiednie ze względu na ewolucję tej usługi. Zamiast niej w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/224 ⁽²⁶⁾ określono dwie odrębne usługi, a mianowicie usługę o wysokiej dokładności i usługę uwierzytelniania.
- (67) W celu optymalizacji korzystania ze świadczonych usług usługi świadczone przez Galileo i EGNOS powinny być kompatybilne i interoperacyjne między sobą, w tym na poziomie użytkownika, oraz w miarę możliwości z innymi systemami nawigacji satelitarnej i z konwencjonalnymi środkami radionawigacji, jeżeli taką kompatybilność i interoperacyjność przewidziano w umowie międzynarodowej, bez uszczerbku dla celu, jakim jest strategiczna autonomia Unii.
- (68) Zważywszy na znaczenie naziemnej infrastruktury dla Galileo i EGNOS i jej wpływ na ich bezpieczeństwo, określenia lokalizacji tej infrastruktury powinna dokonać Komisja. Rozmieszczenie naziemnej infrastruktury systemów powinno nadal odbywać się w oparciu o otwarte i przejrzyste procedury, w które w stosownych przypadkach mogłaby być zaangażowana Agencja w zakresie jej kompetencji.
- (69) Aby zmaksymalizować społeczno-gospodarcze korzyści Galileo i EGNOS, jednocześnie przyczyniając się do strategicznej autonomii Unii, w szczególności we wrażliwych sektorach oraz w dziedzinie ochrony i bezpieczeństwa, należy promować, także za pomocą środków regulacyjnych, korzystanie z usług świadczonych przez EGNOS i Galileo w innych obszarach polityki unijnej, jeżeli jest to uzasadnione i korzystne. Ważnym elementem procesu są również środki zachęcające do korzystania z tych usług we wszystkich państwach członkowskich.
- (70) Komponenty Programu powinny zachęcać do stosowania technologii cyfrowych w systemach kosmicznych, dystrybucji danych i usług oraz rozwoju segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*). W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na inicjatywy i działania zaproponowane przez Komisję w komunikacie z dnia 14 września 2016 r. zatytułowanym „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego” i w komunikacie z dnia 14 września 2016 r. zatytułowanym „Sieć 5G dla Europy: plan działania”.
- (71) Copernicus powinien zapewnić autonomiczny dostęp do wiedzy o środowisku i do kluczowych technologii w zakresie obserwacji Ziemi i usług geoinformacyjnych, wspierając tym samym Unię w niezależnym podejmowaniu decyzji i działań między innymi w dziedzinie środowiska, zmiany klimatu, mórz, gospodarki morskiej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony ludności, monitorowania obszarów lądowych i infrastruktury, bezpieczeństwa oraz gospodarki cyfrowej.
- (72) Copernicus powinien opierać się na osiągnięciach i działaniach podejmowanych w ramach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 377/2014 ⁽²⁷⁾ ustanawiającego unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi (Copernicus), a także rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2010 ⁽²⁸⁾ ustanawiającego poprzednika systemu Copernicus, a mianowicie globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa (GMES), oraz zasady dotyczące początkowej fazy jego realizacji, a także zapewniać ciągłość tych działań i osiągnięć i je rozszerzać, biorąc pod uwagę najnowsze tendencje w zakresie badań naukowych, postępu technologicznego i innowacji mające wpływ na dziedzinę obserwacji Ziemi, jak również zmiany w zakresie analizy dużych zbiorów danych i sztucznej inteligencji oraz związane z nimi strategie i inicjatywy na poziomie Unii przedstawione przez Komisję w białej księdze w sprawie sztucznej inteligencji z dnia 19 lutego 2020 r. pt. „Europejskie podejście do doskonałości i zaufania” oraz w komunikacie Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. pt. „Europejska strategia w zakresie danych”. W zakresie rozwoju nowych aktywów Komisja powinna ściśle współpracować z państwami członkowskimi, ESA, Europejską Organizacją Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT) i, w stosownych przypadkach, z innymi podmiotami posiadającymi odpowiednie aktywa kosmiczne i *in situ*. W jak największym stopniu Copernicus powinien wykorzystywać potencjał państw członkowskich, ESA, EUMETSAT, a także innych podmiotów w zakresie obserwacji Ziemi

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1285/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie realizacji i eksploatacji europejskich systemów nawigacji satelitarnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 876/2002 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 683/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 1).

⁽²⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/224 z dnia 8 lutego 2017 r. określająca specyfikacje techniczne i operacyjne pozwalające usłudze komercyjnej oferowanej przez system ustanowiony w ramach programu Galileo spełniać funkcję, o której mowa w art. 2 ust. 4 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1285/2013 (Dz.U. L 34 z 9.2.2017, s. 36).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 377/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. ustanawiające program Copernicus i uchylające rozporządzenie (UE) nr 911/2010 (Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 44).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2010 z dnia 22 września 2010 r. w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi (GMES) i początkowej fazy jego realizacji (lata 2011–2013) (Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 1).

prowadzonych z przestrzeni kosmicznej, w tym inicjatywy komercyjne w Unii, przyczyniając się tym samym do rozwoju rentownego komercyjnego sektora kosmicznego w Europie. W przypadkach, w których jest to wykonalne i właściwe, Copernicus powinien również wykorzystywać dostępne dane *in situ* i dane pomocnicze przekazywane głównie przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/2/WE⁽²⁹⁾. Komisja powinna współpracować z państwami członkowskimi i Europejską Agencją Środowiska w celu zapewnienia skutecznego dostępu do zbiorów danych *in situ* i wykorzystywania ich na potrzeby systemu Copernicus.

- (73) Realizacja systemu Copernicus powinna odbywać się zgodnie z celami dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁰⁾, w szczególności w zakresie przejrzystości, tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi usług i przyczyniania się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii. Dane z systemu Copernicus i informacje z systemu Copernicus powinny być dostępne bezpłatnie i bez ograniczeń.
- (74) Z myślą o pobudzeniu wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i transferów wiedzy należy uwolnić pełen potencjał systemu Copernicus na rzecz społeczeństwa i gospodarki Unii, wykraczając poza krąg bezpośrednich beneficjentów i wzmacniając środki służące jego upowszechnianiu wśród użytkowników, co z kolei wymaga dalszych działań umożliwiających wykorzystanie danych przez niespecjalistów.
- (75) Copernicus jest programem ukierunkowanym na użytkowników. Jego ewolucja powinna zatem opierać się na zmieniających się wymogach podstawowych użytkowników systemu Copernicus, uwzględniając jednocześnie pojawienie się nowych społeczności użytkowników zarówno publicznych, jak i prywatnych. Copernicus powinien opierać się na analizie sposobów zaspokajania zmieniających się potrzeb użytkowników, w tym tych związanych z realizacją i monitorowaniem polityki unijnej, co wymaga stałego, efektywnego udziału użytkowników, w szczególności w zakresie określania i walidacji wymogów.
- (76) Copernicus już funkcjonuje. Ważne jest zatem zapewnienie ciągłości już świadczonych usług i już istniejącej infrastruktury, przy jednoczesnym dostosowywaniu do zmieniających się potrzeb użytkowników, otoczenia rynkowego, w szczególności do pojawienia się prywatnych podmiotów w przestrzeni kosmicznej oraz zmian społeczno-politycznych, które wymagają szybkiej reakcji. Wymaga to ewolucji funkcjonalnej struktury systemu Copernicus, aby lepiej odzwierciedlić przejście od pierwszego etapu świadczenia usług operacyjnych do świadczenia zaawansowanych i bardziej ukierunkowanych usług nowym społecznościom użytkowników oraz rozwijania zapewniających wartość dodaną rynków segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*). W tym celu na potrzeby jego dalszej realizacji należy przyjąć podejście, które opiera się na łańcuchu wartości danych, tj. pozyskiwaniu danych, przetwarzaniu, dystrybucji i wykorzystywaniu danych i informacji oraz działaniach wspierających upowszechnienie wśród użytkowników, absorpcję przez rynek i budowanie potencjału, podczas gdy w procesie planowania strategicznego w ramach programu „Horyzont Europa” określone zostałyby działania w zakresie badań naukowych i innowacji, które powinny wykorzystywać system Copernicus.
- (77) W odniesieniu do pozyskiwania danych działania w ramach systemu Copernicus powinny mieć na celu uzupełnienie i utrzymanie istniejącej infrastruktury kosmicznej, przygotowanie długoterminowego zastępowania satelitów na koniec okresu ich eksploatacji, a także inicjowanie nowych misji dotyczących w szczególności nowych systemów obserwacyjnych w celu przyczynienia się do stawiania czoła wyzwaniu, jakim jest globalna zmiana klimatu, takich jak monitorowanie antropogenicznych emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych. Działania w ramach systemu Copernicus powinny prowadzić do rozszerzenia ich globalnego zasięgu monitorowania o strefę podbiegunową oraz wspierać zapewnianie przestrzegania prawa ochrony środowiska i ustawowe monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie ochrony środowiska, a także innowacyjne pod tym względem aplikacje w rolnictwie, leśnictwie, gospodarce wodnej, zarządzaniu zasobami morskimi oraz dziedzictwie kulturowym, na przykład na potrzeby monitorowania upraw, zarządzania zasobami wodnymi i zaawansowanego monitorowania pożarów. W tym celu w ramach systemu Copernicus należy jako dźwigni finansowej użyć inwestycji poczynionych w poprzednim okresie finansowania (2014–2020), w tym inwestycji państw członkowskich, ESA i EUMETSAT, i maksymalnie je wykorzystać oraz badać nowe modele operacyjne i biznesowe w celu dalszego uzupełnienia potencjału systemu Copernicus. Copernicus może również opierać się na udanych partnerstwach z państwami członkowskimi w celu dalszego rozwijania jego wymiaru bezpieczeństwa w oparciu o odpowiednie mechanizmy zarządzania, aby reagować na zmieniające się potrzeby użytkowników w dziedzinie bezpieczeństwa.

⁽²⁹⁾ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

⁽³⁰⁾ Dyrektywa 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, s. 90).

- (78) W ramach funkcji przetwarzania danych i informacji Copernicus powinien zapewnić długoterminową stabilność i dalszy rozwój usług systemu Copernicus, dostarczając informacje w celu zaspokojenia potrzeb sektora publicznego i potrzeb wynikających z międzynarodowych zobowiązań Unii, a także w celu zmaksymalizowania możliwości wykorzystania komercyjnego. W szczególności Copernicus powinien dostarczać – na skalę europejską, krajową, lokalną i światową – informacji na temat składu atmosfery i jakości powietrza; informacji na temat stanu i dynamiki oceanów; informacji wspierających monitorowanie obszarów lądowych i lodu na rzecz realizacji polityki unijnej, krajowej i lokalnej; informacji wspierających dostosowanie do zmiany klimatu i jej łagodzenie; informacji geoprze-strzennych wspierających zarządzanie kryzysowe, w tym przez działania zapobiegawcze, zapewnianie przestrzegania prawa ochrony środowiska, a także bezpieczeństwo ludności, w tym wsparcie na rzecz działań zewnętrznych Unii. Komisja powinna określić odpowiednie ustalenia umowne wspierające stabilność świadczenia usług.
- (79) Przy realizacji usług systemu Copernicus Komisja powinna korzystać z pomocy właściwych podmiotów, odpowiednich agencji Unii, grup lub konsorcjów organów krajowych lub dowolnego odpowiedniego organu potencjalnie kwalifikującego się do zawarcia umowy o przyznanie wkładu. Przy wyborze tych podmiotów Komisja powinna zapewnić, aby nie doszło do zakłócenia operacji i świadczenia usług oraz aby, w odniesieniu do danych wrażliwych z punktu widzenia bezpieczeństwa, podmioty te miały zdolności wczesnego ostrzegania i monitorowania sytuacji kryzysowych w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a w szczególności wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Zgodnie z art. 154 ust. 2 rozporządzenia finansowego osoby i podmioty, którym powierzono wykonywanie środków finansowych Unii, są zobowiązane przestrzegać zasady niedyskryminacji w stosunku do wszystkich państw członkowskich. Przestrzeganie tej zasady należy uwzględnić w odpowiednich umowach o przyznanie wkładu dotyczących świadczenia usług systemu Copernicus.
- (80) Realizacja usług systemu Copernicus powinna również ułatwić publiczną absorpcję usług, ponieważ użytkownicy mieliby możliwość przewidywania dostępności i ewolucji usług, a także współpracy z państwami członkowskimi i innymi stronami. W tym celu Komisja i podmioty, którym powierzyła ona świadczenie usług, powinny, podczas rozwijania pakietu usług systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus, nawiązywać bliskie kontakty ze społecznościami podstawowych użytkowników systemu Copernicus w całej Europie, tak by zapewnić zaspokojenie zmieniających się potrzeb sektora publicznego i potrzeb w zakresie polityki, co z kolei umożliwi maksymalne upowszechnienie danych pochodzących z obserwacji Ziemi. Komisja i państwa członkowskie powinny współpracować na rzecz opracowania komponentu *in situ* systemu Copernicus oraz w celu ułatwienia integracji danych *in situ* z systemu Copernicus ze zbiorami danych z przestrzeni kosmicznej na potrzeby ulepszonych usług systemu Copernicus.
- (81) Polityka programu Copernicus dotycząca bezpłatnego, pełnego i otwartego dostępu do danych została oceniona jako jeden z najbardziej udanych elementów realizacji tego programu i odegrała zasadniczą rolę w tworzeniu wysokiego zapotrzebowania na jego dane i informacje, dzięki czemu Copernicus stał się jednym z największych światowych dostawców danych z obserwacji Ziemi. Istnieje wyraźna potrzeba zagwarantowania długoterminowej i bezpiecznej ciągłości bezpłatnego, pełnego i otwartego dostarczania danych, do których dostęp należy zapewnić, jeżeli mają zostać zrealizowane ambitne cele określone w Strategii kosmicznej dla Europy. Dane z systemu Copernicus są generowane przede wszystkim z myślą o Europejczykach, a dzięki bezpłatnemu udostępnieniu tych danych przedsiębiorstwa i naukowcy z Unii mają jeszcze więcej możliwości współpracy na całym świecie, co pomaga stworzyć efektywny europejski ekosystem kosmiczny. W przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostępie do danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus ograniczenia te powinny być zgodne z polityką w zakresie danych z systemu Copernicus określoną w niniejszym rozporządzeniu i w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 1159/2013 ⁽³¹⁾.
- (82) Dane i informacje wytworzone w ramach systemu Copernicus należy udostępniać w pełni, w sposób otwarty i bezpłatnie, z zastrzeżeniem odpowiednich warunków i ograniczeń, tak by propagować wykorzystywanie takich danych i informacji oraz ich wymianę, a także by umocnić europejskie rynki obserwacji Ziemi, w szczególności sektor segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*), co z kolei przyczyni się do pobudzenia wzrostu gospodarczego i zwiększenia zatrudnienia w Unii. W ramach takiego rozwiązania należy nadal zapewniać dostarczanie danych i informacji o wysokim poziomie spójności, ciągłości, wiarygodności i jakości. Wymaga to szeroko zakrojonego i przyjaznego dla użytkownika dostępu do danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus, ich przetwarzania i wykorzystywania na różnych poziomach aktualności, przy czym Komisja powinna nadal stosować zintegrowane podejście zarówno na poziomie Unii, jak i na poziomie państw członkowskich, co umożliwi również integrację z innymi źródłami danych i informacji. Dlatego Komisja powinna podjąć niezbędne działania w celu

⁽³¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1159/2013 z dnia 12 lipca 2013 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2010 w sprawie europejskiego programu monitorowania Ziemi (GMES) poprzez ustanowienie warunków rejestracji i licencjonowania dla użytkowników GMES i określenie kryteriów ograniczających dostęp do danych do celów GMES i informacji z usług GMES (Dz.U. L 309 z 19.11.2013, s. 1).

zapewnienia, aby dostęp do danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus oraz korzystanie z nich były łatwe i skuteczne, w szczególności poprzez promowanie usług w zakresie dostępu do danych i informacji (DIAS) w państwach członkowskich i wzmacnianie w miarę możliwości interoperacyjności w ramach istniejącej europejskiej infrastruktury danych z obserwacji Ziemi, by stworzyć synergę z tymi zasobami w celu maksymalnego zwiększenia i wzmocnienia absorpcji przez rynek danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus.

- (83) Komisja powinna współpracować z dostawcami danych w celu uzgodnienia warunków licencjonowania w przypadku danych pozyskanych od stron trzecich, aby ułatwić ich wykorzystywanie w ramach systemu Copernicus, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i mającymi zastosowanie prawami stron trzecich. Ponieważ niektóre dane z systemu Copernicus i informacje z systemu Copernicus, w tym obrazy o wysokiej rozdzielczości, mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo Unii lub państw członkowskich, w należycie uzasadnionych przypadkach mogą być zastosowane środki służące postępowaniu z ryzykiem i zagrożeniami dla bezpieczeństwa Unii lub państw członkowskich.
- (84) W celu propagowania i ułatwienia wykorzystywania technologii obserwacji Ziemi i danych pochodzących z obserwacji Ziemi przez organy krajowe, regionalne i lokalne, MŚP, naukowców i badaczy, należy propagować – w drodze działań wspierających upowszechnianie wśród użytkowników – dedykowane sieci dystrybucji danych z systemu Copernicus, obejmujące także organy krajowe i regionalne, takie jak Copernicus Relays i Copernicus Academies. W tym celu Komisja i państwa członkowskie powinny podjąć starania na rzecz utworzenia ściślejszych powiązań między systemem Copernicus a polityką unijną i krajową, aby napędzać popyt na aplikacje i usługi komercyjne oraz umożliwić przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP oraz przedsiębiorstwom typu *start-up*, rozwój aplikacji wykorzystujących dane z systemu Copernicus i informacje z systemu Copernicus, aby utworzyć w Europie konkurencyjny ekosystem danych pochodzących z obserwacji Ziemi.
- (85) W sferze międzynarodowej Copernicus powinien dostarczać dokładnych i wiarygodnych informacji na potrzeby współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi oraz wspierających realizowane przez Unię politykę zewnętrzną i politykę współpracy na rzecz rozwoju. Copernicus powinien być postrzegany jako europejski wkład do Globalnej Sieci Systemów Obserwacji Ziemi, Komitetu ds. Satelitów Obserwacyjnych Ziemi, Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z 1992 r., realizacji celów zrównoważonego rozwoju NZ oraz ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych. Komisja powinna doprowadzić do ustanowienia lub utrzymania odpowiedniej współpracy z właściwymi sektorowymi organami ONZ i Światową Organizacją Meteorologiczną.
- (86) Realizując system Copernicus, Komisja powinna w stosownych przypadkach polegać na wsparciu ze strony europejskich organizacji międzynarodowych, z którymi już ustanowiła partnerstwa, w szczególności ze strony ESA, w zakresie rozwoju, koordynacji, wdrażania i ewolucji komponentów związanych z przestrzenią kosmiczną, w stosownych przypadkach dostępu do danych pochodzących od stron trzecich oraz kierowania misjami dedykowanymi, jeżeli nie podjęły się tego inne podmioty. Ponadto Komisja powinna polegać na wsparciu ze strony EUMETSAT w zakresie kierowania misjami dedykowanymi lub ich częściami, a w stosownych przypadkach dostępu do danych z misji wspomagających zgodnie z jego wiedzą fachową i mandatem.
- (87) W dziedzinie usług Komisja powinna w odpowiedni sposób korzystać z określonego potencjału agencji unijnych, takich jak Europejska Agencja Środowiska, Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego, Frontex, SATCEN, a także międzyrządowe Europejskie Centrum Prognoz Średnioterminowych, oraz z europejskich inwestycji w dziedzinie usług monitorowania środowiska morskiego już dokonanych za pośrednictwem Mercator Ocean. W kwestii bezpieczeństwa Wysoki Przedstawiciel powinien dążyć do przyjęcia kompleksowego podejścia na poziomie unijnym. Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji jest aktywnie zaangażowane od początku inicjatywy GMES i wspiera rozwój w zakresie Galileo i podkomponentu SWE. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 377/2014 JRC zarządza usługą systemu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego i globalnym komponentem usługi systemu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, przyczynia się do sprawdzania danych i informacji pod kątem jakości i odpowiedniości oraz do przyszłej ewolucji. Komisja powinna móc nadal polegać na naukowym i technicznym doradztwie JRC na potrzeby realizacji Programu.
- (88) Na wnioski Parlamentu Europejskiego i Rady decyzją nr 541/2014/UE Unia ustanowiła ramy wsparcia obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych (SST). Śmieci kosmiczne stały się poważnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa, ochrony i zrównoważonego rozwoju działalności związanej z przestrzenią kosmiczną. Podkomponent SST ma zatem kluczowe znaczenie dla zapewnienia ciągłości komponentów Programu i ich wkładu do polityki Unii. Dążąc

do zapobiegania rozprzestrzenianiu się śmieci kosmicznych, podkomponent SST przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego i gwarantowanego dostępu do przestrzeni kosmicznej i korzystania z niej, co jest wspólnym globalnym celem. Może w związku z tym pomagać w przygotowywaniu europejskich projektów mających na celu „sprzątanie” orbity okołoziemskiej.

- (89) Należy w dalszym stopniu poprawiać efektywność i autonomię zdolności w ramach podkomponentu SST. W tym celu podkomponent SST powinien doprowadzić do opracowania niezależnego europejskiego katalogu obiektów kosmicznych, opierając się na danych pochodzących z sieci czujników SST. W stosownych przypadkach Unia może rozważyć udostępnienie niektórych danych do celów komercyjnych, niekomercyjnych i badawczych. W ramach podkomponentu SST należy również nadal wspierać funkcjonowanie i świadczenie usług SST. Ponieważ usługi SST są ukierunkowane na użytkowników, należy wprowadzić odpowiednie mechanizmy w celu gromadzenia wymogów użytkowników, w tym wymogów dotyczących bezpieczeństwa oraz przekazywania istotnych informacji do i od instytucji publicznych w trosce o poprawę skuteczności systemu zgodnie z krajową polityką ochrony i bezpieczeństwa.
- (90) Świadczenie usług SST powinno opierać się na współpracy między Unią a państwami członkowskimi i na korzystaniu z istniejących, jak i przyszłych krajowych aktywów i wiedzy fachowej, również opracowywanych przy udziale ESA lub przez Unię. Należy przewidzieć możliwość zapewnienia wsparcia finansowego na rzecz rozwoju nowych czujników SST. Z uwagi na newralgiczny charakter SST kontrolę nad krajowymi czujnikami i ich eksploatacją, utrzymaniem i modernizacją oraz przetwarzaniem danych wykorzystywanych przy świadczeniu usług SST powinny nadal sprawować państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST.
- (91) Państwa członkowskie będące właścicielem odpowiednich zdolności dostępnych do celu podkomponentu SST lub posiadające do nich dostęp powinny być w stanie uczestniczyć w świadczeniu usług SST. Państwa członkowskie uczestniczące w konsorcjum ustanowionym na mocy decyzji nr 541/2014/UE należy uznać za będące właścicielem odpowiednich zdolności dostępnych do celu podkomponentu SST lub posiadające do nich dostęp. Państwa członkowskie, które pragną uczestniczyć w świadczeniu usług SST, powinny złożyć jeden wspólny wniosek i wykazać zgodność z pozostałymi elementami związanymi z konfiguracją operacyjną. Należy ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące wyboru i organizacji z tych państw członkowskich.
- (92) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjmowania szczegółowych procedur i elementów w celu ustanowienia uczestnictwa państw członkowskich w świadczeniu usług SST. Jeżeli nie został złożony żaden wspólny wniosek państw członkowskich pragnących uczestniczyć w świadczeniu usług SST lub gdy Komisja uznała, że wniosek taki nie spełnia ustanowionych kryteriów, Komisja powinna mieć możliwość rozpoczęcia drugiego etapu w celu ustanowienia uczestnictwa państw członkowskich w świadczeniu usług SST. Za pomocą procedur i elementów tego drugiego etapu należy wskazać objęte nimi orbity i uwzględnić potrzebę jak największego uczestnictwa państw członkowskich w świadczeniu usług SST. Jeżeli te procedury i elementy przewidują możliwość wybrania przez Komisję kilku wniosków, tak aby obejmowały wszystkie orbity, należy również zapewnić odpowiednie mechanizmy koordynacji grup państw członkowskich oraz skuteczne rozwiązanie, które obejmie wszystkie usługi SST. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽³²⁾.
- (93) Po konfiguracji podkomponentu SST powinien on przestrzegać zasad komplementarności działań i ciągłości świadczenia wysokiej jakości ukierunkowanych na użytkowników usług SST i opierać się na najlepszej wiedzy fachowej. W ramach podkomponentu SST należy zatem unikać niepotrzebnego powielania wysiłków. Nadmiar zdolności powinien zapewnić ciągłość, jakość i solidność usług SST. Działania zespołów ekspertów powinny pomóc uniknąć takiego niepotrzebnego powielania wysiłków.
- (94) Ponadto podkomponent SST powinien sprzyjać stosowaniu istniejących środków zmniejszających ryzyko, takich jak wskazówki dotyczące unieszkodliwiania śmieci kosmicznych sporządzone przez COPUOS oraz wytyczne dotyczące trwałego zrównoważonego charakteru działań prowadzonych w przestrzeni kosmicznej lub inne inicjatywy mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony i zrównoważonego charakteru działań prowadzonych w przestrzeni kosmicznej. W celu obniżenia ryzyka kolizji należy w ramach podkomponentu SST również szukać synergii z inicjatywami na rzecz aktywnego usuwania i pasywacji śmieci kosmicznych. Podkomponent SST powinien przyczynić

⁽³²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

się do pokojowego wykorzystania i badania przestrzeni kosmicznej. Intensyfikacja działań prowadzonych w przestrzeni kosmicznej może mieć wpływ na międzynarodowe inicjatywy w dziedzinie zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej. Unia powinna monitorować te zmiany i może je uwzględnić w kontekście śródkresowego przeglądu obecnych wieloletnich ram finansowych.

- (95) W działaniach prowadzonych w ramach podkomponentu SST, podkomponentu SWE i podkomponentu NEO należy uwzględnić współpracę z partnerami międzynarodowymi, w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi, organizacjami międzynarodowymi i innymi stronami trzecimi, szczególnie w celu unikania kolizji w przestrzeni kosmicznej, zapobiegania rozprzestrzenianiu się śmieci kosmicznych oraz zwiększenia gotowości do reagowania na skutki ekstremalnych zdarzeń pogody kosmicznej i obiektów bliskich Ziemi.
- (96) Komitet ds. Bezpieczeństwa Rady zalecił utworzenie struktury ds. zarządzania ryzykiem w celu zapewnienia należytego uwzględnienia kwestii bezpieczeństwa danych podczas wdrażania decyzji nr 541/2014/UE. W tym celu, biorąc pod uwagę prace już wykonane, państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST powinny ustanowić odpowiednie struktury i procedury zarządzania ryzykiem.
- (97) Ekstremalne i intensywne zdarzenia pogody kosmicznej mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa obywateli i zakłócać działanie infrastruktury w przestrzeni kosmicznej i naziemnej. Należy zatem ustanowić jako część Programu podkomponent SWE w celu oceny ryzyka związanego z pogodą kosmiczną i odnośnych potrzeb użytkowników, szerząc wiedzę na temat tego ryzyka, zapewniając świadczenie ukierunkowanych na użytkowników usług SWE oraz zwiększając zdolności państw członkowskich w zakresie świadczenia usług SWE. Komisja powinna ustalić hierarchię sektorów, na rzecz których mają być świadczone operacyjne usługi SWE, uwzględniając potrzeby użytkowników, ryzyko i gotowość technologiczną. W perspektywie długoterminowej uwzględnione mogą zostać potrzeby innych sektorów. Świadczenie usług na poziomie unijnym zgodnie z potrzebami użytkowników wymaga ukierunkowanych, skoordynowanych i nieustannych działań badawczo-rozwojowych w celu wsparcia ewolucji usług SWE. Świadczenie usług SWE powinno opierać się na istniejących krajowych i unijnych zdolnościach, a także umożliwić szeroki udział państw członkowskich, organizacji europejskich i międzynarodowych i zaangażowanie sektora prywatnego.
- (98) W białej księdze Komisji z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie przyszłości Europy, deklaracji rzymskiej szefów państw i rządów 27 państw członkowskich UE z dnia 25 marca 2017 r. i kilku rezolucjach Parlamentu Europejskiego przypomina się, że Unia ma do odegrania ważną rolę w zapewnianiu bezpiecznej i odpornej Europy zdolnej do sprostanienia wyzwaniom, takim jak konflikty regionalne, terroryzm, cyberzagrożenia oraz rosnąca presja migracyjna. Bezpieczny i gwarantowany dostęp do łączności satelitarnej jest niezbędnym narzędziem dla podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, a łączenie i współdzielenie tego kluczowego zasobu bezpieczeństwa na poziomie Unii wzmacnia Unię, która chroni swoich obywateli.
- (99) Rada Europejska przyjęła z zadowoleniem w swoich konkluzjach z dnia 19-20 grudnia 2013 r. prowadzone w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, Komisją i ESA prace przygotowawcze nad rządową łącznością satelitarną (GOVSATCOM) następnej generacji. GOVSATCOM został również uznany za jeden z elementów globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z czerwca 2016 r. GOVSATCOM powinien przyczyniać się do reagowania przez UE na zagrożenia hybrydowe oraz wspierać strategię UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego oraz politykę UE wobec Arktyki.
- (100) GOVSATCOM jest programem zorientowanym na użytkowników, o znaczącym wymiarze bezpieczeństwa. Odpowiednie podmioty powinny mieć możliwość analizy przypadków użycia GOVSATCOM w odniesieniu do trzech głównych obszarów: zarządzania kryzysowego, które może obejmować cywilne i wojskowe misje i operacje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, kryzysy humanitarne i sytuacje kryzysowe na morzu; nadzoru, który może obejmować ochronę granic, ochronę obszarów przygranicznych, ochronę granic morskich, nadzór morski i nadzór nad nielegalnym handlem; oraz kluczowej infrastruktury, która może obejmować sieć dyplomatyczną, policyjny system łączności, infrastrukturę cyfrową, taką jak centra danych i serwery, infrastrukturę krytyczną, taką jak energetyka, transport i bariery przegradzające cieki wodne, takie jak zapory wodne, oraz infrastrukturę kosmiczną.

- (101) Przepustowość i usługi GOVSATCOM powinny być wykorzystywane przez podmioty Unii i państw członkowskich w misjach i operacjach o krytycznym znaczeniu dla ochrony i bezpieczeństwa. Dlatego konieczny jest odpowiedni stopień niezależności od stron trzecich (państw trzecich i podmiotów z państw trzecich) obejmujący wszystkie elementy GOVSATCOM, takie jak technologie kosmiczne i naziemne na poziomie komponentu, podsystemu i systemu, przemysł wytwórczy, właściciele i operatorzy systemów kosmicznych oraz fizyczna lokalizacja komponentów systemów naziemnych.
- (102) Łączność satelitarna jest zasobem ograniczonym, uzależnionym od przepustowości satelitarnej, częstotliwości i zasięgu geograficznego. W związku z powyższym, aby zagwarantować racjonalność pod względem kosztów oraz czerpać korzyści skali, w ramach GOVSATCOM należy lepiej dopasować popyt ze strony użytkowników GOVSATCOM i podaż zapewnianą na podstawie umów dotyczących przepustowości i usług GOVSATCOM. Ponieważ popyt i potencjalna podaż mogą zmieniać się z biegiem czasu, wymaga to stałego monitorowania i elastyczności w zakresie dostosowywania usług GOVSATCOM.
- (103) Wymogi operacyjne powinny zostać oparte na podstawie analizy przypadków użycia. Na podstawie tych wymogów operacyjnych, w połączeniu z wymogami bezpieczeństwa, należy opracować pakiet usług. W ramach pakietu usług należy określić mający zastosowanie poziom odniesienia dla usług GOVSATCOM. W celu utrzymania jak najlepszego dopasowania popytu i podaży powinna być możliwa regularna aktualizacja pakietu usług GOVSATCOM.
- (104) W pierwszej fazie GOVSATCOM, do około 2025 r., wykorzystywana byłaby istniejąca przepustowość. W tym kontekście Komisja powinna pozyskać przepustowości GOVSATCOM od państw członkowskich mających systemy krajowe i potencjał w zakresie przestrzeni kosmicznej oraz od komercyjnych dostawców przepustowości lub usług łączności satelitarnej, z uwzględnieniem podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii. W tej fazie usługi GOVSATCOM byłyby wprowadzane etapami. Jeżeli w pierwszej fazie szczegółowa analiza przyszłego popytu i przyszłej podaży wykáže, że podejście to jest niewystarczające do pokrycia zmieniającego się popytu, powinno być możliwe podjęcie decyzji o przejściu do drugiej fazy oraz opracowaniu specjalnej dodatkowej infrastruktury kosmicznej lub potencjału w zakresie przestrzeni kosmicznej w drodze jednego partnerstwa publiczno-prywatnego lub kilku takich partnerstw, np. z operatorami satelitów z Unii.
- (105) Aby zoptymalizować dostępne zasoby łączności satelitarnej, zagwarantować dostęp w niemożliwych do przewidzenia sytuacjach, takich jak klęski żywiołowe, oraz zapewnić skuteczność operacyjną i krótki czas oczekiwania, potrzebny jest niezbędny segment naziemny, taki jak centra GOVSATCOM i ewentualnie inne elementy naziemne. Segment ten powinien być zaprojektowany w oparciu o wymogi operacyjne i wymogi bezpieczeństwa. W celu ograniczenia ryzyka centrum GOVSATCOM może obejmować kilka lokalizacji. Potrzebne mogą być inne elementy segmentu naziemnego, takie jak stacje bazowe.
- (106) Dla użytkowników łączności satelitarnej urządzenia użytkownika stanowią niezwykle ważny interfejs operacyjny. Koncepcja GOVSATCOM powinna umożliwiać większości użytkowników dalsze użytkowanie posiadanych przez nich urządzeń użytkownika do korzystania z usług GOVSATCOM.
- (107) W interesie zapewnienia skuteczności operacyjnej użytkownicy wskazali, że należy dążyć do zapewnienia interoperacyjności urządzeń użytkownika, a także do umożliwienia korzystania przez te urządzenia z różnych systemów satelitarnych. W związku z tym potrzebne mogą być badania naukowe i prace rozwojowe w tej dziedzinie.
- (108) Na poziomie wdrażania zadania i obowiązki powinny zostać rozdzielone wśród wyspecjalizowanych podmiotów, takich jak EDA, ESDZ, ESA, Agencja i inne agencje Unii, w taki sposób, aby zapewnić ich zgodność ze swoją główną rolą, w szczególności w odniesieniu do aspektów związanych z użytkownikiem.
- (109) Właściwy organ ds. GOVSATCOM odgrywa ważną rolę, monitorując, czy użytkownicy oraz inne podmioty krajowe zaangażowane w GOVSATCOM przestrzegają przepisów dotyczących współdzielenia i ustalania hierarchii oraz procedur bezpieczeństwa określonych w wymogach bezpieczeństwa. Państwo członkowskie, które nie wyznaczyło właściwego organu ds. GOVSATCOM, powinno w każdym przypadku wyznaczyć punkt kontaktowy do celów zarządzania wszelkimi wykrytymi zakłóceniami mającymi wpływ na GOVSATCOM.
- (110) Państwa członkowskie, Rada, Komisja i ESDZ powinny móc zostać uczestnikami GOVSATCOM, o ile postanowią upoważnić użytkowników GOVSATCOM lub udostępnić przepustowość, obiekty lub instalacje. Zważywszy, że do państw członkowskich należy decyzja odnośnie do upoważnienia użytkowników GOVSATCOM lub udostępnienia przepustowości, obiektów lub instalacji, państw członkowskich nie można zobowiązać do tego, by zostały uczestnikami GOVSATCOM lub przyjęły infrastrukturę GOVSATCOM. Komponent i GOVSATCOM powinien zatem pozos-

tawać bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do nieuczestniczenia w GOVSATCOM, w tym zgodnie z ich prawem krajowym lub wymogami konstytucyjnymi dotyczącymi polityki w zakresie niezaangażowania i nieuczestniczenia w sojuszach wojskowych.

- (111) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjmowania wymogów operacyjnych dotyczących usług GOVSATCOM i pakietu usług dotyczącego usług GOVSATCOM. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (112) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjmowania szczegółowych przepisów dotyczących współdzielenia i ustalania hierarchii w odniesieniu do korzystania z łącznej puli przepustowości łączności satelitarnej GOVSATCOM. Określając szczegółowe przepisy dotyczące współdzielenia i ustalania hierarchii, Komisja powinna uwzględnić wymogi operacyjne i wymogi bezpieczeństwa oraz analizę ryzyka i przewidywanego popytu ze strony uczestników GOVSATCOM. Choć usługi GOVSATCOM na rzecz użytkowników GOVSATCOM powinny być co do zasady bezpłatne, jeżeli analiza ta wykaże braki w przepustowości, w ramach szczegółowych przepisów dotyczących współdzielenia i ustalania hierarchii może zostać opracowana polityka cenowa w celu uniknięcia zakłóceń na rynku. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (113) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do lokalizacji infrastruktury segmentu naziemnego GOVSATCOM. Przy dokonywaniu wyboru takich lokalizacji Komisja powinna mieć możliwość uwzględnienia wymogów operacyjnych i wymogów bezpieczeństwa, a także istniejącej infrastruktury. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (114) Rozporządzeniem (UE) nr 912/2010 ustanowiono agencję unijną, zwaną Agencją Europejskiego GNSS, której zadaniem jest zarządzanie niektórymi aspektami programów nawigacji satelitarnej Galileo i EGNOS. Niniejsze rozporządzenie powierza Agencji Europejskiego GNSS nowe zadania, w szczególności dotyczące akredytacji bezpieczeństwa, nie tylko w odniesieniu do Galileo i EGNOS, ale również w odniesieniu do innych komponentów Programu. Należy zatem odpowiednio dostosować nazwę, zadania i aspekty organizacyjne Agencji Europejskiego GNSS.
- (115) Zgodnie z decyzją 2010/803/UE⁽³³⁾ siedziba Agencji znajduje się w Pradze. Wykonywanie zadań Agencji może wymagać obecności jej personelu w jednym z centrów naziemnych Galileo lub EGNOS, o których mowa w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2016/413⁽³⁴⁾, w związku z realizacją działań Programu przewidzianych w odpowiedniej umowie. Ponadto, aby Agencja działała w jak najbardziej efektywny i skuteczny sposób, pewna liczba pracowników może zostać przydzielona do biur lokalnych w jednym lub kilku państwach członkowskich. Przydzielenie personelu do pracy poza siedzibą Agencji lub centrami naziemnymi Galileo i EGNOS nie powinno prowadzić do przeniesienia podstawowej działalności Agencji do biur lokalnych.
- (116) Ze względu na rozszerzony zakres zadań, który nie powinien już być ograniczony do Galileo i EGNOS, nazwa Agencji Europejskiego GNSS powinna zostać zmieniona. Należy jednak w ramach Agencji zapewnić ciągłość działań Agencji Europejskiego GNSS, w tym ciągłość w odniesieniu do praw i obowiązków, pracowników oraz ważność wszelkich podjętych decyzji.
- (117) Biorąc pod uwagę mandat Agencji i rolę Komisji w realizacji Programu, należy zapewnić, aby niektóre decyzje podejmowane przez Radę Administracyjną nie były przyjmowane bez przychylnego głosu przedstawicieli Komisji.

⁽³³⁾ Decyzja podjęta za wspólnym porozumieniem przedstawicieli rządów państw członkowskich z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie lokalizacji siedziby Agencji Europejskiego GNSS (2010/803/UE) (Dz.U. L 342 z 28.12.2010, s. 15).

⁽³⁴⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/413 z dnia 18 marca 2016 r. określająca lokalizację infrastruktury naziemnej systemu ustanowionego w ramach programu Galileo i ustanawiająca środki konieczne do zapewnienia jego funkcjonowania oraz uchylająca decyzję wykonawczą 2012/117/UE (Dz.U. L 74 z 19.3.2016, s. 45).

- (118) Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji Rada Administracyjna, Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa i Dyrektor Wykonawczy powinni być niezależni w wykonywaniu swoich obowiązków i powinni działać w interesie publicznym.
- (119) Możliwe jest, a nawet prawdopodobne, że niektóre komponenty Programu będą opierać się na wykorzystaniu nowaligicznej lub związanej z bezpieczeństwem infrastruktury krajowej. W takich przypadkach, ze względu na bezpieczeństwo narodowe, należałoby zastrzec, że w posiedzeniach Rady Administracyjnej i Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa uczestniczą przedstawiciele państw członkowskich i Komisji na zasadzie ograniczonego dostępu. W głosowaniach Rady Administracyjnej mogą brać udział jedynie przedstawiciele państw członkowskich, które mają taką infrastrukturę, oraz przedstawiciel Komisji. Sytuacje, w których procedura ta znajduje zastosowanie, powinny zostać określone w regulaminie Rady Administracyjnej i Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa.
- (120) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽³⁵⁾ Program powinien być przedmiotem ewaluacji na podstawie informacji zgromadzonych zgodnie ze szczególnymi wymogami dotyczącymi monitorowania, przy czym należy unikać obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich, a także nadmiernej regulacji. Wymogi te powinny, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki stanowiące podstawę ewaluacji skutków Programu w praktyce.
- (121) Przewiduje się, że korzystanie z usług opartych na systemach Copernicus i Galileo będzie miało istotny wpływ na całą gospodarkę europejską. W obecnej sytuacji zdają się jednak przeważać doraźne pomiary i studia przypadków. Komisja (Eurostat) powinna określić stosowne mierniki i wskaźniki statystyczne, które stworzą podstawę do systematycznego i autorytatywnego monitorowania oddziaływania unijnych działań w zakresie przestrzeni kosmicznej.
- (122) Parlament Europejski i Rada powinny być niezwłocznie informowane o programach prac.
- (123) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przeniesienia środków między kategoriami wydatków z budżetu Programu, przyjmowania decyzji dotyczących wkładu w odniesieniu do umów o przyznanie wkładu, określania wymogów technicznych i operacyjnych niezbędnych do realizacji i ewolucji komponentów Programu oraz oferowanych przez nie usług, decydowania o ramowych umowach o partnerstwie finansowym, przyjmowania niezbędnych środków w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania Galileo i EGNOS oraz ich przyjęcia się na rynku, przyjmowania szczegółowych przepisów dotyczących dostępu do usług SST oraz odpowiednich procedur, przyjmowania planu wieloletniego i kluczowych wskaźników efektywności dotyczących rozwoju unijnych usług SST, przyjmowania szczegółowych przepisów dotyczących funkcjonowania ram organizacyjnych uczestnictwa państw członkowskich w elemencie SST, selekcji usług SWE oraz przyjmowania programów prac. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Komisja powinna być wspomagana przez komitet ds. Programu, który powinien spotykać się w specjalnym składzie.
- (124) Ponieważ komponenty Programu są ukierunkowane na użytkowników, wymagają one ich stałego, efektywnego udziału w fazie wdrażania i rozwoju, w szczególności w zakresie określania i walidacji wymogów dotyczących usług. Aby zwiększyć wartość dla użytkowników, należy aktywnie zabiegać o ich wkład poprzez regularne konsultacje z użytkownikami końcowymi z sektora publicznego i prywatnego państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, z organizacjami międzynarodowymi. Do tego celu należy utworzyć grupę roboczą (zwaną dalej „forum użytkowników”), aby wspomagała ona komitet ds. Programu w identyfikacji wymogów użytkowników i weryfikacji zgodności usług oraz identyfikacji braków w świadczonych usługach. Regulamin komitetu ds. Programu powinien określić organizację forum użytkowników, z uwzględnieniem specyfiki każdego z komponentów Programu oraz każdej usługi w ramach poszczególnych komponentów. W miarę możliwości państwa członkowskie powinny wносить wkład do forum użytkowników w oparciu o systematyczne i skoordynowane konsultacje z użytkownikami na poziomie krajowym.

⁽³⁵⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (125) Ponieważ należyte publiczne zarządzanie wymaga jednolitego zarządzania Programem, szybszego podejmowania decyzji i równego dostępu do informacji, przedstawiciele podmiotów, którym powierzono zadania związane z Programem, mogliby mieć możliwość uczestniczenia w charakterze obserwatorów w pracach komitetu ds. Programu utworzonego na podstawie rozporządzenia (UE) nr 182/2011. Z tych samych powodów przedstawiciele państw trzecich i organizacji międzynarodowych, które zawarły umowę międzynarodową z Unią, w odniesieniu do Programu lub jego komponentów lub podkomponentów, mogliby mieć możliwość uczestniczenia w pracach komitetu ds. Programu pod warunkiem spełnienia wymogów bezpieczeństwa i zgodnie z postanowieniami takiej umowy. Przedstawiciele podmiotów, którym powierzono zadania związane z Programem, państw trzecich i organizacji międzynarodowych nie powinni mieć prawa do uczestniczenia w głosowaniach komitetu ds. Programu. Warunki uczestnictwa obserwatorów i uczestników *ad hoc* powinny zostać określone w regulaminie komitetów ds. Programu.
- (126) W celu zapewnienia skutecznej oceny postępów Programu w osiąganiu jego celów, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do uzupełnienia przepisów dotyczących danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus dostarczanych użytkownikom systemu Copernicus w odniesieniu do specyfikacji, warunków i procedur dostępu do takich danych i takich informacji oraz ich wykorzystania, zmiany załącznika do niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do wskaźników, jeżeli uznaje się to za konieczne, oraz uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (127) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań, które wykraczają poza możliwości finansowe i techniczne działającego pojedynczo państwa członkowskiego, możliwe jest lepsze osiągnięcie tego celu na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (128) W celu zapewnienia jednolitych warunków realizacji wymogów bezpieczeństwa w ramach Programu należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem nr 182/2011. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość sprawowania maksymalnej kontroli nad wymogami bezpieczeństwa w ramach Programu. Przyjmując akty wykonawcze w dziedzinie bezpieczeństwa Programu, Komisja powinna być wspomagana przez komitet ds. Programu zbierający się w specjalnym składzie zajmującym się bezpieczeństwem. Ze względu na wrażliwy charakter kwestii związanych z bezpieczeństwem przewodniczący komitetu ds. Programu powinien dążyć do wypracowania takich rozwiązań, które zyskałyby możliwie największe poparcie w ramach komitetu. Komisja nie powinna przyjmować aktów wykonawczych określających ogólne wymogi bezpieczeństwa w zakresie Programu w przypadkach, w których komitet ds. Programu nie wydał opinii.
- (129) Program należy ustanowić na okres siedmiu lat w celu dostosowania jego czasu trwania do okresu obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027 określonych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) 2020/2093⁽³⁶⁾ (zwanym dalej „WRF na lata 2021-2027”). Agencja, która wykonuje swoje zadania własne, nie powinna podlegać tym ramom czasowym.
- (130) Aby zapewnić ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki oraz umożliwić rozpoczęcie realizacji od początku obowiązywania WRF na lata 2021–2027, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym i powinno być stosowane z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2021 r.,
- (131) Należy zatem uchylić rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE,

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11).

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Unijny program kosmiczny (zwany dalej „Programem”) na okres obowiązywania WRF na lata 2021–2027. Określa ono cele Programu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania, jak również zasady realizacji Programu.

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (zwaną dalej „Agencją”), która zastępuje ustanowioną rozporządzeniem (UE) nr 912/2010 Agencję Europejskiego GNSS i jest jej następcą; określa ono również zasady działania Agencji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „statek kosmiczny” oznacza orbitujący obiekt zaprojektowany do wykonania określonej funkcji lub misji, takiej jak łączność, nawigacja lub obserwacja Ziemi, w tym satelity, górne człony rakiet nośnych i pojazd powracający do atmosfery ziemskiej; statek kosmiczny, który nie jest zdolny dłużej wykonywać przeznaczonej misji, uważany jest za niefunkcjonalny; statek kosmiczny będący w rezerwie lub w trybie czuwania, oczekujący na ewentualną ponowną aktywację, uważany jest za funkcjonalny;
- 2) „obiekt kosmiczny” oznacza każdy stworzony przez człowieka obiekt w przestrzeni kosmicznej;
- 3) „obiekty bliskie Ziemi” lub „NEO” (ang. *near-Earth objects*) oznaczają obiekty naturalne w Układzie Słonecznym zbliżające się do Ziemi;
- 4) „śmieci kosmiczne” oznaczają wszystkie obiekty kosmiczne, w tym statki kosmiczne lub ich części i elementy, znajdujące się na orbicie ziemskiej lub wchodzące w atmosferę ziemską, które nie funkcjonują lub nie służą już określonemu celowi, w tym części rakiet lub sztucznych satelitów, lub nieaktywne sztuczne satelity;
- 5) „zdarzenia pogody kosmicznej” lub „SWE” (ang. *space weather events*) oznaczają występujące naturalnie wahania w środowisku kosmicznym na Słońcu i wokół Ziemi, w tym rozbłyski słoneczne, słoneczne cząsteczki wysokoenergetyczne, wahania w wietrze słonecznym, koronalne wyrzuty masy, burze magnetyczne i dynamika magnetyczna, burze promieniowania słonecznego i zakłócenia jonosferyczne, które mają potencjalny wpływ na Ziemię oraz infrastrukturę w przestrzeni kosmicznej;
- 6) „świadomość sytuacyjna w przestrzeni kosmicznej” lub „SSA” (ang. *space situational awareness*) oznacza holistyczne podejście do głównych zagrożeń kosmicznych, w tym kompleksową wiedzę na ich temat i zrozumienie takich zagrożeń, obejmujących kolizje między obiektami kosmicznymi, fragmentację i wchodzenie obiektów kosmicznych w atmosferę, zdarzenia pogody kosmicznej i obiekty bliskie Ziemi;
- 7) „system obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych” lub „system SST” (ang. *space surveillance and tracking system*) oznacza sieć czujników naziemnych i w przestrzeni kosmicznej zdolnych do obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych, która posiada zdolności przetwarzania danych w celu dostarczania danych, informacji i usług na temat obiektów kosmicznych, które orbitują wokół Ziemi;
- 8) „czujnik SST” oznacza urządzenie lub połączenie urządzeń, takich jak radary, lasery i teleskopy – naziemne lub w przestrzeni kosmicznej, które mogą prowadzić obserwację lub śledzenie obiektów kosmicznych i mierzyć parametry fizyczne obiektów kosmicznych, takie jak rozmiar, położenie i prędkość;
- 9) „dane SST” oznaczają parametry fizyczne obiektów kosmicznych, w tym śmieci kosmicznych, wychwycone przez czujniki SST lub parametry orbitalne obiektów kosmicznych wyprowadzone z obserwacji prowadzonych za pomocą tych czujników w ramach podkomponentu SST;

- 10) „informacje SST” oznaczają przetworzone dane SST łatwo zrozumiałe dla odbiorcy;
- 11) „łącze zwrotne” oznacza funkcjonalność usługi poszukiwawczo-ratowniczej (SAR) Galileo; usługa SAR Galileo będzie wspomagać usługę globalnego monitoringu statków powietrznych, zgodnie z definicją określoną przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO);
- 12) „satelity Sentinel systemu Copernicus” oznaczają wykorzystywane do celów systemu Copernicus satelity, statki kosmiczne lub ładunki użyteczne statków kosmicznych do celów obserwacji Ziemi z przestrzeni kosmicznej;
- 13) „dane z systemu Copernicus” oznaczają dane dostarczone przez satelity Sentinel systemu Copernicus, w tym metadane tych danych;
- 14) „dane i informacje pochodzące od osób trzecich w ramach systemu Copernicus” oznaczają dane i informacje przestrzenne objęte licencją lub udostępnione do wykorzystania w ramach systemu Copernicus, pochodzące ze źródeł innych niż satelity Sentinel systemu Copernicus;
- 15) „dane *in situ* z systemu Copernicus” oznaczają dane obserwacyjne z czujników naziemnych, morskich lub powietrznych, a także dane referencyjne i pomocnicze, objęte licencją na wykorzystanie w systemie Copernicus lub przekazywane w tym celu;
- 16) „informacje z systemu Copernicus” oznaczają informacje generowane w ramach usług systemu Copernicus po przetwarzaniu lub modelowaniu, w tym metadane tych informacji;
- 17) „państwa uczestniczące w systemie Copernicus” oznaczają państwa trzecie, które wnoszą wkład finansowy i uczestniczą w systemie Copernicus zgodnie z warunkami umowy międzynarodowej zawartej z Unią;
- 18) „podstawowi użytkownicy systemu Copernicus” oznaczają instytucje i organy Unii oraz europejskie, krajowe lub regionalne organy publiczne w Unii lub w państwach uczestniczących w systemie Copernicus, którym powierzono na zlecenie publiczne określanie, realizację, egzekwowanie lub monitorowanie cywilnej polityki publicznej, takiej jak polityka w zakresie środowiska, ochrony ludności, bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa infrastruktury, lub ochrony, które korzystają z danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus oraz mają dodatkowe zadanie stymulowania ewolucji systemu Copernicus;
- 19) „inni użytkownicy systemu Copernicus” oznaczają organizacje badawcze i edukacyjne, podmioty komercyjne i prywatne, organizacje charytatywne, organizacje pozarządowe i organizacje międzynarodowe, które korzystają z danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus;
- 20) „użytkownicy systemu Copernicus” oznaczają podstawowych użytkowników systemu Copernicus oraz innych użytkowników systemu Copernicus;
- 21) „usługi systemu Copernicus” oznaczają usługi o wartości dodanej świadczone w ogólnym i wspólnym interesie Unii i państw członkowskich, które są finansowane z Programu i które przekształcają dane z obserwacji Ziemi, dane *in situ* z systemu Copernicus i inne dane pomocnicze w przetworzone, zagregowane i zinterpretowane informacje dostosowane do potrzeb użytkowników systemu Copernicus;
- 22) „użytkownik GOVSATCOM” oznacza organ publiczny, podmiot, któremu powierzono wykonywanie władzy publicznej, organizację międzynarodową lub osobę fizyczną lub prawną, którym udzielono należytego upoważnienia i powierzono zadania związane z nadzorem nad misjami, operacjami i infrastrukturą o krytycznym znaczeniu dla bezpieczeństwa oraz z zarządzaniem takimi misjami, operacjami i infrastrukturą;
- 23) „centrum GOVSATCOM” oznacza centrum operacyjne, którego głównym zadaniem jest bezpieczne połączenie użytkowników GOVSATCOM z dostawcami przepustowości i usług GOVSATCOM, a tym samym optymalizacja podaży i popytu w danym momencie;
- 24) „przypadek użycia GOVSATCOM” oznacza scenariusz operacyjny w określonym środowisku, w którym wymagane są usługi GOVSATCOM;
- 25) „informacje niejawne UE” lub „EUCI” oznaczają wszelkie informacje lub materiały opatrzone klauzulą tajności UE, których nieuprawnione ujawnienie mogłoby w różnym stopniu zaszkodzić interesom Unii lub interesom co najmniej jednego państwa członkowskiego;
- 26) „szczególnie chronione informacje jawne” oznaczają informacje jawne w rozumieniu art. 9 decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/443 ⁽³⁷⁾, na podstawie której obowiązek dotyczący ochrony szczególnie chronionych informacji jawnych ma zastosowanie wyłącznie do Komisji oraz do agencji i organów Unii zobowiązanych przepisami prawa do stosowania przepisów bezpieczeństwa Komisji;

⁽³⁷⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

- 27) „działanie łączone” oznacza działania wspierane z budżetu Unii, w tym działania w ramach instrumentów łączonych na podstawie art. 2 pkt 6 rozporządzenia finansowego, łączące bezzwrotne formy wsparcia lub instrumenty finansowe lub gwarancje budżetowe z budżetu Unii oraz zwrotne formy wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów;
- 28) „podmiot prawny” oznacza osobę fizyczną lub osobę prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa Unii, prawa krajowego lub prawa międzynarodowego, która ma osobowość prawną i zdolność do działania w imieniu własnym oraz wykonywania praw i podlegania obowiązkom, lub podmiot, który nie ma osobowości prawnej, o którym mowa w art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;
- 29) „podmiot powierniczy” oznacza podmiot prawny, niezależny od Komisji lub od osoby trzeciej, który otrzymuje dane od Komisji lub od tej osoby trzeciej w celu bezpiecznego przechowywania i przetwarzania tych danych.

Artykuł 3

Komponenty Programu

1. Program składa się z następujących komponentów:
 - a) „Galileo” – niezależny cywilny globalny system nawigacji satelitarnej (GNSS) pod kontrolą cywilną, który składa się z konstelacji satelitów, centrów i globalnej sieci stacji naziemnych, oferujący usługi pozycjonowania, nawigacji i pomiaru czasu oraz uwzględniający potrzeby i wymogi w zakresie bezpieczeństwa;
 - b) „europejski system wspomagania satelitarne” (EGNOS) – cywilny regionalny system nawigacji satelitarnej pod kontrolą cywilną, który składa się z centrów i stacji naziemnych oraz szeregu transponderów zainstalowanych na satelitach geosynchronicznych oraz który wzmacnia i koryguje otwarte sygnały emitowane przez Galileo i inne systemy GNSS, między innymi na potrzeby zarządzania ruchem lotniczym, służb żeglugi powietrznej i innych systemów transportowych;
 - c) „Copernicus” – operacyjny, niezależny, ukierunkowany na użytkowników cywilny system obserwacji Ziemi pod kontrolą cywilną, oparty na istniejącym potencjale krajowym i europejskim, oferujący dane i usługi geoinformacyjne, obejmujące satelity, infrastrukturę naziemną, instalacje przetwarzania danych i informacji oraz infrastrukturę dystrybucyjną, w oparciu o politykę bezpłatnego, pełnego i otwartego dostępu do danych oraz w stosownych przypadkach uwzględniający potrzeby i wymogi w zakresie bezpieczeństwa;
 - d) „świadomość sytuacyjna w przestrzeni kosmicznej” lub „SSA”, która obejmuje następujące podkomponenty:
 - (i) „podkomponent SST” – system obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych, mający na celu ulepszenie, użytkowanie i zapewnianie danych, informacji i usług związanych z obserwacją i śledzeniem obiektów kosmicznych orbitujących wokół Ziemi;
 - (ii) „podkomponent SWE” – parametry obserwacyjne związane ze zdarzeniami pogody kosmicznej; oraz
 - (iii) „podkomponent NEO” – monitorowanie ryzyka zbliżania się do obiektów bliskich Ziemi;
 - e) „GOVSATCOM” – usługa łączności satelitarnej pod kontrolą cywilną i rządową umożliwiająca zapewnienie przepustowości na potrzeby łączności satelitarnej oraz świadczenie usług łączności satelitarnej organom Unii i państw członkowskich zarządzającym misjami i infrastrukturą o krytycznym znaczeniu dla bezpieczeństwa.
2. Program obejmuje dodatkowe środki na rzecz zapewnienia na potrzeby Programu skutecznego i autonomicznego dostępu do przestrzeni kosmicznej i na rzecz wspierania innowacyjnego i konkurencyjnego europejskiego sektora kosmicznego, segmentu kosmicznego (*upstream*) i segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*), wzmocnienia ekosystemu przestrzeni kosmicznej Unii oraz umocnienia pozycji Unii jako globalnego gracza.

Artykuł 4

Cele

1. Celami ogólnymi Programu są:
 - a) dostarczanie lub przyczynianie się do dostarczania aktualnych i, w stosownych przypadkach, bezpiecznych danych, informacji i usług o wysokiej jakości związanych z przestrzenią kosmiczną, nieprzerwanie i w miarę możliwości na poziomie globalnym, zaspokajające obecne i przyszłe potrzeby oraz umożliwiające wspieranie priorytetów politycznych Unii oraz powiązanego opartego na dowodach niezależnego procesu decyzyjnego, między innymi w odniesieniu do zmiany klimatu, transportu i bezpieczeństwa;

- b) maksymalizowanie korzyści społeczno-gospodarczych, w szczególności poprzez wspieranie rozwoju innowacyjnych i konkurencyjnych europejskich sektorów: segmentu kosmicznego (*upstream*) i segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*), w tym MŚP i przedsiębiorstw typu *start-up*, i pobudzenie tym samym wzrostu gospodarczego i tworzenie miejsc pracy w Unii, oraz poprzez propagowanie jak najszerzego upowszechnienia i wykorzystania danych, informacji i usług świadczonych przez komponenty Programu, zarówno na obszarze Unii, jak i poza nią, przy jednoczesnym zapewnieniu synergii i komplementarności z działaniami Unii w zakresie badań i rozwoju technologicznego prowadzonymi na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/695;
 - c) wzmocnianie bezpieczeństwa i ochrony Unii i jej państw członkowskich oraz wzmocnianie autonomii Unii, w szczególności pod względem technologii;
 - d) wspieranie roli Unii jako globalnego gracza w sektorze kosmicznym, zachęcanie do współpracy międzynarodowej, wzmocnianie europejskiej dyplomacji kosmicznej, w tym przez wspieranie zasad wzajemności i uczciwej konkurencji, oraz wzmocnianie pozycji Unii, jeżeli chodzi o mierzenie się z globalnymi wyzwaniami, wspieranie ogólnosiękatowych inicjatyw, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju, oraz podnoszenie świadomości na temat przestrzeni kosmicznej jako wspólnego dziedzictwa ludzkości;
 - e) zwiększanie bezpieczeństwa, ochrony i zrównoważonego charakteru wszystkich działań w przestrzeni kosmicznej związanych z obiektami kosmicznymi i rozprzestrzenianiem się śmieci kosmicznych, a także środowiska kosmicznego, przez wdrożenie odpowiednich środków, w tym opracowanie i wdrożenie technologii w zakresie unieszkodliwiania statków kosmicznych na koniec okresu eksploatacji oraz usuwania śmieci kosmicznych.
2. Celami szczegółowymi Programu są:
- a) w odniesieniu do Galileo i EGNOS: zapewnienie, w perspektywie długoterminowej, najnowocześniejszych i bezpiecznych usług pozycjonowania, nawigacji i pomiaru czasu oraz zapewnienie ciągłości i niezawodności usług;
 - b) w odniesieniu do systemu Copernicus: dostarczanie, w sposób długoterminowo stabilny, dokładnych i wiarygodnych danych i informacji pochodzących z obserwacji Ziemi, informacji i usług zintegrowanych z innymi źródłami danych w celu wspierania kształtowania, realizacji i monitorowania polityki i działań Unii i jej państw członkowskich w oparciu o wymogi użytkowników;
 - c) w odniesieniu do SSA: rozwijanie zdolności do monitorowania, śledzenia i identyfikacji obiektów kosmicznych i śmieci kosmicznych w celu dalszego zwiększania efektywności i autonomii zdolności w ramach podkomponentu SST na poziomie Unii, świadczenie usług SWE oraz identyfikowanie potencjałów państw członkowskich w ramach podkomponentu NEO i łączenia ich w sieć;
 - d) w odniesieniu do GOVSATCOM: zapewnienie długoterminowej dostępności niezawodnych, bezpiecznych i racjonalnych pod względem kosztów usług łączności satelitarnej dla użytkowników GOVSATCOM;
 - e) wspieranie niezależnego, bezpiecznego i racjonalnego pod względem kosztów dostępu do przestrzeni kosmicznej, z uwzględnieniem podstawowych interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa;
 - f) wspieranie rozwoju silnej unijnej gospodarki kosmicznej, w tym poprzez wspieranie ekosystemu kosmicznego i wzmocnianie konkurencyjności, innowacyjności, przedsiębiorczości, umiejętności i budowania potencjału we wszystkich państwach członkowskich i regionach Unii, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP oraz przedsiębiorstw typu *start-up* lub osób fizycznych i prawnych z Unii działających lub zamierzających działać w tym sektorze.

Artykuł 5

Dostęp do przestrzeni kosmicznej

1. Program wspiera nabywanie i łączenie usług wynoszenia w przestrzeń kosmiczną na potrzeby Programu oraz, na wniosek, łączenie na potrzeby państw członkowskich i organizacji międzynarodowych.
2. W synergii z innymi unijnymi programami i systemami finansowania, bez uszczerbku dla działań ESA w zakresie dostępu do przestrzeni kosmicznej, Program może wspierać:
 - a) dostosowania, w tym rozwój technologii, do systemów wynoszących, które są niezbędne do wynoszenia satelitów w przestrzeń kosmiczną, łącznie z alternatywnymi technologiami i innowacyjnymi systemami dostępu do przestrzeni kosmicznej, na potrzeby wdrażania komponentów Programu;
 - b) dostosowania naziemnej infrastruktury kosmicznej, łącznie z nowymi osiągnięciami, które są niezbędne do realizacji Programu.

Artykuł 6

Działania wspierające innowacyjny i konkurencyjny unijny sektor kosmiczny

1. Program propaguje budowanie potencjału w całej Unii poprzez wspieranie:
 - a) działań innowacyjnych na rzecz jak najlepszego wykorzystania technologii, infrastruktury lub usług związanych z przestrzenią kosmiczną oraz środków ułatwiających upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań powstałych w wyniku badań naukowych i innowacji oraz wspierających rozwój sektora segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*), w szczególności przez synergie z innymi unijnymi programami i instrumentami finansowymi, w tym z Programem InvestEU;
 - b) działań mających na celu wspieranie zainteresowania społecznego i innowacji w sektorze publicznym w celu wykorzystania pełnego potencjału usług publicznych dla obywateli i przedsiębiorstw;
 - c) przedsiębiorczości, w tym począwszy od jej wczesnych etapów aż po rozwijanie działalności na szerszą skalę, zgodnie z art. 21, opierając się na innych przepisach dotyczących dostępu do finansowania, o których mowa w art. 18 i tytule III rozdział I, oraz stosując podejście oparte na pierwszej umowie;
 - d) powstania przyjaznego dla przedsiębiorstw ekosystemu kosmicznego dzięki współpracy między przedsiębiorstwami przybierającej postać sieci platform ds. przestrzeni kosmicznej, która:
 - (i) skupia, na poziomie krajowym i regionalnym, podmioty z sektora kosmicznego, sektora cyfrowego i innych sektorów, a także użytkowników; oraz
 - (ii) ma na celu zapewnienie obywatelom i przedsiębiorstwom wsparcia, instalacji i usług w celu rozwijania przedsiębiorczości i umiejętności, wzmocnienie synergii w sektorze segmentu wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) i wspieranie współpracy z centrami innowacji cyfrowych ustanowionymi w ramach programu „Cyfrowa Europa” ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 ⁽³⁸⁾;
 - e) prowadzenia działań w zakresie kształcenia i szkolenia, w szczególności dla specjalistów, przedsiębiorców, absolwentów i studentów, w szczególności poprzez synergię z inicjatywami na poziomie krajowym i regionalnym, w celu rozwijania zaawansowanych umiejętności;
 - f) dostępu do instalacji umożliwiających przetwarzanie i testowanie dla specjalistów z sektora prywatnego i publicznego, studentów i przedsiębiorców;
 - g) działań w zakresie certyfikacji i normalizacji;
 - h) wzmocnienia europejskich łańcuchów dostaw w całej Unii dzięki szerokiemu udziałowi przedsiębiorstw, w szczególności MŚP oraz przedsiębiorstw typu *start-up*, we wszystkich komponentach Programu, w szczególności poprzez art. 14, oraz wzmocnienie działań wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw na poziomie globalnym.
2. Przy realizacji działań, o których mowa w ust. 1, należy wspierać potrzebę rozwijania potencjału w państwach członkowskich z powstającym przemysłem kosmicznym, tak aby zapewnić wszystkim państwom członkowskim równe szanse uczestnictwa w Programie.

Artykuł 7

Uczestnictwo państw trzecich i organizacji międzynarodowych w Programie

1. W Galileo, EGNOS i Copernicus, a także podkomponentach SWE i NEO, ale z wyłączeniem podkomponentu SST, mogą uczestniczyć członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

W Copernicus i w podkomponentach SWE i NEO, ale z wyłączeniem podkomponentu SST, mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:

- a) państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalni kandydaci, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

⁽³⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające program „Cyfrowa Europa” oraz uchylające decyzję (UE) 2015/2240 (Dz.U. L 166 z 11.5.2021, s. 1).

b) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

2. Zgodnie z warunkami określonymi w szczegółowej umowie zawartej zgodnie z art. 218 TFUE obejmującej uczestnictwo państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej w programie Unii:

- a) w Galileo i EGNOS mogą uczestniczyć państwa trzecie, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lit. a) i b);
- b) w GOVSATCOM mogą uczestniczyć członkowie EFTA, którzy są członkami EOG, a także państwa trzecie, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lit. a) i b); oraz
- c) w Galileo, EGNOS, Copernicus, GOVSATCOM, a także w podkomponentach SWE i NEO, ale z wyłączeniem podkomponentu SST, mogą uczestniczyć państwa trzecie inne niż państwa trzecie objęte ust. 1 oraz organizacje międzynarodowe.

Szczegółowa umowa, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu:

- a) zapewnia sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów finansowych i korzyści państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej uczestniczących w programach Unii;
- b) określa warunki uczestnictwa w programach, w tym sposób obliczania wkładów finansowych do poszczególnych programów, i związane z tymi programami koszty administracyjne;
- c) nie przyznaje państwu trzeciemu ani organizacji międzynarodowej jakichkolwiek uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu Unii;
- d) gwarantuje prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych.

Wkłady, o których mowa w akapicie drugim lit. b) niniejszego ustępu, stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

3. Na podstawie niniejszego artykułu państwa trzecie i organizacje międzynarodowe mogą uczestniczyć w komponentach lub podkomponentach Programu, z wyłączeniem podkomponentu SST, wyłącznie wtedy, gdy podstawowe interesy bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich są zabezpieczone, w tym w odniesieniu do ochrony informacji niejawnych zgodnie z art. 43.

Artykuł 8

Dostęp państw trzecich i organizacji międzynarodowych do usług SST, usług GOVSATCOM i usługi publicznej o regulowanym dostępie systemu Galileo

- 1. Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe mogą mieć dostęp do usług GOVSATCOM, pod warunkiem że:
 - a) zawarły umowę, zgodnie z art. 218 TFUE, określającą warunki dostępu do usług GOVSATCOM; oraz
 - b) spełniają wymogi art. 43 niniejszego rozporządzenia.
- 2. Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe niemające siedziby głównej w Unii mogą mieć dostęp do usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1 lit. d), pod warunkiem że:
 - a) zawarły umowę, zgodnie z art. 218 TFUE, określającą warunki dostępu do takich usług SST; oraz
 - b) spełniają wymogi art. 43 niniejszego rozporządzenia.
- 3. W przypadku dostępu do publicznie dostępnych usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1 lit. a), b) i c), nie jest wymagane zawarcie umowy zgodnie z art. 218 TFUE. Dostęp do tych usług uzyskuje się w drodze złożenia wniosku przez potencjalnych użytkowników zgodnie z art. 56.

4. Dostęp państw trzecich i organizacji międzynarodowych do oferowanej przez Galileo usługi publicznej o regulowanym dostępie (zwanej dalej „PRS”) reguluje art. 3 ust. 5 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1104/2011/UE ⁽³⁹⁾.

Artykuł 9

Własność i używanie aktywów

1. Z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2, Unia jest właścicielem wszystkich aktywów materialnych i niematerialnych wytworzonych lub rozwiniętych w ramach komponentów Programu. Komisja zapewnia w tym celu, by odpowiednie umowy, porozumienia i inne uzgodnienia dotyczące działań, które mogą doprowadzić do wytworzenia lub rozwinięcia takich aktywów, zawierały postanowienia zapewniające własności Unii w odniesieniu do tych aktywów.

2. Ust. 1 nie stosuje się do aktywów materialnych ani niematerialnych wytworzonych lub rozwiniętych w ramach komponentów Programu, jeżeli działania, które mogą doprowadzić do wytworzenia lub rozwinięcia takich aktywów:

- a) są prowadzone na podstawie dotacji lub nagród w całości finansowanych przez Unię;
- b) nie są w całości finansowane przez Unię; lub
- c) dotyczą opracowania, produkcji lub użytkowania odbiorników PRS zawierających EUCI, lub też komponentów takich odbiorników.

3. Komisja zapewnia, by umowy, porozumienia i inne uzgodnienia dotyczące działań, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zawierały postanowienia określające odpowiedni system własności w odniesieniu do tych aktywów, a w przypadku ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu, aby zapewniały one Unii możliwość korzystania z odbiorników PRS zgodnie z decyzją nr 1104/2011/UE.

4. Komisja dąży do zawarcia umów, porozumień lub innych uzgodnień z osobami trzecimi w odniesieniu do:

- a) istniejących wcześniej praw własności dotyczących aktywów materialnych i niematerialnych wytworzonych lub rozwiniętych w ramach komponentów Programu;
- b) nabycia praw własności lub praw licencyjnych dotyczących innych aktywów materialnych i niematerialnych niezbędnych do realizacji Programu.

5. Za pomocą odpowiednich ram Komisja zapewnia optymalne wykorzystanie aktywów materialnych i niematerialnych, o których mowa w ust. 1 i 2, których właścicielem jest Unia.

6. W przypadku gdy aktywa, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują prawa własności intelektualnej, Komisja zarządza tymi prawami w sposób możliwie najbardziej efektywny, z uwzględnieniem:

- a) konieczności ochrony aktywów i nadania im wartości;
- b) uzasadnionych interesów wszystkich zainteresowanych stron;
- c) potrzeby harmonijnego rozwoju rynków i nowych technologii; oraz
- d) potrzeby zapewnienia ciągłości usług świadczonych przez komponenty Programu.

Komisja zapewnia w szczególności, aby odpowiednie umowy, porozumienia i inne uzgodnienia przewidywały możliwość przeniesienia praw własności intelektualnej na osoby trzecie lub udzielenia licencji na te prawa osobom trzecim, w tym twórcom własności intelektualnej, oraz aby Agencja mogła w razie potrzeby swobodnie korzystać z tych praw do celów wykonywania swoich zadań na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Ramowa umowa o partnerstwie finansowym przewidziana w art. 28 ust. 4, lub umowy o przyznanie wkładu, o których mowa w art. 32 ust. 1, zawierają odpowiednie postanowienia umożliwiające korzystanie z praw własności intelektualnej, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przez ESA i inne podmioty, którym powierzono zadania, jeżeli jest to konieczne do wykonywania ich zadań na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz warunki korzystania z tych praw.

⁽³⁹⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1104/2011/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie warunków dostępu do usługi publicznej o regulowanym dostępie oferowanej przez globalny system nawigacji satelitarnej utworzony w ramach programu Galileo (Dz.U. L 287 z 4.11.2011, s. 1).

*Artykuł 10***Gwarancja**

1. Bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z prawnie wiążących przepisów usługi, dane i informacje oferowane przez komponenty Programu dostarczane są bez jakiegokolwiek wyraźnej lub domniemanej gwarancji dotyczącej ich jakości, dokładności, dostępności, wiarygodności, prędkości i przydatności do jakiegokolwiek celu.
2. Komisja zapewnia, by użytkownicy tych usług, danych i informacji byli należycie informowani o treści ust. 1.

TYTUŁ II

WKŁAD Z BUDŻETU I MECHANIZMY BUDŻETOWE*Artykuł 11***Budżet**

1. Pula środków finansowych na realizację Programu na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. oraz na pokrycie powiązanego ryzyka, wynosi 14,880 mld EUR w cenach bieżących.

Kwotę, o której mowa w akapicie pierwszym, dzieli się na następujące kategorie wydatków:

- a) na Galileo i EGNOS: 9,017 mld EUR;
- b) na Copernicus: 5,421 mld EUR;
- c) na SSA i GOVSATCOM: 0,442 mld EUR.

2. Komisja może przenieść środki finansowe między kategoriami wydatków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, do pułapu w wysokości 7,5 % kategorii wydatków otrzymującej środki finansowe lub kategorii zapewniającej te środki finansowe. Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, przenieść środki finansowe między kategoriami wydatków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, gdy przeniesienie to przekracza łączną kwotę wynoszącą ponad 7,5 % kwoty przydzielonej na kategorię wydatków otrzymującą środki finansowe lub kategorię zapewniającą te środki finansowe. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

3. Dodatkowe środki, o których mowa w art. 3 ust. 2, a mianowicie działania, o których mowa w art. 5 i 6, finansowane są w ramach komponentów Programu.

4. Środki budżetowe Unii przydzielone na rzecz Programu obejmują wszystkie działania wymagane do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 4. Wydatki takie mogą obejmować:

- a) przeprowadzanie badań i organizowanie spotkań ekspertów, w szczególności w celu oceny spełnienia wymogów kosztowych i czasowych Programu;
- b) działania informacyjne i komunikacyjne, w tym komunikację instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, o ile mają one bezpośredni związek z celami niniejszego rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia synergii z innymi dziedzinami polityki Unii;
- c) sieci informatyczne służące przetwarzaniu i wymianie informacji oraz środki zarządzania administracyjnego, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa, wdrażane przez Komisję;
- d) pomoc techniczną i administracyjną na potrzeby realizacji Programu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym w zakresie systemów informatycznych dla przedsiębiorstw.

5. Działania, które otrzymują finansowanie skumulowane z różnych programów Unii, poddaje się audytowi tylko jeden raz, obejmując nim wszystkie programy, których to dotyczy, oraz obowiązujące w ich ramach odnośne zasady.

6. Związane z Programem zobowiązania budżetowe obejmujące działania trwające dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na kilka lat na roczne raty.
7. Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, zostać przesunięte do Programu, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 26 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów. Komisja wykonuje te zasoby bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego akapitu. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz zainteresowanego państwa członkowskiego.

Artykuł 12

Dochody przeznaczone na określony cel

1. Dochody wygenerowane przez komponenty Programu wpłaca się do budżetu Unii i wykorzystuje do finansowania komponentu, który wygenerował dochód.
2. Państwa członkowskie mogą wspomóc komponent Programu dodatkowym wkładem finansowym w celu pokrycia dodatkowych elementów, pod warunkiem że takie dodatkowe elementy nie powodują żadnych obciążeń finansowych ani technicznych ani opóźnień w przypadku danego komponentu. Komisja decyduje w drodze aktów wykonawczych, czy warunki te zostały spełnione. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.
3. Dodatkowy wkład finansowy, o którym mowa w niniejszym artykule, traktuje się jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 13

Realizacja i formy finansowania unijnego

1. Program jest realizowany w ramach zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub w ramach zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień. Program może również zapewniać finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych.
3. W przypadku gdy budżet systemu Copernicus jest wykonywany w ramach zarządzania pośredniego, przepisy dotyczące udzielania zamówień w odniesieniu do podmiotów, którym powierzono zadania związane z wykonywaniem budżetu, mogą mieć zastosowanie w zakresie dopuszczonym zgodnie z art. 62 i 154 rozporządzenia finansowego. Szczególne dostosowania, jakich wymagają te przepisy dotyczące udzielania zamówień, określa się w odpowiednich umowach o przyznanie wkładu.

TYTUŁ III

PRZEPISY FINANSOWE

ROZDZIAŁ I

Zamówienia

Artykuł 14

Zasady udzielania zamówień

1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia na potrzeby Programu instytucja zamawiająca działa zgodnie z następującymi zasadami:

- a) propagowanie we wszystkich państwach członkowskich w całej Unii i w całym łańcuchu dostaw możliwie jak najszerszego i otwartego udziału podmiotów gospodarczych, a w szczególności przedsiębiorstw typu *start-up*, nowych podmiotów, MŚP, w tym w przypadku korzystania z podwykonawstwa przez oferentów;
- b) zapewnienie skutecznej konkurencji i, w miarę możliwości, unikanie polegania na jednym dostawcy, w szczególności w odniesieniu do urządzeń i usług o krytycznym znaczeniu, z jednoczesnym uwzględnieniem celów, jakimi są niezależność technologiczna i ciągłość świadczenia usług;
- c) na zasadzie odstępstwa od art. 167 rozporządzenia finansowego, korzystanie, w stosownych przypadkach, z wielu źródeł zaopatrzenia w celu zapewnienia lepszej ogólnej kontroli nad wszystkimi komponentami Programu, ich kosztami i harmonogramem;
- d) przestrzeganie zasad otwartego dostępu i uczciwej konkurencji na wszystkich etapach przemysłowego łańcucha dostaw poprzez prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie przejrzystych i aktualnych informacji, przekazywanie jasnych informacji na temat mających zastosowanie zasad i procedur udzielania zamówień, kryteriów wyboru i udzielania zamówień oraz wszelkich innych istotnych informacji umożliwiających zapewnienie równych szans wszystkim potencjalnym oferentom, w tym MŚP i przedsiębiorstwom typu *start-up*;
- e) wzmocnianie autonomii Unii, w szczególności pod względem technologicznym;
- f) spełnianie wymogów bezpieczeństwa komponentów Programu i przyczynianie się do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich;
- g) wspieranie ciągłości i niezawodności usług;
- h) spełnienie odpowiednich kryteriów społecznych i środowiskowych.

2. Rada ds. zamówień publicznych, będąca częścią Komisji, kontroluje procedurę udzielania zamówień związanych z wszystkimi komponentami Programu oraz monitoruje zgodne z umową wykonanie budżetu Unii przez podmioty, którym powierzono to zadanie. W stosownych przypadkach zaprasza się przedstawiciela każdego z podmiotów, którym powierzono wykonanie budżetu.

Artykuł 15

Zamówienia w transzach warunkowych

1. W odniesieniu do działań operacyjnych i związanych z infrastrukturą instytucja zamawiająca może udzielić zamówienia w formie zamówienia w transzach warunkowych zgodnie z niniejszym artykułem.
2. Dokumenty zamówienia w transzach warunkowych odnoszą się do szczególnych cech zamówień w transzach warunkowych. W szczególności w dokumentach tych określa się przedmiot zamówienia, cenę lub warunki jej określania oraz warunki wykonania robót, realizacji dostaw i świadczenia usług w ramach każdej transzy.
3. Zamówienie w transzach warunkowych obejmuje:
 - a) transzę stałą, z której wynika wiążące zobowiązanie do wykonania robót, realizacji dostaw lub świadczenia usług przewidzianych w zamówieniu w ramach tej transzy; oraz
 - b) co najmniej jedną transzę, która jest warunkowa zarówno w zakresie budżetu, jak i wykonania.
4. Obowiązki w ramach transzy stałej oraz obowiązki w ramach każdej transzy warunkowej muszą być częścią spójnej całości, z uwzględnieniem obowiązków w ramach wcześniejszych lub następnych transz.
5. Realizacja każdej transzy warunkowej stanowi przedmiot decyzji instytucji zamawiającej, o której powiadamia się wykonawcę zgodnie z zamówieniem.

Artykuł 16

Umowy o zwrot kosztów

1. Instytucja zamawiająca może zdecydować się na wariant zamówienia opłacanego w całości lub częściowo na podstawie umowy o zwrot kosztów na warunkach określonych w ust. 3.
2. Cena należna na podstawie umowy o zwrot kosztów obejmuje zwrot:

- a) wszystkich kosztów bezpośrednich faktycznie poniesionych przez wykonawcę z tytułu realizacji zamówienia, takich jak wydatki na siłę roboczą, materiały, materiały zużywalne oraz eksploatację urządzeń i elementów infrastruktury niezbędnych do realizacji zamówienia;
 - b) kosztów pośrednich;
 - c) ustalonego zysku; oraz
 - d) odpowiedniej premii motywacyjnej uzależnionej od osiągnięcia celów dotyczących wyników i harmonogramu realizacji.
3. Instytucja zamawiająca może zdecydować się na wariant zamówienia opłacanego w całości lub częściowo na podstawie umowy o zwrot kosztów, jeżeli dokładne określenie ceny stałej jest trudne lub niewłaściwe z uwagi na element niepewności nieodłącznie związany z realizacją zamówienia, ponieważ:
- a) zamówienie obejmuje elementy bardzo złożone lub wymagające zastosowania nowych technologii i tym samym wiąże się z wieloma rodzajami ryzyka natury technicznej; lub
 - b) działania będące przedmiotem zamówienia trzeba, ze względów operacyjnych, rozpocząć natychmiast, mimo że nie jest jeszcze w pełni możliwe dokładne ustalenie ceny stałej z uwagi na występowanie znacznego ryzyka lub na fakt, że realizacja zamówienia zależy częściowo od realizacji innych zamówień.
4. W umowach o zwrot kosztów określa się cenę maksymalną. Cena maksymalna zamówienia opłacanego w całości lub częściowo na podstawie umowy o zwrot kosztów jest maksymalną ceną należną. Cenę można modyfikować zgodnie z art. 172 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 17

Podwykonawstwo

1. Aby zachęcić do udziału nowe podmioty, MŚP oraz przedsiębiorstwa typu *start-up* oraz do podejmowania przez nie aktywności transgranicznej, a także zapewnić możliwie jak największy zasięg geograficzny, chroniąc przy tym autonomię Unii, instytucja zamawiająca nakłada na oferenta wymóg zlecenia realizacji części zamówienia w ramach podwykonawstwa w trybie przetargu konkurencyjnego, na stosownych poziomach podwykonawstwa, przedsiębiorstwom innym niż przedsiębiorstwom należącym do grupy oferenta.
2. Oferent musi uzasadnić wszelkie odstępstwa od wymogu przewidzianego w ust. 1.
3. W przypadku zamówień o wartości powyżej 10 mln EUR instytucja zamawiająca dąży do zapewnienia, aby co najmniej 30 % wartości zamówienia było zlecane w ramach podwykonawstwa w trybie przetargu konkurencyjnego na różnych poziomach podwykonawstwa przedsiębiorstwom spoza grupy głównego oferenta, w szczególności w celu umożliwienia podjęcia przez MŚP aktywności transgranicznej. Komisja informuje komitet ds. Programu, o którym mowa w art. 107 ust. 1, o osiągnięciu tego celu w odniesieniu do umów podpisanych po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ II

Dotacje, nagrody i działania łączone

Artykuł 18

Dotacje i nagrody

1. Unia może pokrywać do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 181 ust. 6 rozporządzenia finansowego w przypadku stosowania stawek ryczałtowych właściwy urzędnik zatwierdzający może zezwolić na finansowanie kosztów pośrednich beneficjenta lub nałożyć wymóg takiego finansowania, maksymalnie do wysokości 25 % łącznych kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów działania.
3. Niezależnie od ust. 2 niniejszego artykułu koszty pośrednie można deklarować w postaci płatności ryczałtowej lub kosztów jednostkowych, jeżeli takie formy zostały przewidziane w programie prac, o którym mowa w art. 100.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 204 rozporządzenia finansowego maksymalna kwota wsparcia finansowego, jaką można wypłacić osobie trzeciej, nie może przekraczać 200 000 EUR.

Artykuł 19

Wspólne zaproszenia do składania wniosków o dotacje

1. Komisja lub podmiot, któremu powierzono zadania w ramach Programu, mogą opublikować wspólne zaproszenie do składania wniosków razem z podmiotami, organami lub osobami, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. W przypadku wspólnego zaproszenia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu:
 - a) stosuje się zasady, o których mowa w tytule VIII rozporządzenia finansowego;
 - b) procedury oceny przewidują udział zróżnicowanej grupy ekspertów wyznaczonych przez każdą ze stron; oraz
 - c) komitety oceniające przestrzegają art. 150 rozporządzenia finansowego.
3. Umowa o udzielenie dotacji określa zasady mające zastosowanie do praw własności intelektualnej.

Artykuł 20

Dotacje na przedkomercyjne zamówienia publiczne i zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania

1. Jednym z celów lub podstawowym celem działań mogą być przedkomercyjne zamówienia publiczne lub zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania udzielane przez beneficjentów, którymi są instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające zdefiniowane w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽⁴⁰⁾, 2014/25/UE⁽⁴¹⁾ i 2009/81/WE⁽⁴²⁾.
2. Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na innowacyjne rozwiązania:
 - a) prowadzi się zgodnie z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania, należytego zarządzania finansami i proporcjonalności oraz zgodnie z regułami konkurencji;
 - b) w przypadku przedkomercyjnych zamówień publicznych mogą przewidywać określone warunki, takie jak ograniczenie miejsca wykonania zamówionych działań do terytorium państw członkowskich lub państw trzecich uczestniczących w Programie;
 - c) mogą zezwalać na udzielenie wielu zamówień w ramach tego samego postępowania (postępowanie z możliwością składania ofert częściowych); oraz
 - d) przewidują zawarcie umowy w sprawie zamówienia na podstawie najkorzystniejszej ekonomicznie oferty lub najkorzystniejszych ekonomicznie ofert, przy jednoczesnym zapewnieniu braku konfliktów interesów.
3. Wykonawcy uzyskującemu rezultaty w ramach przedkomercyjnych zamówień publicznych przysługują przynajmniej prawa własności intelektualnej związane z tymi rezultatami. Instytucjom zamawiającym przysługuje przynajmniej nieodpłatne prawo dostępu do rezultatów na własny użytek oraz prawo do udzielania lub domagania się od wykonawcy udzielania licencji niewyłącznych osobom trzecim do celów wykorzystania rezultatów na potrzeby instytucji zamawiającej, na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, bez prawa do udzielania sublicencji. Jeżeli wykonawca nie wykorzysta komercyjnie rezultatów we wskazanym w odnośnej umowie okresie po udzieleniu przedkomercyjnego zamówienia publicznego, instytucje zamawiające mogą domagać się od wykonawcy przeniesienia na nie prawa własności tych rezultatów.

⁽⁴⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

⁽⁴¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

⁽⁴²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

*Artykuł 21***Działania łączone**

Działania łączone przyjęte w ramach Programu realizowane są zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/523 oraz tytułem X rozporządzenia finansowego.

ROZDZIAŁ III

Inne przepisy finansowe*Artykuł 22***Finansowanie skumulowane i alternatywne**

1. Działanie, które otrzymało wkład w ramach Programu, może również otrzymać wkład z innego programu Unii, pod warunkiem że wkłady te nie pokrywają tych samych kosztów. Zasady odnośnego programu Unii mają zastosowanie do odpowiedniego wkładu w działanie. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych działania. Wsparcie w ramach poszczególnych programów Unii może być obliczane proporcjonalnie, zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.
2. Na działania, którym przyznano znak „pieczęci doskonałości” w ramach Programu, można przyznać wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, zgodnie z art. 73 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, jeżeli spełniają następujące łączne warunki:
 - a) zostały ocenione w ramach zaproszenia do składania wniosków w ramach Programu;
 - b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tym zaproszeniu do składania wniosków;
 - c) nie mogą być finansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków z uwagi na ograniczenia budżetowe.

*Artykuł 23***Wspólne udzielanie zamówień**

1. W uzupełnieniu przepisów art. 165 rozporządzenia finansowego Komisja lub Agencja mogą prowadzić wspólne postępowania o udzielenie zamówienia z ESA lub z innymi organizacjami międzynarodowymi zaangażowanymi w realizację komponentów Programu.
2. Przepisy dotyczące udzielania zamówień obowiązujące na mocy art. 165 rozporządzenia finansowego stosuje się przez analogię, pod warunkiem że w każdym przypadku stosuje się przepisy proceduralne mające zastosowanie do instytucji Unii.

*Artykuł 24***Warunki kwalifikowalności i uczestnictwa na rzecz ochrony bezpieczeństwa, integralności i odporności unijnych systemów operacyjnych**

1. Komisja stosuje warunki kwalifikowalności i uczestnictwa określone w ust. 2 do zamówień, dotacji lub nagród objętych niniejszym tytułem, jeżeli uzna, że jest to konieczne i właściwe do ochrony bezpieczeństwa, integralności i odporności unijnych systemów operacyjnych, z uwzględnieniem celu, jakim jest promowanie strategicznej autonomii Unii, w szczególności pod względem technologii we wszystkich kluczowych technologiach i łańcuchach wartości, przy zachowaniu otwartej gospodarki.

Przed zastosowaniem warunków kwalifikowalności i uczestnictwa zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu Komisja informuje komitet ds. Programu, o którym mowa w art. 107 ust. 1 lit. e), i w największym stopniu uwzględnia opinie państw członkowskich na temat zakresu stosowania i uzasadnienia tych warunków kwalifikowalności i uczestnictwa.

2. Warunki kwalifikowalności i uczestnictwa są następujące:

- a) kwalifikujący się podmiot prawny ma siedzibę oraz swoje struktury zarządzania wykonawczego w państwie członkowskim;
- b) kwalifikujący się podmiot prawny zobowiązuje się do prowadzenia wszelkich stosownych działań w jednym lub kilku państwach członkowskich; oraz
- c) kwalifikujący się podmiot prawny nie podlega kontroli państwa trzeciego ani podmiotu z państwa trzeciego.

Do celów niniejszego artykułu „kontrola” oznacza zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny.

Do celów niniejszego artykułu „struktury zarządzania wykonawczego” oznaczają organ podmiotu prawnego wyznaczony zgodnie z prawem krajowym, który, w stosownych przypadkach, podlega głównemu urzędnikowi wykonawczemu lub innej osobie posiadającej porównywalne uprawnienia decyzyjne, i który jest upoważniony do określania strategii, celów i ogólnego kierunku działalności podmiotu prawnego oraz nadzoruje proces podejmowania decyzji przez kierownictwo i je monitorujący.

3. Komisja może odstąpić od warunków określonych w ust. 2 akapit pierwszy lit. a) lub b) w odniesieniu do konkretnego podmiotu prawnego po dokonaniu oceny na podstawie następujących kryteriów stosowanych łącznie:

- a) w odniesieniu do konkretnych technologii, towarów lub usług potrzebnych do działań, o których mowa w ust. 1, w państwach członkowskich nie są łatwo dostępne żadne substytuty;
- b) podmiot prawny ma siedzibę oraz swoje struktury zarządzania wykonawczego w państwie, które jest członkiem EOG lub EFTA i które zawarło z Unią umowę międzynarodową, o której mowa w art. 7, a działania związane z udzielaniem zamówień, dotacji lub nagród są prowadzone w tym państwie lub w co najmniej jednym takim państwie; oraz
- c) wdrożono wystarczające środki w celu zapewnienia ochrony EUCI zgodnie z art. 43 oraz integralności, bezpieczeństwa i odporności komponentów Programu, ich funkcjonowania i usług.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego lit. b) niniejszego ustępu, Komisja może odstąpić od warunków określonych w ust. 2 akapit pierwszy lit. a) lub b) w odniesieniu do podmiotu prawnego mającego siedzibę w państwie trzecim niebędącym członkiem EOG ani EFTA, jeżeli w państwach będących członkami EOG lub EFTA nie są łatwo dostępne żadne substytuty i spełnione zostały kryteria określone w akapicie pierwszym lit. a) i c).

4. Komisja może odstąpić od warunku określonego w ust. 2 akapit pierwszy lit. c), jeżeli podmiot prawny mający siedzibę w państwie członkowskim przedstawi następujące gwarancje:

- a) kontrola nad podmiotem prawnym nie jest sprawowana w sposób ograniczający lub zmniejszający jego zdolność do:
 - (i) prowadzenia działań w zakresie udzielania zamówień, dotacji lub nagród; oraz
 - (ii) dostarczania rezultatów, w szczególności poprzez obowiązki sprawozdawcze;
- b) sprawujące kontrolę państwo trzecie lub podmiot z państwa trzeciego zobowiązują się do powstrzymania się od wykonywania w odniesieniu do podmiotu prawnego jakichkolwiek praw kontrolnych lub od nakładania na niego jakichkolwiek obowiązków sprawozdawczych w odniesieniu do zamówień, dotacji lub nagród; oraz
- c) podmiot prawny spełnia wymogi art. 34 ust. 7.

5. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym podmiot prawny ma siedzibę, oceniają, czy podmiot prawny spełnia kryteria określone w ust. 3 lit. c) i gwarancje, o których mowa w ust. 4. Komisja stosuje się do tej oceny.

6. Komisja przekazuje komitetowi ds. Programu, o którym mowa w art. 107 ust. 1 lit. e), następujące informacje:

- a) zakres stosowania warunków kwalifikowalności i uczestnictwa, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu;
- b) szczegółowe informacje i uzasadnienie dotyczące odstąpienia dokonanego zgodnie z niniejszym artykułem; oraz

c) ocenę, która stanowiła podstawę odstąpienia, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, bez ujawniania szczególnie chronionych informacji handlowych.

7. Warunki określone w ust. 2, kryteria określone w ust. 3 i gwarancje określone w ust. 4 zawiera się w dokumentach dotyczących odpowiednio danego zamówienia lub danej dotacji lub nagrody, a w przypadku zamówienia mają one zastosowanie do całego cyklu życia zamówienia udzielonego w wyniku danego postępowania.

8. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla decyzji nr 1104/2011/UE i decyzji delegowanej Komisji z dnia 15.9.-2015 r. ⁽⁴³⁾, rozporządzenia (UE) 2019/452, decyzji 2013/488/UE i decyzji (UE, Euratom) 2015/444, oraz postępowania sprawdzającego przeprowadzanego przez państwa członkowskie w odniesieniu do podmiotów prawnych zaangażowanych w działalność wymagającą dostępu do EUCI z zastrzeżeniem mających zastosowanie krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych.

Jeżeli umowy wynikające ze stosowania niniejszego artykułu są niejawnie, warunki kwalifikowalności i uczestnictwa stosowane przez Komisję zgodnie z ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla kompetencji krajowych organów bezpieczeństwa.

Niniejszy artykuł nie może kolidować z jakąkolwiek istniejącą procedurą dotyczącą świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego i poświadczenia bezpieczeństwa osobowego w państwie członkowskim, nie może jej zmieniać ani stać z nią w sprzeczności.

Artykuł 25

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w Programie na podstawie decyzji przyjętej na mocy umowy międzynarodowej lub na podstawie jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF i Trybunałowi Obrachunkowemu prawa i dostęp niezbędne do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

TYTUŁ IV

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Artykuł 26

Zasady zarządzania

Zarządzanie Programem opiera się na następujących zasadach:

- a) jasny rozdział zadań i obowiązków pomiędzy podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych komponentów i środków Programu, w szczególności pomiędzy państwa członkowskie, Komisję, Agencję, ESA i EUMETSAT, w oparciu o ich odpowiednie kompetencje oraz przy unikaniu powielania zadań i obowiązków;
- b) adekwatność struktury zarządzania do szczególnych potrzeb każdego z komponentów i środków Programu, stosownie do przypadku;
- c) rygorystyczna kontrola Programu, obejmująca ściśle przestrzeganie kosztów, harmonogramu i realizacji celów przez wszystkie podmioty, w zakresie ich odpowiednich ról i zadań zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- d) przejrzyste i racjonalne pod względem kosztów zarządzanie;
- e) ciągłość usług i niezbędna ciągłość infrastruktury, w tym ochrona przed odpowiednimi zagrożeniami;

⁽⁴³⁾ Decyzja delegowana Komisji z dnia 15.9.2015 r. uzupełniająca decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1104/2011/UE w odniesieniu do wspólnych minimalnych norm, których muszą przestrzegać organy odpowiedzialne za PRS C(2015) 6123.

- f) systematyczne i uporządkowane uwzględnianie potrzeb użytkowników danych, informacji i usług świadczonych przez komponenty Programu oraz odpowiedni rozwój nauki i ewolucję technologii;
- g) stałe starania na rzecz kontroli i ograniczania ryzyka.

Artykuł 27

Rola państw członkowskich

1. Państwa członkowskie mogą uczestniczyć w Programie. Państwa członkowskie, które uczestniczą w Programie, wnoszą swoją wiedzę techniczną, *know-how* i pomoc, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony, lub, w stosownych przypadkach i w miarę możliwości, udostępniając Unii dane, informacje, usługi i infrastrukturę, którymi dysponują lub które znajdują się na ich terytorium, w tym poprzez zapewnienie skutecznego i wolnego od przeszkód dostępu do danych *in situ* z systemu Copernicus i ich wykorzystania, oraz przez współpracę z Komisją w celu poprawy dostępności danych *in situ* z systemu Copernicus wymaganej w ramach Programu, uwzględniając odpowiednie licencje i obowiązki.
2. Komisja może powierzyć, w drodze umów o przyznaniu wkładu, konkretne zadania organizacjom państwa członkowskiego, w przypadku gdy takie organizacje zostały wyznaczone przez dane państwo członkowskie. Komisja – w drodze aktów wykonawczych – przyjmuje decyzje dotyczące wkładu w odniesieniu do umów o przyznaniu wkładu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 107 ust. 2.
3. W niektórych należycie uzasadnionych okolicznościach – w przypadku zadań, o których mowa w art. 29 – Agencja może powierzyć, w drodze umów o przyznaniu wkładu, określone zadania organizacjom państwa członkowskiego, w przypadku gdy takie organizacje zostały wyznaczone przez dane państwo członkowskie.
4. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania Programu, w tym poprzez przyczynianie się do ochrony, na odpowiednim poziomie, zakresów częstotliwości niezbędnych do celów Programu.
5. Państwa członkowskie i Komisja mogą współpracować w celu rozszerzenia upowszechniania danych, informacji i usług świadczonych w ramach komponentów Programu.
6. W miarę możliwości wkład państw członkowskich w forum użytkowników, o którym mowa w art. 107 ust. 6, opiera się na systematycznych i skoordynowanych konsultacjach z grupami użytkowników końcowych na poziomie krajowym, w szczególności w odniesieniu do systemów Galileo, EGNOS i Copernicus.
7. Państwa członkowskie i Komisja współpracują nad rozwojem komponentu *in situ* systemu Copernicus i naziemnych usług kalibracji niezbędnych do upowszechnienia systemów kosmicznych i do ułatwienia wykorzystania pełnego potencjału danych *in situ* z systemu Copernicus i zbiorów danych referencyjnych, w oparciu o dostępny potencjał.
8. W dziedzinie bezpieczeństwa państwa członkowskie wykonują zadania, o których mowa w art. 34 ust. 6.

Artykuł 28

Rola Komisji

1. Komisja ponosi ogólną odpowiedzialność za realizację Programu, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla prerogatyw państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego. Komisja zgodnie z niniejszym rozporządzeniem określa priorytety i długoterminową ewolucję Programu, zgodnie z wymogami użytkowników, oraz nadzoruje jego realizację, bez uszczerbku dla innych dziedzin polityki Unii.
2. Komisja zarządza wszystkimi komponentami lub podkomponentami Programu, które nie zostały powierzone innemu podmiotowi, w szczególności GOVSATCOM, podkomponentem NEO, podkomponentem SWE i działalnością, o której mowa w art. 55 ust. 1 lit. d).

3. Komisja zapewnia przejrzysty podział zadań i obowiązków między poszczególne podmioty zaangażowane w Program i koordynuje działania tych podmiotów. Komisja zapewnia również, aby wszystkie podmioty, którym powierzono zadania, zaangażowane w realizację Programu, chroniły interesy Unii, gwarantowały należyte zarządzanie środkami finansowymi Unii oraz przestrzegały przepisów rozporządzenia finansowego i niniejszego rozporządzenia.

4 Komisja zawiera z Agencją oraz – uwzględniając umowę ramową z 2004 r. – z ESA ramową umowę o partnerstwie finansowym, która przewidziana jest w art. 130 rozporządzenia finansowego.

5 W przypadku gdy jest to niezbędne do sprawnego funkcjonowania Programu i sprawnego świadczenia usług przez komponenty Programu, Komisja, po konsultacji z użytkownikami, w tym za pośrednictwem forum użytkowników, o którym mowa w art. 107 ust. 6, i wszystkimi innymi zainteresowanymi stronami, określa – w drodze aktów wykonawczych – wymogi techniczne i operacyjne niezbędne do realizacji i ewolucji tych komponentów oraz oferowanych przez nie usług. Określając te wymogi techniczne i operacyjne, Komisja unika obniżania ogólnego poziomu bezpieczeństwa i spełnia bezwzględnie wymogi w zakresie kompatybilności wstecznej.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

6 Bez uszczerbku dla zadań Agencji lub innych podmiotów, którym powierzono zadania, Komisja zapewnia, aby upowszechnianie i wykorzystywanie danych i usług świadczonych przez komponenty Programu było wspierane i maksymalizowane w sektorach publicznych i prywatnych, w tym poprzez wspieranie odpowiedniego rozwoju tych usług i przyjaznego dla użytkowników interfejsu, oraz wspomaganie stabilnego i długotrwałego środowiska. Rozwija ona odpowiednią synergię między aplikacjami poszczególnych komponentów Programu. Zapewnia ona komplementarność, spójność, synergię i powiązania pomiędzy Programem a innymi działaniami i programami unijnymi.

7 W stosownych przypadkach Komisja zapewnia spójność działań prowadzonych w ramach Programu z działaniami prowadzonymi w dziedzinie przestrzeni kosmicznej na poziomach unijnym, krajowym lub międzynarodowym. Zachęca ona do współpracy między państwami członkowskimi i, jeżeli jest to istotne dla Programu, wspiera ujednoczenie ich potencjału technologicznego i prac rozwojowych w dziedzinie przestrzeni kosmicznej. W tym celu Komisja, w stosownych przypadkach i w ramach swoich odpowiednich kompetencji, współpracuje z Agencją i ESA.

8 Komisja informuje komitet ds. Programu, o którym mowa w art. 107, o pośrednich i końcowych wynikach oceny postępowań o udzielenie zamówienia oraz o umowach, w tym o podwykonawstwo, z podmiotami prywatnymi i publicznymi.

Artykuł 29

Rola Agencji

1. Agencja ma następujące zadania własne:
 - a) zapewnianie, poprzez swoją Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, akredytacji bezpieczeństwa wszystkich komponentów Programu zgodnie z tytułem V rozdział II;
 - b) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 34 ust. 3 i 5;
 - c) podejmowanie działań w zakresie komunikacji, rozwoju rynku i promocji w odniesieniu do usług oferowanych przez Galileo i EGNOS, w szczególności działań dotyczących absorpcji przez rynek i koordynacji potrzeb użytkowników;
 - d) podejmowanie działań w zakresie komunikacji, rozwoju rynku i promocji w odniesieniu do danych, informacji i usług oferowanych przez system Copernicus, bez uszczerbku dla działań podejmowanych przez inne podmioty, którym powierzono to zadanie, oraz Komisję;
 - e) służenie Komisji wiedzą fachową, w tym w celu przygotowania priorytetów w zakresie badań kosmicznych w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*).

2. Komisja powierza Agencji następujące zadania:
 - a) zarządzanie eksploatacją EGNOS i Galileo zgodnie z art. 44;
 - b) nadrzędna koordynacja aspektów GOVSATCOM związanych z użytkownikami, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, odpowiednimi agencjami Unii, ESDZ i innymi podmiotami, do celów misji i operacji w ramach zarządzania kryzysowego;
 - c) działania wykonawcze związane z rozwojem aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) w oparciu o komponenty Programu oraz podstawowych elementów i zintegrowanych aplikacji opartych na danych i usługach świadczonych przez Galileo, EGNOS i Copernicus, w tym w przypadku gdy środki finansowe zostały udostępnione na takie działania w kontekście programu „Horyzont Europa” lub gdy jest to konieczne do realizacji celów, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. b);
 - d) podejmowanie działań związanych z upowszechnianiem wśród użytkowników danych, informacji i usług oferowanych w ramach komponentów Programu innych niż Galileo i EGNOS; bez wpływu na działania w ramach systemu Copernicus ani usługi systemu Copernicus powierzone innym podmiotom;
 - e) szczególne zadania, o których mowa w art. 6.
3. Komisja może, na podstawie ocen, o których mowa w art. 102 ust. 5, powierzyć Agencji inne zadania, pod warunkiem że nie powielają one zadań, które w ramach Programu powierzono innym podmiotom, oraz pod warunkiem że ich celem jest poprawa skuteczności realizacji działań Programu.
4. Jeżeli działania powierzane są Agencji, zapewnia się odpowiednie zasoby finansowe, ludzkie i administracyjne konieczne do ich realizacji.
5. Na zasadzie odstępstwa od art. 62 ust. 1 rozporządzenia finansowego i z zastrzeżeniem przeprowadzenia przez Komisję oceny ochrony interesów Unii Agencja może powierzyć, w drodze umów o przyznanie wkładu, określone działania innym podmiotom, odpowiednio w obszarach ich kompetencji, na warunkach zarządzania pośredniego mających zastosowanie do Komisji.

Artykuł 30

Rola ESA

1. Pod warunkiem ochrony interesów Unii ESA powierza się następujące zadania:
 - a) w odniesieniu do systemu Copernicus:
 - (i) koordynacja komponentu kosmicznego i realizacji komponentu kosmicznego, jak również jego ewolucja;
 - (ii) projektowanie, rozwój i budowa infrastruktury kosmicznej systemu Copernicus, w tym funkcjonowanie tej infrastruktury i powiązane zamówienia, chyba że tymi operacjami zajmują się inne podmioty; oraz
 - (iii) w stosownych przypadkach, zapewnianie dostępu do danych pochodzących od osób trzecich;
 - b) w odniesieniu do Galileo i EGNOS: ewolucja systemów oraz projektowanie i rozwój części segmentu naziemnego oraz satelitów, w tym testowanie i walidacja;
 - c) w odniesieniu do wszystkich komponentów Programu: działania badawczo-rozwojowe w segmencie kosmicznym (*upstream*) w dziedzinach, w których ESA dysponuje wiedzą fachową.
2. Na podstawie oceny przeprowadzonej przez Komisję ESA można powierzyć inne zadania w oparciu o potrzeby Programu, pod warunkiem że zadania te nie powielają zadań, które w ramach Programu powierzono innym podmiotom, oraz pod warunkiem że ich celem jest poprawa skuteczności realizacji działań Programu.
3. Bez uszczerbku dla ramowej umowy o partnerstwie finansowym przewidzianej w art. 31, Komisja lub Agencja mogą zwrócić się do ESA o zapewnienie fachowej wiedzy technicznej i informacji niezbędnych do wykonywania zadań powierzonych im na podstawie niniejszego rozporządzenia na wspólnie uzgodnionych warunkach.

Artykuł 31

Ramowa umowa o partnerstwie finansowym

1. Ramowa umowa o partnerstwie finansowym, o której mowa w art. 28 ust. 4:
 - a) jasno określa rolę, zakres odpowiedzialności i obowiązki Komisji, Agencji i ESA w odniesieniu do każdego komponentu Programu oraz niezbędne mechanizmy koordynacji i kontroli;
 - b) zawiera wymóg przestrzegania przez ESA unijnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa określonych w umowach w sprawie bezpieczeństwa, które Unia, jej instytucje i agencje zawarły z ESA, w szczególności w odniesieniu do przetwarzania informacji niejawnych;
 - c) ustanawia warunki zarządzania środkami finansowymi powierzonymi ESA, w szczególności w odniesieniu do zamówień publicznych, w tym stosowania unijnych przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych w przypadku udzielania zamówień w imieniu i na rzecz Unii lub stosowania przepisów w odniesieniu do podmiotów, którym powierzono zadania zgodnie z art. 154 rozporządzenia finansowego, procedur zarządzania, oczekiwanych wyników mierzonych za pomocą wskaźników realizacji celów, środków stosowanych w przypadku niezadowolającej lub nieuczciwej realizacji zamówień pod względem kosztów, harmonogramu i wyników, jak również strategii komunikacyjnej i zasad dotyczących własności wszystkich aktywów materialnych i niematerialnych; warunki te muszą być zgodne z tytułami III i V niniejszego rozporządzenia i z rozporządzeniem finansowym;
 - d) zawiera wymóg, aby za każdym razem gdy Agencja lub ESA powołuje Radę ds. Oceny Ofert w odniesieniu do działań w zakresie zamówień prowadzonych na mocy ramowej umowy o partnerstwie finansowym, eksperci z Komisji oraz, w stosownych przypadkach, z innych podmiotów, którym powierzono zadania, uczestniczyli jako członkowie w posiedzeniach tej Rady. Udział ten pozostaje bez wpływu na niezależność techniczną Rady ds. Oceny Ofert;
 - e) ustanawia środki w zakresie monitorowania i kontroli obejmujące w szczególności:
 - (i) system przewidywania kosztów;
 - (ii) systematyczne przekazywanie Komisji lub, w stosownych przypadkach, Agencji informacji o kosztach i harmonogramie; oraz
 - (iii) w przypadku rozbieżności między planowanymi budżetami, wynikami i harmonogramem – działania naprawcze zapewnijające realizację zadań w granicach przydzielonych budżetów;
 - f) ustanawia zasady wynagradzania ESA w odniesieniu do każdego z komponentów Programu, współmiernego do warunków, na jakich realizowane są działania, z należyty uwzględnieniem sytuacji kryzysowych i niestabilności, oraz, w stosownych przypadkach, uzależnionego od wyników; wynagrodzenie obejmuje tylko ogólne koszty pośrednie, które są związane z działaniami powierzonymi ESA przez Unię;
 - g) stanowi, że ESA przyjmuje odpowiednie środki w celu zapewnienia ochrony interesów Unii i zapewnienia zgodności z decyzjami podjętymi przez Komisję w odniesieniu do każdego z komponentów Programu w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. Komisja podejmuje w drodze aktów wykonawczych decyzję w sprawie ramowej umowy o partnerstwie finansowym. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3. Parlament Europejski i Rada są w pełni informowane, z dużym wyprzedzeniem przed zawarciem, o ramowej umowie o partnerstwie finansowym oraz o jej realizacji.
3. Na mocy ramowej umowy o partnerstwie finansowym, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zadania, o których mowa w art. 29 ust. 2 i 3, powierza się Agencji, a zadania, o których mowa w art. 30 ust. 1, powierza się ESA w drodze umów o przyznanie wkładu. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych decyzje dotyczące wkładu w odniesieniu do umów o przyznanie wkładu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 107 ust. 2. Parlament Europejski i Rada są w pełni informowane, z dużym wyprzedzeniem przed zawarciem, o umowach o przyznanie wkładu oraz o ich realizacji.

*Artykuł 32***Rola EUMETSAT i innych podmiotów**

1. Komisja może powierzać, w całości lub w części, w drodze umów o przyznanie wkładu, realizację następujących zadań podmiotom innym niż te, o których mowa w art. 29 i 30:
 - a) modernizację, przygotowanie do obsługi i obsługę infrastruktury kosmicznej systemu Copernicus lub jej poszczególnych części oraz, w stosownych przypadkach, zarządzanie dostępem do danych z misji wspomagających, które to zadania można powierzać EUMETSAT;
 - b) realizację usług systemu Copernicus lub ich poszczególnych części – odpowiednim agencjom, organom lub organizacjom, takim jak Europejska Agencja Środowiska, Frontex, Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego, SATCEN i Europejskie Centrum Prognoz Średnioterminowych); zadania powierzone tym agencjom, organom lub organizacjom wykonuje się w obiektach znajdujących się na obszarze Unii; agencja, organ lub organizacja, które są już w trakcie przenoszenia powierzonych im zadań do Unii, mogą kontynuować wykonywanie tych zadań poza Unią przez ograniczony okres kończący się najpóźniej w dniu 31 grudnia 2023 r.
2. Kryteria wyboru podmiotów, którym powierza się zadania, odzwierciedlają w szczególności ich zdolność zapewnienia ciągłości i, w stosownych przypadkach, bezpieczeństwa operacji bez zakłóceń działalności Programu.
3. W miarę możliwości warunki umów o przyznanie wkładu, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, muszą być spójne z warunkami określonymi w ramowej umowie o partnerstwie finansowym, o której mowa w art. 31 ust. 1.
4. Decyzja dotycząca wkładu w odniesieniu do umowy o przyznanie wkładu, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stanowi przedmiot konsultacji z komitetem ds. Programu zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 107 ust. 2. Komitet ds. Programu jest z wyprzedzeniem informowany o umowach o przyznanie wkładu, które mają zostać zawarte przez Unię, reprezentowaną przez Komisję, i podmioty, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

TYTUŁ V

BEZPIECZEŃSTWO PROGRAMU

ROZDZIAŁ I

Bezpieczeństwo Programu*Artykuł 33***Zasady bezpieczeństwa**

Bezpieczeństwo Programu opiera się na następujących zasadach:

- a) uwzględnianie doświadczenia państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa i czerpanie inspiracji z ich najlepszych praktyk;
- b) stosowanie przepisów Rady i Komisji dotyczących bezpieczeństwa, w których rozróżnia się między innymi funkcje operacyjne i funkcje związane z akredytacją.

*Artykuł 34***Zarządzanie bezpieczeństwem**

1. Komisja, w zakresie swoich kompetencji i przy wsparciu Agencji, zapewnia wysoki stopień bezpieczeństwa w szczególności w odniesieniu do:

- a) ochrony infrastruktury, zarówno naziemnej, jak i kosmicznej, oraz świadczenia usług, zwłaszcza w przypadkach ataków fizycznych lub cyberataków, a także zakłócania strumieni danych;
- b) kontroli transferów technologii i zarządzania nimi;
- c) rozwoju i zachowania na obszarze Unii zdobytych kompetencji i know-how;
- d) ochrony szczególnie chronionych informacji jawnych i informacji niejawnych.

2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu Komisja zapewnia przeprowadzenie analizy ryzyka i zagrożeń w odniesieniu do każdego z komponentów Programu. W oparciu o tę analizę Komisja określa do końca 2023 r., w drodze aktów wykonawczych, ogólne wymogi bezpieczeństwa dla każdego z komponentów Programu. Czyniąc to, Komisja uwzględnia wpływ tych wymogów na sprawne funkcjonowanie danego komponentu, w szczególności pod względem kosztów, zarządzania ryzykiem i harmonogramu, oraz zapewnia, aby nie obniżył się ogólny poziom bezpieczeństwa ani by nie wystąpiły zakłócenia w funkcjonowaniu istniejących urządzeń opartych na tym elemencie, i bierze pod uwagę zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

Po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia Komisja przekazuje orientacyjny wykaz aktów wykonawczych, które mają zostać przedłożone do omówienia komitetowi ds. Programu w składzie zajmującym się bezpieczeństwem. Do wykazu dołącza się orientacyjny harmonogram przedkładania tych aktów wykonawczych.

3. Podmiot odpowiedzialny za zarządzanie danym komponentem Programu odpowiada za operacyjne bezpieczeństwo tego komponentu i w tym celu przeprowadza analizę ryzyka i zagrożeń oraz wszystkie działania niezbędne do zapewnienia i monitorowania bezpieczeństwa tego komponentu, w szczególności polegające na ustaleniu specyfikacji technicznych i procedur operacyjnych, oraz monitoruje ich zgodność z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Na podstawie art. 29 w odniesieniu do Galileo i EGNOS podmiotem tym jest Agencja.

4. Na podstawie analizy ryzyka i zagrożeń Komisja określa, w stosownych przypadkach, strukturę mającą na celu monitorowanie bezpieczeństwa i stosowanie się do instrukcji wypracowanych w ramach zakresu stosowania decyzji (WPZiB) 2021/698. Struktura ta działa zgodnie z wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 2. W przypadku Galileo strukturą tą jest Centrum Monitorowania Bezpieczeństwa Systemu Galileo.

5. Agencja:

- a) zapewnia akredytację bezpieczeństwa wszystkich komponentów Programu zgodnie z rozdziałem II niniejszego tytułu, bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich;
- b) zapewnia działalność Centrum Monitorowania Bezpieczeństwa Systemu Galileo zgodnie z wymogami, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, oraz instrukcjami wypracowanymi w ramach zakresu stosowania decyzji (WPZiB) 2021/698;
- c) wykonuje zadania przydzielone jej na mocy decyzji nr 1104/2011/UE;
- d) udostępnia Komisji swoją techniczną wiedzę fachową i dostarcza jej wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania jej zadań na podstawie niniejszego rozporządzenia.

6. Aby zapewnić ochronę infrastruktury naziemnej stanowiącej integralną część Programu i znajdującej się na ich terytorium, państwa członkowskie:

- a) podejmują środki, które są co najmniej równoważne środkom niezbędnym do:
 - (i) ochrony europejskiej infrastruktury krytycznej w rozumieniu dyrektywy Rady 2008/114/WE⁽⁴⁴⁾; oraz
 - (ii) ochrony ich własnej krajowej infrastruktury krytycznej;
- b) wykonują zadania związane z akredytacją bezpieczeństwa, o których mowa w art. 42 niniejszego rozporządzenia.

7. Podmioty zaangażowane w Program podejmują wszelkie niezbędne środki, w tym w świetle problemów wskazanych w analizie ryzyka, w celu zapewnienia bezpieczeństwa Programu.

⁽⁴⁴⁾ Dyrektywa Rady 2008/114/WE z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie poprawy jej ochrony (Dz.U. L 345 z 23.12.2008, s. 75).

*Artykuł 35***Bezpieczeństwo wprowadzonych systemów i usług**

We wszystkich przypadkach, gdy funkcjonowanie systemów może mieć wpływ na bezpieczeństwo Unii lub jej państw członkowskich, zastosowanie mają procedury określone w decyzji (WPZiB) 2021/698.

ROZDZIAŁ II

Akredytacja bezpieczeństwa*Artykuł 36***Organ ds. akredytacji bezpieczeństwa**

Utworzona w ramach Agencji Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa jest organem ds. akredytacji bezpieczeństwa w odniesieniu do wszystkich komponentów Programu.

*Artykuł 37***Ogólne zasady akredytacji bezpieczeństwa**

Działania w zakresie akredytacji bezpieczeństwa w odniesieniu do wszystkich komponentów Programu prowadzi się zgodnie z następującymi zasadami:

- a) działania i decyzje w zakresie akredytacji bezpieczeństwa podejmuje się w kontekście zbiorowej odpowiedzialności za bezpieczeństwo Unii i państw członkowskich;
- b) dokłada się starań, aby decyzje Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa były podejmowane na zasadzie konsensusu;
- c) działania w zakresie akredytacji bezpieczeństwa prowadzi się w oparciu o podejście wykorzystujące ocenę ryzyka i zarządzanie ryzykiem, z uwzględnieniem ryzyk dla bezpieczeństwa danego komponentu oraz wpływu środków służących łagodzeniu tych ryzyk na koszty lub harmonogram i zważywszy na cel, jakim jest niedopuszczenie do obniżenia ogólnego poziomu bezpieczeństwa tego komponentu;
- d) decyzje Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w zakresie akredytacji bezpieczeństwa są przygotowywane i podejmowane przez działających w sposób obiektywny specjalistów mających odpowiednie kwalifikacje w dziedzinie akredytacji złożonych systemów i posiadających poświadczenie bezpieczeństwa na odpowiednim poziomie;
- e) dokłada się starań, aby przeprowadzać konsultacje ze wszystkimi odnośnymi stronami zainteresowanymi kwestiami bezpieczeństwa w odniesieniu do danego komponentu;
- f) działania w zakresie akredytacji bezpieczeństwa są prowadzone przez wszystkie odnośne strony zainteresowane danym komponentem zgodnie ze strategią akredytacji bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla roli Komisji;
- g) decyzje Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w zakresie akredytacji bezpieczeństwa są – zgodnie z procedurą określoną w stosownej strategii akredytacji bezpieczeństwa określonej przez tę Radę – oparte na lokalnych decyzjach w zakresie akredytacji bezpieczeństwa podjętych przez odnośne krajowe organy państw członkowskich ds. akredytacji bezpieczeństwa;
- h) proces stałego, przejrzystego i w pełni zrozumiałego monitorowania zapewnia, aby ryzyko dla bezpieczeństwa danego komponentu było znane, aby środki bezpieczeństwa zostały zdefiniowane w celu ograniczenia tego ryzyka do dopuszczalnego poziomu z myślą o potrzebach Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa, a także dla sprawnego funkcjonowania danego komponentu, oraz aby środki te były stosowane zgodnie z koncepcją ochrony w głąb. Skuteczność takich środków poddaje się ciągłej ocenie. Proces dotyczący oceny ryzyka dla bezpieczeństwa oraz zarządzania ryzykiem dla bezpieczeństwa jest wspólnie prowadzony metodą iteracyjną przez zainteresowane strony uczestniczące w działaniach dotyczących danego komponentu;
- i) Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa podejmuje decyzje w zakresie akredytacji bezpieczeństwa w sposób całkowicie niezależny, w tym od Komisji oraz innych organów odpowiedzialnych za realizację danego komponentu i za świadczenie powiązanych usług, jak również od Dyrektora Wykonawczego i Rady Administracyjnej Agencji;

- j) działania w zakresie akredytacji bezpieczeństwa prowadzi się z należywym uwzględnieniem potrzeby odpowiedniej koordynacji działań Komisji i organów odpowiedzialnych za wprowadzanie w życie przepisów dotyczących bezpieczeństwa;
- k) akredytacja bezpieczeństwa EGNOS przeprowadzana przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa pozostaje bez uszczerbku dla działań w zakresie akredytacji prowadzonych w odniesieniu do lotnictwa przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego.

Artykuł 38

Zadania Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

1. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa wykonuje swoje zadania bez uszczerbku dla odpowiedzialności powierzonej Komisji lub innym organom Agencji, w szczególności w sprawach związanych z bezpieczeństwem, oraz bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich w odniesieniu do akredytacji bezpieczeństwa.
2. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa ma następujące zadania:
 - a) zdefiniowanie i zatwierdzenie strategii akredytacji bezpieczeństwa określającej:
 - (i) zakres działań niezbędnych do przeprowadzenia i utrzymania akredytacji komponentów Programu lub części tych komponentów i wszelkich wzajemnych połączeń między nimi lub połączeń z innymi systemami lub komponentami;
 - (ii) proces akredytacji bezpieczeństwa komponentów Programu lub części tych komponentów, o stopniu szczególności proporcjonalnym do wymaganego poziomu pewności i jasno określający warunki akredytacji;
 - (iii) rolę odpowiednich zainteresowanych podmiotów uczestniczących w procesie akredytacji;
 - (iv) harmonogram akredytacji zgodny z fazami komponentów Programu, w szczególności jeżeli chodzi o rozmieszczenie infrastruktury, świadczenie usług i ewolucja;
 - (v) zasady akredytacji bezpieczeństwa sieci połączonych z systemami utworzonymi w ramach komponentów Programu lub akredytacji bezpieczeństwa części tych komponentów i akredytacji bezpieczeństwa sprzętu połączonego z systemami ustanowionymi w oparciu o te komponenty, którą to akredytację przeprowadzają krajowe jednostki państw członkowskich właściwe w sprawach bezpieczeństwa;
 - b) podejmowanie decyzji w zakresie akredytacji bezpieczeństwa, w szczególności dotyczących zgody na wynoszenie satelitów w przestrzeń kosmiczną, zezwoleń na użytkowanie systemów utworzonych w ramach komponentów Programu lub w ramach składników tych komponentów, w różnych składach i do celów różnych usług świadczonych przez te komponenty, obejmujących także sygnał w przestrzeni kosmicznej, oraz zezwoleń na użytkowanie stacji naziemnych.
 - c) podejmowanie decyzji dotyczących sieci i sprzętu połączonych z usługą PRS, o której mowa w art. 45, lub połączonych z jakąkolwiek inną bezpieczną usługą opierającą się na komponentach Programu, wyłącznie w sprawie wydawania organom zezwoleń na rozwój mających niewrażliwe znaczenie technologii PRS, odbiorników PRS lub modułów bezpieczeństwa PRS, lub rozwój jakiegokolwiek innej technologii lub produkcję jakiegokolwiek innego sprzętu, które muszą być poddane kontroli zgodnie z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 2, z uwzględnieniem opinii przedstawionych przez krajowe jednostki właściwe w sprawach bezpieczeństwa oraz z uwzględnieniem ogólnego ryzyka dla bezpieczeństwa;
 - d) analizowanie oraz zatwierdzanie, z wyjątkiem dokumentów, które Komisja ma przyjąć na podstawie art. 34 ust. 2 niniejszego rozporządzenia i art. 8 decyzji nr 1104/2011/UE, wszelkiej dokumentacji dotyczącej akredytacji bezpieczeństwa;
 - e) doradzanie, w ramach swoich kompetencji, Komisji przy sporządzaniu projektów aktów, o których mowa w art. 34 ust. 2 niniejszego rozporządzenia i art. 8 decyzji nr 1104/2011/UE, w tym przy ustanawianiu procedur bezpiecznej eksploatacji systemu, oraz przedstawianie oświadczenia ze swoim stanowiskiem końcowym;
 - f) analizowanie oraz zatwierdzanie oceny ryzyka dla bezpieczeństwa, sporządzonej zgodnie z procesem monitorowania, o którym mowa w art. 37 lit. h) niniejszego rozporządzenia, z uwzględnieniem zgodności z dokumentami, o których mowa w lit. c) niniejszego ustępu, i z dokumentami sporządzonymi zgodnie z art. 34 ust. 2 niniejszego rozporządzenia oraz z art. 8 decyzji nr 1104/2011/UE, oraz współpracę z Komisją w celu zdefiniowania środków zmniejszających ryzyko;

- g) kontrolę wdrażania środków bezpieczeństwa w odniesieniu do akredytacji bezpieczeństwa komponentów Programu poprzez dokonywanie ocen, inspekcji, audytów lub przeglądów bezpieczeństwa czy też wspieranie takich działań, zgodnie z art. 42 ust. 2 niniejszego rozporządzenia;
- h) akceptację wyboru zatwierdzonych produktów i środków chroniących przed podsłuchem elektronicznym (TEMPEST) oraz zatwierdzonych produktów kryptograficznych wykorzystywanych do zapewnienia bezpieczeństwa komponentów Programu;
- i) zatwierdzanie lub, w stosownych przypadkach, udział we wspólnym zatwierdzaniu – wraz z odpowiednimi jednostkami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa – wzajemnych połączeń pomiędzy systemami ustanowionymi w oparciu o komponenty Programu lub części tych komponentów a innymi systemami;
- j) uzgadnianie z odpowiednim państwem członkowskim szablonu kontroli dostępu, o którym mowa w art. 42 ust. 4;
- k) przygotowywanie sprawozdań o ryzyku i informowanie Komisji, Rady Administracyjnej i Dyrektora Wykonawczego o przeprowadzonej przez nią ocenie ryzyka oraz doradzanie im w sprawie wariantów postępowania z ryzykiem szcążkowym w odniesieniu do danej decyzji w zakresie akredytacji bezpieczeństwa;
- l) na wyraźny wniosek Rady lub Wysokiego Przedstawiciela wspieranie ich – w ścisłej współpracy z Komisją – w wykonywaniu decyzji (WPZiB) 2021/698;
- m) prowadzenie konsultacji niezbędnych do wykonywania jej zadań;
- n) przyjęcie i opublikowanie swojego regulaminu.

3. Bez uszczerbku dla uprawnień i obowiązków państw członkowskich, pod nadzorem Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa powołuje się specjalny organ podległy Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa i reprezentujący państwa członkowskie, w celu wykonywania przez niego w szczególności następujących zadań:

- a) zarządzania kluczami lotów w ramach Programu;
- b) weryfikacji, monitorowania i oceny ustanowienia i egzekwowania procedur rozliczania kluczy PRS systemu Galileo, bezpiecznego postępowania z nimi oraz ich przechowywania, dystrybucji i wycofywania.

Artykuł 39

Skład Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

1. W skład Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa wchodzi po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego, przedstawiciel Komisji i przedstawiciel Wysokiego Przedstawiciela. Kadencja członków Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa wynosi cztery lata i jest odnawialna.

2. Udział w posiedzeniach Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa opiera się na zasadzie ograniczonego dostępu. W stosownych przypadkach przedstawiciele ESA oraz przedstawiciele Agencji, którzy nie zajmują się akredytacją bezpieczeństwa, mogą zostać zaproszeni do udziału w posiedzeniach Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w charakterze obserwatorów. W wyjątkowych przypadkach do udziału w posiedzeniach Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa mogą także zostać zaproszeni przedstawiciele agencji Unii, państw trzecich lub organizacji międzynarodowych w charakterze obserwatorów w odniesieniu do spraw, które dotyczą bezpośrednio tych państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, a zwłaszcza spraw odnoszących się do infrastruktury należącej do nich lub zainstalowanej na ich terytorium. Uzgodnienia dotyczące takiego udziału przedstawicieli państw trzecich lub organizacji międzynarodowych i jego warunki określa się w odpowiednich umowach i muszą być one zgodne z regulaminem Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa.

Artykuł 40

Zasady głosowania w Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

Jeżeli nie można osiągnąć konsensusu zgodnie z zasadą ogólną, o której mowa w art. 37 lit. b) niniejszego rozporządzenia, Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa podejmuje decyzje na podstawie głosowania większością kwalifikowaną, zgodnie z art. 16 TUE. Przedstawiciel Komisji i przedstawiciel Wysokiego Przedstawiciela nie biorą udziału w głosowaniu. Przewodniczący Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa podpisuje w imieniu Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa przyjęte przez nią decyzje.

*Artykuł 41***Komunikacja i znaczenie decyzji Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa**

1. Decyzje Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa są kierowane do Komisji.
2. Komisja stale informuje Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa o znaczeniu wszelkich planowanych decyzji Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa dla właściwego funkcjonowania komponentów Programu oraz o wdrażaniu planów postępowania z ryzykiem szczątkowym. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa bierze pod uwagę wszelkie tego rodzaju informacje otrzymane od Komisji.
3. Komisja niezwłocznie informuje Parlament Europejski i Radę o znaczeniu przyjęcia decyzji w zakresie akredytacji bezpieczeństwa dla właściwego funkcjonowania komponentów Programu. Jeżeli Komisja uzna, że decyzja podjęta przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa może mieć znaczący wpływ na właściwe funkcjonowanie tych komponentów, na przykład w zakresie kosztów, harmonogramu lub realizacji celów, natychmiast powiadamia o tym Parlament Europejski i Radę.
4. O postępach prac Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa regularnie informuje się Radę Administracyjną.
5. Harmonogram prac Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa nie może utrudniać realizacji harmonogramu działań przewidzianych w programie prac, o którym mowa w art. 100.

*Artykuł 42***Rola państw członkowskich w zakresie akredytacji bezpieczeństwa**

1. Państwa członkowskie przekazują Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa wszystkie informacje, które uznają za istotne dla celów akredytacji bezpieczeństwa.
2. W porozumieniu z krajowymi jednostkami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i pod nadzorem tych jednostek państwa członkowskie zezwalają odpowiednio upoważnionym osobom wyznaczonym przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa na dostęp do wszelkich informacji i do wszelkich miejsc lub obiektów związanych z bezpieczeństwem systemów podlegających ich jurysdykcji, zgodnie ze swoimi krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w tym do celów inspekcji i audytów w zakresie bezpieczeństwa oraz prób bezpieczeństwa, o których zdecydowała Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, oraz do celów procesu monitorowania ryzyka dla bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 37 lit. h). Takiego dostępu udziela się bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na przynależność państwową obywateli państw członkowskich.
3. Audyty i próby, o których mowa w ust. 2, przeprowadza się zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) podkreśla się znaczenie bezpieczeństwa i skutecznego zarządzania ryzykiem wewnątrz kontrolowanych podmiotów;
 - b) zaleca się środki zaradcze mające złagodzić określone skutki, jakie może powodować utrata poufności, integralności lub dostępności informacji niejawnych.
4. Każde państwo członkowskie jest odpowiedzialne za opracowanie wzoru na potrzeby kontroli dostępu, w którym zamieszcza się opis lub wykaz miejsc lub obiektów, które mają uzyskać akredytację. Wzór na potrzeby kontroli dostępu uzgadnia się z wyprzedzeniem pomiędzy państwami członkowskimi i Radą ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, tak aby zapewnić ten sam poziom kontroli dostępu we wszystkich państwach członkowskich.
5. Państwa członkowskie są odpowiedzialne na poziomie lokalnym za akredytację bezpieczeństwa obiektów znajdujących się na ich terytorium i objętych zakresem akredytacji bezpieczeństwa na potrzeby komponentów Programu oraz składają w tym celu sprawozdanie Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ III

Ochrona informacji niejawnych

Artykuł 43

Ochrona informacji niejawnych

1. Wymiana informacji niejawnych związanych z Programem jest uwarunkowana istnieniem umowy międzynarodowej między Unią a państwem trzecim lub organizacją międzynarodową w sprawie wymiany informacji niejawnych lub, w stosownych przypadkach, porozumienia zawartego przez właściwą instytucję lub organ Unii i właściwe organy państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej w sprawie wymiany informacji niejawnych oraz na warunkach w nich określonych.

2. Osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w państwach trzecich i osoby prawne z siedzibą w państwach trzecich mogą mieć dostęp do EUCL dotyczących Programu wyłącznie wtedy, gdy w tych państwach trzecich podlegają przepisom dotyczącym bezpieczeństwa zapewniającym stopień ochrony co najmniej równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu w przepisach Komisji dotyczących bezpieczeństwa ustanowionych w decyzji (UE, Euratom) 2015/444 oraz w przepisach Rady dotyczących bezpieczeństwa ustanowionych w załącznikach do decyzji 2013/488/UE. Równoważność przepisów dotyczących bezpieczeństwa stosowanych w państwie trzecim lub organizacji międzynarodowej określa się w umowie o bezpieczeństwie informacji, obejmującej – w stosownych przypadkach – sprawy bezpieczeństwa przemysłowego, zawieranej między Unią a takim państwem trzecim lub taką organizacją międzynarodową zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 218 TFUE oraz z uwzględnieniem art. 13 decyzji 2013/488/UE.

3. Bez uszczerbku dla art. 13 decyzji 2013/488/UE oraz przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa przemysłowego ustanowionych w decyzji (UE, Euratom) 2015/444, osoba fizyczna lub osoba prawna, państwo trzecie lub organizacja międzynarodowa mogą uzyskać dostęp do EUCL, gdy zostanie to uznane za konieczne w indywidualnych przypadkach, stosownie do charakteru i treści takich informacji, zgodnie z zasadą ograniczonego dostępu dla odbiorców informacji oraz w zależności od tego, w jakim stopniu jest to korzystne dla Unii.

TYTUŁ VI

GALILEO I EGNOS

Artykuł 44

Działania kwalifikowalne

Eksploatacja Galileo i EGNOS obejmuje następujące działania kwalifikowalne:

- a) zarządzanie infrastrukturą w przestrzeni kosmicznej, jej działanie, utrzymanie, stałe doskonalenie, ewolucja i ochrona, w tym modernizacje i zapobieganie dezaktualizacji;
- b) zarządzanie infrastrukturą naziemną, w szczególności centrami i stacjami naziemnymi, o których mowa w decyzji wykonawczej (UE) 2016/413 lub decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/1406 ⁽⁴⁵⁾, oraz sieciami, działanie i utrzymanie takiej infrastruktury i sieci, ich stałe doskonalenie, ewolucję i ochronę, w tym modernizacje i zapobieganie dezaktualizacji;
- c) rozwój przyszłych generacji systemów i ewolucja usług świadczonych przez Galileo i EGNOS, w tym poprzez uwzględnienie potrzeb odpowiednich zainteresowanych podmiotów; powyższe pozostaje bez wpływu na przyszłe decyzje w sprawie perspektyw finansowych Unii;
- d) wspieranie rozwoju aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) w ramach systemów Galileo i EGNOS oraz rozwoju i ewolucji podstawowych elementów technologicznych, takich jak chipsety i odbiorniki działające w systemie Galileo;
- e) wspieranie działań w zakresie certyfikacji i normalizacji związanych z Galileo i EGNOS, w szczególności w sektorze transportu;

⁽⁴⁵⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1406 z dnia 31 lipca 2017 r. określająca lokalizację infrastruktury naziemnej systemu EGNOS (Dz.U. L 200 z 1.8.2017, s. 4).

- f) stałe świadczenie usług świadczonych przez Galileo i EGNOS oraz, w uzupełnieniu inicjatyw państw członkowskich i sektora prywatnego, rozwój rynku tych usług, w szczególności aby maksymalizować korzyści społeczno-ekonomiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. b);
- g) współpraca z innymi regionalnymi lub globalnymi systemami nawigacji satelitarnej, także w celu umożliwienia kompatybilności i interoperacyjności;
- h) elementy służące monitorowaniu niezawodności systemów i ich eksploatacji oraz wydajność usług;
- i) działania związane ze świadczeniem usług i koordynacją poszerzania ich zasięgu.

Artykuł 45

Usługi świadczone przez Galileo

1. Usługi świadczone przez Galileo obejmują:
 - a) usługę otwartą Galileo (GOS), bezpłatną dla użytkowników i dostarczającą informacji niezbędnych do pozycjonowania i synchronizacji, przeznaczoną głównie na potrzeby szerokiego zakresu aplikacji nawigacji satelitarnej przez konsumentów;
 - b) usługę o wysokiej dokładności (HAS), bezpłatną dla użytkowników i dostarczającą – dzięki dodatkowym danym rozpowszechnianym w uzupełniającym paśmie częstotliwości – informacji o wysokim poziomie dokładności niezbędnych do pozycjonowania i synchronizacji, przeznaczoną głównie na potrzeby aplikacji nawigacji satelitarnej do użytku profesjonalnego lub komercyjnego;
 - c) usługę uwierzytelniania sygnału (SAS), opartą na zaszyfrowanych kodach zawartych w sygnałach, przeznaczoną głównie na potrzeby aplikacji nawigacji satelitarnej do użytku profesjonalnego lub komercyjnego;
 - d) usługę publiczną o regulowanym dostępie (PRS), zarezerwowaną dla użytkowników upoważnionych przez władze publiczne, przeznaczoną do newralgicznych aplikacji, które wymagają wysokiego poziomu ciągłości świadczenia usług, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności, wykorzystującą silne zaszyfrowane sygnały; usługa ta jest bezpłatna dla państw członkowskich, Rady, Komisji, ESDZ i, w stosownych przypadkach, odpowiednio upoważnionych agencji Unii; kwestię pobierania opłat od pozostałych uczestników PRS, o których mowa w art. 2 decyzji nr 1104/2011/UE, ocenia się w indywidualnych przypadkach, a odpowiednie postanowienia określa się w umowach zawartych na podstawie art. 3 ust. 5 tej decyzji; dostęp do PRS jest regulowany zgodnie z decyzją nr 1104/2011/UE;
 - e) usługę wczesnego ostrzegania (ES), bezpłatną dla użytkowników i nadającą, za pomocą emitowanych sygnałów, ostrzeżenia dotyczących klęsk żywiołowych lub innych sytuacji kryzysowych na określonych obszarach; w stosownych przypadkach jest ona świadczona we współpracy z krajowymi organami ochrony ludności państw członkowskich;
 - f) usługę pomiaru czasu (TS), bezpłatną dla użytkowników i zapewniającą dokładny i wiarygodny czas odniesienia, jak również uzyskanie uniwersalnego czasu koordynowanego, ułatwiający rozwój aplikacji opartych na pomiarze czasu bazujących na Galileo i wykorzystanie w ramach aplikacji o krytycznym znaczeniu.
2. Galileo wspiera również:
 - a) świadczenie usługi poszukiwawczo-ratowniczej (SAR) w ramach systemu COSPAS-SARSAT poprzez wykrywanie sygnałów alarmowych wysyłanych przez nadajniki i przekazywanie do nich komunikatów za pośrednictwem łącza zwrotnego;
 - b) świadczenie usług monitorowania poprawności współrzędnych, znormalizowanych na poziomie unijnym lub międzynarodowym w celu wykorzystania w ramach usług związanych z bezpieczeństwem życia, w oparciu o sygnały usługi otwartej Galileo i w połączeniu z EGNOS i innymi systemami nawigacji satelitarnej;
 - c) świadczenie usług w zakresie informacji o pogodzie kosmicznej za pośrednictwem centrum obsługi GNSS, o którym mowa w decyzji wykonawczej (UE) 2016/413, i usług wczesnego ostrzegania za pośrednictwem infrastruktury naziemnej Galileo, mających na celu głównie ograniczenie ewentualnego ryzyka dla użytkowników usług świadczonych przez Galileo i inne systemy GNSS związanych z przestrzenią kosmiczną.

Artykuł 46

Usługi świadczone przez EGNOS

1. Usługi świadczone przez EGNOS obejmują:
 - a) usługę otwartą EGNOS (EOS), świadczoną bez pobierania opłat bezpośrednio od użytkowników i dostarczającą informacji niezbędnych do pozycjonowania i synchronizacji, przeznaczoną głównie na potrzeby szerokiego zakresu aplikacji nawigacji satelitarnej przez konsumentów;
 - b) usługę dostępu do danych EGNOS (EDAS), świadczoną bez pobierania opłat bezpośrednio od użytkowników i dostarczającą informacji niezbędnych do pozycjonowania i synchronizacji, przeznaczoną głównie na potrzeby aplikacji nawigacji satelitarnej do użytku profesjonalnego lub komercyjnego, oferującą ulepszone działanie i dane o większej wartości dodanej w porównaniu z działaniem i danymi uzyskiwanymi dzięki EOS;
 - c) usługę związaną z bezpieczeństwem życia (SoL), świadczoną bez pobierania opłat bezpośrednio od użytkowników i dostarczającą informacji niezbędnych do pozycjonowania i synchronizacji czasowej z zachowaniem wysokiego poziomu ciągłości, dostępności i dokładności, zawierającą funkcję integralności pozwalającą na ostrzeżenie użytkowników w przypadku zakłócenia funkcjonowania lub nadania sygnałów przekroczenia tolerancji w systemie Galileo i w innych systemach GNSS wspomaganych przez EGNOS na obszarze pokrycia, przeznaczoną głównie dla użytkowników, dla których bezpieczeństwo ma kluczowe znaczenie, w szczególności w sektorze lotnictwa cywilnego na potrzeby służb żeglugi, powietrznej zgodnie z normami ICAO, lub w pozostałych sektorach transportu.
2. Priorytetem jest zapewnienie do końca 2026 r. świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, na terytorium wszystkich państw członkowskich położonym pod względem geograficznym w Europie, uwzględniając w tym celu również Cypr, Azory, Wyspy Kanaryjskie i Madere
3. Z zastrzeżeniem technicznej wykonalności i zgodnie z wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 2, oraz, w przypadku usługi SoL, na podstawie umów międzynarodowych, zasięg geograficzny systemu EGNOS można rozszerzyć na inne regiony świata, w szczególności na terytoria państw kandydujących, państw trzecich należących do jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej oraz państw trzecich objętych europejską polityką sąsiedztwa.
4. Kosztów rozszerzenia zasięgu geograficznego systemu EGNOS na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, w tym powiązanych kosztów operacyjnych specyficznych dla tych regionów, nie pokrywa się z budżetu, o którym mowa w art. 11. Komisja rozważa finansowanie tych działań w ramach innych programów lub instrumentów. Rozszerzenie takie nie może opóźnić oferowania usług, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, na całym terytorium państw członkowskich położonym pod względem geograficznym w Europie.

Artykuł 47

Środki wykonawcze dotyczące systemów Galileo i EGNOS

Jeżeli jest to konieczne do sprawnego funkcjonowania systemów Galileo i EGNOS i ich przyjęcia się na rynku, Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, w razie konieczności, środki wymagane do:

- a) zarządzania ryzykiem nieodłącznie związanym z działaniem Galileo i EGNOS oraz ograniczania tego ryzyka, w szczególności w celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług;
- b) określenia głównych etapów decyzyjnych istotnych dla monitorowania i oceny realizacji Galileo i EGNOS;
- c) określenia lokalizacji centrów należących do infrastruktury naziemnej Galileo i EGNOS zgodnie z wymogami bezpieczeństwa, w oparciu o otwarte i przejrzyste procedury, oraz zapewnienia ich funkcjonowania;
- d) określenia specyfikacji technicznych i operacyjnych dotyczących usług, o których mowa w art. 45 ust. 1 lit. c), e) i f) oraz art. 45 ust. 2 lit. c).

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

Artykuł 48

Kompatybilność, interoperacyjność i normalizacja

1. Galileo i EGNOS oraz świadczone przez nie usługi są kompatybilne i interoperacyjne z technicznego punktu widzenia, również na poziomie użytkowników.
2. Galileo i EGNOS oraz świadczone przez nie usługi są kompatybilne i interoperacyjne z innymi systemami nawigacji satelitarnej oraz z konwencjonalnymi środkami radionawigacji, jeżeli niezbędne wymogi dotyczące kompatybilności i interoperacyjności i ich warunki zostały określone w umowach międzynarodowych.

TYTUŁ VII

COPERNICUS

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 49

Zakres systemu Copernicus

1. Copernicus jest realizowany w oparciu o wcześniejsze inwestycje, w tym inwestycje zainteresowanych stron, takich jak ESA i EUMETSAT, oraz, w stosownych przypadkach i jeżeli jest to racjonalne pod względem kosztów, z wykorzystaniem krajowego lub regionalnego potencjału państw członkowskich i z uwzględnieniem potencjału komercyjnych dostawców porównywalnych danych i informacji oraz potrzeby wspierania konkurencji i rozwoju rynku, maksymalnie zwiększając przy tym możliwości oferowane użytkownikom europejskim.
2. Copernicus dostarcza danych i informacji przy uwzględnieniu potrzeb użytkowników systemu Copernicus i na podstawie polityki bezpłatnego, pełnego i otwartego dostępu do danych.
3. Copernicus wspiera kształtowanie, realizację i monitorowanie polityki Unii i jej państw członkowskich, w szczególności w dziedzinach środowiska, zmiany klimatu, mórz, gospodarki morskiej, atmosfery, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony ludności, monitorowania infrastruktury, ochrony i bezpieczeństwa oraz gospodarki cyfrowej w celu dalszego ograniczania obciążeń administracyjnych.
4. Copernicus składa się z następujących elementów:
 - a) pozyskiwanie danych, co obejmuje:
 - (i) rozwój i eksploatację satelitów Sentinel systemu Copernicus;
 - (ii) dostęp do danych z obserwacji Ziemi z przestrzeni kosmicznej pochodzących od osób trzecich;
 - (iii) dostęp do danych *in situ* i innych danych pomocniczych;
 - b) przetwarzanie danych i informacji za pośrednictwem usług systemu Copernicus, co obejmuje działania w zakresie generowania informacji o wartości dodanej wspierających usługi w zakresie monitoringu, sprawozdawczości i zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska, ochrony ludności i bezpieczeństwa;
 - c) dostęp do danych i ich dystrybucja, co obejmuje infrastrukturę i usługi zapewniające możliwość wyszukania, przeglądania i długoterminowego przechowywania danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus, dostęp do nich, ich dystrybucję i wykorzystanie w sposób przyjazny dla użytkownika;
 - d) upowszechnianie wśród użytkowników, rozwój rynku i budowanie potencjału zgodnie z art. 28 ust. 6, co obejmuje odpowiednie działania, zasoby i usługi służące propagowaniu systemu Copernicus, danych z systemu Copernicus i usług systemu Copernicus, a także powiązanych aplikacji w segmencie wykorzystania danych satelitarnych (*downstream*) i ich rozwojowi na wszystkich poziomach w celu maksymalizacji korzyści społeczno-gospodarczych zgodnie z art. 4 ust. 1, jak również gromadzenie i analizę potrzeb użytkowników systemu Copernicus.
5. W ramach systemu Copernicus wspiera się międzynarodową koordynację systemów obserwacyjnych i powiązanych wymian danych w celu wzmocnienia globalnego wymiaru tego systemu i jego komplementarności, z uwzględnieniem umów międzynarodowych i procesów koordynacyjnych.

ROZDZIAŁ II

Działania kwalifikowalne

Artykuł 50

Działania kwalifikowalne dotyczące pozyskiwania danych

Działania kwalifikowalne w ramach systemu Copernicus obejmują:

- a) działania zapewniające większą ciągłość trwających misji satelitów Sentinel systemu Copernicus oraz działania na rzecz rozwoju, wynoszenia w przestrzeń kosmiczną, utrzymania i eksploatacji kolejnych satelitów Sentinel systemu Copernicus poszerzających zakres obserwacji, z priorytetowym traktowaniem w szczególności potencjału obserwacyjnego w zakresie monitorowania antropogenicznych emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych, aby umożliwić monitorowanie strefy podbiegunowej i stworzyć sprzyjające warunki dla innowacyjnych aplikacji środowiskowych w dziedzinie rolnictwa, leśnictwa, gospodarki wodnej i gospodarki zasobami morskimi, a także dziedzictwa kulturowego;
- b) działania zapewniające dostęp do danych i informacji pochodzących od osób trzecich w ramach systemu Copernicus, niezbędnych do generowania usług systemu Copernicus lub do wykorzystania przez unijne instytucje, agencje, służby zdecentralizowane oraz, w stosownych przypadkach i o ile jest to racjonalne pod względem kosztów, krajowe lub regionalne organy publiczne;
- c) działania zapewniające i koordynujące dostęp do danych *in situ* z systemu Copernicus i innych danych pomocniczych, niezbędnych do generowania, kalibracji i walidacji danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus, w tym w stosownych przypadkach i o ile jest to racjonalne pod względem kosztów, wykorzystujące istniejący potencjał krajowy i unikające powielania wysiłków.

Artykuł 51

Działania kwalifikowalne dotyczące usług systemu Copernicus

1. Działania kwalifikowalne dotyczące usług systemu Copernicus obejmują:

- a) usługi w zakresie monitoringu, sprawozdawczości i zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska, obejmujące:
 - (i) monitorowanie atmosfery na poziomie globalnym w celu dostarczenia informacji na temat jakości powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu europejskiego, oraz na temat składu chemicznego atmosfery;
 - (ii) monitorowanie środowiska morskiego w celu dostarczenia informacji na temat stanu i dynamiki ekosystemów oceanicznych, morskich i przybrzeżnych, ich zasobów i wykorzystania;
 - (iii) monitorowanie obszarów lądowych i rolnictwo w celu dostarczenia informacji na temat pokrycia terenu, użytkowania gruntów i zmiany sposobu ich użytkowania, obiektów dziedzictwa kulturowego, ruchu ziemi, obszarów miejskich, ilości i jakości wód śródlądowych, lasów, rolnictwa i innych zasobów naturalnych, różnorodności biologicznej i kriosfery;
 - (iv) monitorowanie zmiany klimatu w celu dostarczenia informacji na temat antropogenicznych emisji oraz absorpcji CO₂ i innych gazów cieplarnianych, kluczowych zmiennych dotyczących klimatu, powtórnych analiz klimatu, prognoz sezonowych, przewidywań zmiany klimatu i określania jej przyczyn, informacji na temat zmian w strefie podbiegunowej i Arktyce, jak również wskaźników o odpowiedniej skali czasowej i przestrzennej;
- b) usługę w zakresie zarządzania kryzysowego w celu dostarczenia informacji wspierających organy publiczne zajmujące się ochroną ludności i we współpracy z tymi organami, wspierających operacje w zakresie ochrony ludności i reagowania kryzysowego (usprawniających działania w zakresie wczesnego ostrzegania i potencjału w zakresie reagowania kryzysowego) oraz działania na rzecz zapobiegania i gotowości (analizy ryzyka i powrotu do stanu wyjściowego) w odniesieniu do różnych rodzajów klęsk i katastrof;
- c) usługę w zakresie bezpieczeństwa wspierającą nadzór na obszarze Unii i na jej granicach zewnętrznych, nadzór morski, działania zewnętrzne Unii w odpowiedzi na zagrożenia dla bezpieczeństwa Unii oraz cele i działania w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

2. Komisja, przy wsparciu, w stosownych przypadkach, ze strony niezależnych ekspertów zewnętrznych, zapewnia adekwatność usług systemu Copernicus dzięki:

- a) walidacji technicznej wykonalności i odpowiedniości wymogów wyrażonych przez społeczności użytkowników;
- b) ocenie proponowanych lub wykonanych środków i rozwiązań w celu spełnienia wymogów społeczności użytkowników i celów Programu.

*Artykuł 52***Działania kwalifikowalne dotyczące dostępu do danych i informacji oraz ich udostępniania**

1. Copernicus obejmuje działania na rzecz zapewnienia większego dostępu do wszystkich danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus oraz, w stosownych przypadkach, na rzecz zapewnienia dodatkowej infrastruktury i usług wspierających dystrybucję tych danych i informacji, dostęp do nich oraz ich wykorzystanie.
2. Jeżeli dane z systemu Copernicus lub informacje z systemu Copernicus uznaje się za wrażliwe ze względów bezpieczeństwa w rozumieniu art. 12–16 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1159/2013 Komisja może powierzyć zamawianie tych danych i informacji, nadzór nad ich pozyskiwaniem, dostęp do nich i ich dystrybucję jednemu pośrednikowi lub większej ich liczbie. Podmioty te tworzą i prowadzą rejestr akredytowanych użytkowników i przyznają dostęp do danych, do których dostęp ograniczono, za pośrednictwem odrębnego procesu.

ROZDZIAŁ III

Polityka w zakresie danych z systemu Copernicus*Artykuł 53***Polityka w zakresie danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus**

1. Dane z systemu Copernicus i informacje z systemu Copernicus są dostarczane użytkownikom systemu Copernicus zgodnie z polityką bezpłatnego, pełnego i otwartego dostępu do danych:
 - a) użytkownicy systemu Copernicus mogą – bezpłatnie i na skalę światową – reprodukować, dystrybuować, podawać do wiadomości publicznej, dostosowywać i modyfikować wszystkie dane z systemu Copernicus i informacje z systemu Copernicus oraz łączyć je z innymi danymi i informacjami;
 - b) polityka bezpłatnego, pełnego i otwartego dostępu ma następujące ograniczenia:
 - (i) określa się z góry cechy dotyczące formatów, aktualności i upowszechniania danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus;
 - (ii) w stosownych przypadkach przestrzega się warunków udzielenia licencji dotyczących danych i informacji pochodzących od osób trzecich w ramach systemu Copernicus wykorzystywanych do wytworzenia informacji z systemu Copernicus;
 - (iii) ograniczenia ze względów bezpieczeństwa wynikające z ogólnych wymogów bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 2;
 - (iv) zapewnia się ochronę przed ryzykiem zakłócenia działania systemu wytwarzającego lub udostępniającego dane z systemu Copernicus i informacje z systemu Copernicus oraz zakłócenia samych danych;
 - (v) użytkownikom europejskim zapewnia się ochronę niezawodnego dostępu do danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus.
2. Komisja przyjmuje zgodnie z art. 105 akty delegowane w celu uzupełnienia przepisów szczególnych określonych w ust. 1 niniejszego artykułu w odniesieniu do specyfikacji i warunków oraz procedur dostępu do danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus oraz ich wykorzystania.
3. W przypadku gdy jest to uzasadnione szczególnie pilną potrzebą, do aktów delegowanych przyjmowanych na podstawie niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura przewidziana w art. 106.
4. Komisja wydaje licencje i zawiadomienia dotyczące dostępu do danych z systemu Copernicus i informacji z systemu Copernicus oraz ich wykorzystania, zawierające klauzule potwierdzające pochodzenie danych, zgodnie z polityką w zakresie danych z systemu Copernicus określoną w niniejszym rozporządzeniu i w mających zastosowanie aktach delegowanych przyjętych na podstawie ust. 2.

TYTUŁ VIII

INNE KOMPONENTY PROGRAMU

ROZDZIAŁ I

SSA

Sekcja 1

Podkomponent SST

Artykuł 54

Zakres podkomponentu SST

1. Podkomponent SST służy wspieraniu następujących działań:
 - a) utworzeniu, rozwojowi i eksploatacji sieci czujników SST naziemnych oraz w przestrzeni kosmicznej należących do państw członkowskich, w tym czujników stworzonych poprzez ESA lub unijny sektor prywatny oraz czujników unijnych eksploatowanych na poziomie krajowym, służących do obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych oraz do stworzenia europejskiego katalogu obiektów kosmicznych;
 - b) przetwarzaniu i analizie danych SST na poziomie krajowym w celu wytworzenia informacji SST i usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1;
 - c) świadczeniu usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1, na rzecz użytkowników SST, o których mowa w art. 56;
 - d) monitorowaniu i poszukiwaniu synergii z inicjatywami wspierającymi rozwój i wdrażanie technologii unieszkodliwiania statków kosmicznych na koniec okresu eksploatacji oraz systemów technologicznych służących zapobieganiu śmieciom kosmicznym i eliminowaniu ich oraz z międzynarodowymi inicjatywami w dziedzinie zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej.
2. Podkomponent SST zapewnia również wsparcie techniczne i administracyjne służące zapewnieniu przejścia pomiędzy Programem a ramami wsparcia SST ustanowionymi na mocy decyzji nr 541/2014/UE.

Artykuł 55

Usługi SST

1. Usługi SST obejmują:
 - a) ocenę ryzyka kolizji między statkami kosmicznymi lub między statkami kosmicznymi a śmieciami kosmicznymi oraz ewentualne wydawanie ostrzeżeń o możliwości kolizji w fazach: wynoszenia w przestrzeń kosmiczną, wczesnych operacji na orbicie, operacji zwiększania wysokości orbity i operacji orbitalnych oraz w fazach unieszkodliwiania fizycznych pozostałości po misjach kosmicznych;
 - b) wykrywanie i charakterystykę fragmentacji, destrukcji lub kolizji na orbicie;
 - c) ocenę ryzyka niekontrolowanego wejścia obiektów kosmicznych i śmieci kosmicznych w atmosferę ziemską oraz generowanie informacji na ten temat, w tym szacowanie czasu i prawdopodobnego miejsca ewentualnego uderzenia;
 - d) rozwój działań przygotowawczych w zakresie:
 - (i) unieszkodliwiania śmieci kosmicznych w celu ograniczeniu ich tworzenia; oraz
 - (ii) remediacji śmieci kosmicznych przez gospodarowanie istniejącymi śmieciami kosmicznymi.
2. Usługi SST są bezpłatne i nieprzerwanie dostępne w dowolnym momencie oraz dostosowane do potrzeb użytkowników SST, o których mowa w art. 56.
3. Państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST, Komisja oraz, w stosownych przypadkach, punkt pierwszego kontaktu ds. SST, o którym mowa w art. 59 ust. 1, nie ponoszą odpowiedzialności za:

- a) szkody wynikające z braku lub przerwania świadczenia usług SST;
- b) opóźnienie w świadczeniu usług SST;
- c) nieścisłości w informacjach przekazanych w ramach usług SST;
- d) działania podejmowane w odpowiedzi na świadczenie usług SST.

Artykuł 56

Użytkownicy SST

1. Do unijnych użytkowników SST należą:

- a) podstawowi użytkownicy SST: państwa członkowskie, ESDZ, Komisja, Rada, Agencja, a także publiczni i prywatni właściciele i operatorzy statków kosmicznych z siedzibą w Unii;
- b) inni niż podstawowi użytkownicy SST: inne podmioty publiczne i prywatne z siedzibą w Unii.

Podstawowi użytkownicy SST mają dostęp do wszystkich usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1.

Inni niż podstawowi użytkownicy SST mają dostęp do usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1 lit. b), c) i d).

2. Do międzynarodowych użytkowników SST należą państwa trzecie, organizacje międzynarodowe nieposiadające siedziby głównej w Unii oraz podmioty prywatne nieposiadające siedziby w Unii. Mają oni dostęp do usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1 lit. d), na następujących warunkach:

- a) państwa trzecie i organizacje międzynarodowe nieposiadające siedziby głównej w Unii mogą mieć dostęp do usług SST na podstawie art. 8 ust. 2;
- b) podmioty prywatne nieposiadające siedziby w Unii mogą mieć dostęp do usług SST na podstawie umowy międzynarodowej przyznającej im dostęp, zawartej przez Unię zgodnie z art. 8 ust. 2 z państwem trzecim, w którym mają siedzibę.

W przypadku dostępu do publicznie dostępnych usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1 lit. a), b) i c), nie jest wymagane zawarcie umowy międzynarodowej.

3. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące dostępu do usług SST oraz odpowiednich procedur. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

Artykuł 57

Uczestnictwo państw członkowskich w podkomponencie SST

1. Państwa członkowskie pragnące uczestniczyć w świadczeniu usług SST, o których mowa w art. 55 ust. 1, obejmujących wszystkie orbity składają Komisji jeden wspólny wniosek wykazujący spełnienie następujących kryteriów:

- a) własność lub dostęp do odpowiednich czujników SST dostępnych do celów podkomponentu SST oraz posiadanie zasobów ludzkich do ich obsługi albo posiadanie lub dostęp do odpowiednich zdolności operacyjnych w zakresie analizy i przetwarzania danych, przeznaczonych specjalnie do celów SST i dostępnych do celów podkomponentu SST;
- b) przeprowadzenie i zwalidowanie przez odpowiednie państwo członkowskie wstępnej oceny ryzyka dla bezpieczeństwa dotyczącej każdego składnika aktywów SST;
- c) ustanowienie planu działania, uwzględniającego plan koordynacji przyjęty na podstawie art. 6 decyzji nr 541/2014/UE, do celów realizacji działań określonych w art. 54 niniejszego rozporządzenia;
- d) przeprowadzenie rozdziału różnych działań pomiędzy zespoły ekspertów wyznaczone na podstawie art. 58 niniejszego rozporządzenia;
- e) ustanowienie zasad wymiany danych niezbędnych do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 4 niniejszego rozporządzenia.

W przypadku kryteriów określonych w lit. a) i b) akapitu pierwszego, każde państwo członkowskie pragnące uczestniczyć w świadczeniu usług SST wykazuje spełnienie przez siebie tych kryteriów.

W przypadku kryteriów określonych w lit. c), d) i e) akapitu pierwszego, wszystkie państwa członkowskie pragnące uczestniczyć w świadczeniu usług SST wykazują wspólne spełnienie tych kryteriów.

2. Kryteria, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b) niniejszego artykułu, uznaje się za spełnione przez państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST, jeżeli ich wyznaczone podmioty krajowe pozostają w dniu 12 maja 2021 r. członkami konsorcjum ustanowionego na podstawie art. 7 ust. 3 decyzji nr 541/2014/UE.

3. Jeżeli nie złożono wspólnego wniosku zgodnie z ust. 1 lub gdy Komisja uzna, że wspólny wniosek złożony w ten sposób nie spełnia kryteriów, o których mowa w ust. 1, co najmniej pięć państw członkowskich może złożyć Komisji nowy wspólny wniosek wykazujący spełnienie kryteriów, o których mowa w ust. 1.

4. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące procedur i elementów, o których mowa w ust. 1–3 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

Artykuł 58

Ramy organizacyjne uczestnictwa państw członkowskich w podkomponencie SST

1. Każde państwo członkowskie, które złożyło wspólny wniosek uznany przez Komisję za zgodny z art. 57 ust. 1 lub zostało wybrane przez Komisję na podstawie procedury, o której mowa w art. 57 ust. 3, wyznacza jako swojego przedstawiciela krajowy podmiot założycielski z siedzibą na swoim terytorium. Wyznaczony krajowy podmiot założycielski musi być organem publicznym państwa członkowskiego albo organem, któremu powierzono sprawowanie władzy publicznej.

2. Krajowe podmioty założycielskie wyznaczone na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu zawierają umowę w sprawie ustanowienia partnerstwa ds. SST (zwaną dalej „umową w sprawie partnerstwa ds. SST”) oraz określającą zasady i mechanizmy ich współpracy na rzecz realizacji działań, o których mowa w art. 54. Umowa w sprawie partnerstwa ds. SST obejmuje w szczególności elementy wymienione w art. 57 ust. 1 lit. c), d) i e) oraz ustanowienie struktury zarządzania ryzykiem w celu zapewnienia realizacji postanowień dotyczących wykorzystania i bezpiecznej wymiany danych SST i informacji SST.

3. Krajowe podmioty założycielskie rozwijają unijne usługi SST o wysokiej jakości zgodnie z planem wieloletnim, odpowiednimi kluczowymi wskaźnikami efektywności oraz wymogami użytkowników, w oparciu o działania zespołów ekspertów, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu. Komisja może przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, plan wieloletni i kluczowe wskaźniki efektywności. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

4. Krajowe podmioty założycielskie łączą w sieć istniejące i ewentualne przyszłe czujniki, aby obsługiwać je w skoordynowany i optymalny sposób w celu utworzenia i prowadzenia aktualnego wspólnego katalogu europejskiego, bez wpływu na prerogatywy państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego.

5. Państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST przeprowadzają akredytację bezpieczeństwa na podstawie ogólnych wymogów bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 2.

6. Państwa członkowskie uczestniczące w podkomponencie SST wyznaczają zespoły ekspertów odpowiedzialne za określone kwestie związane z różnymi działaniami w dziedzinie SST. Zespoły ekspertów mają stały skład i są zarządzane oraz obsadzone przez krajowe podmioty założycielskie państw członkowskich, które ustanowiły te zespoły; w skład zespołów mogą wchodzić eksperci z każdego z krajowych podmiotów założycielskich.

7. Krajowe podmioty założycielskie i zespoły ekspertów zapewniają ochronę danych SST, informacji SST i usług SST.

8. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące funkcjonowania ram organizacyjnych uczestnictwa państw członkowskich w podkomponencie SST. Przepisy te obejmują również włączenie na późniejszym etapie państwa członkowskiego do partnerstwa ds. SST poprzez stanie się stroną umowy w sprawie partnerstwa ds. SST, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

Artykuł 59

Punkt pierwszego kontaktu ds. SST

1. Komisja, uwzględniając zalecenie krajowych podmiotów założycielskich, wybiera punkt pierwszego kontaktu ds. SST na podstawie najlepszej wiedzy fachowej w kwestiach bezpieczeństwa i świadczenia usług. Punkt pierwszego kontaktu ds. SST:
 - a) oferuje niezbędne bezpieczne interfejsy do centralizacji, przechowywania i udostępniania użytkownikom SST, o których mowa w art. 56, informacji SST, zapewniając odpowiednie postępowanie z nimi oraz ich właściwą identyfikowalność;
 - b) zapewnia sprawozdawczość na temat działania usług SST na potrzeby partnerstwa ds. SST, o którym mowa w art. 58 ust. 2, i Komisji;
 - c) gromadzi niezbędne informacje zwrotne na potrzeby partnerstwa ds. SST, aby zapewnić wymagane dostosowanie usług do oczekiwań użytkowników SST;
 - d) wspiera i propaguje korzystanie z usług SST i zachęca do niego.
2. Krajowe podmioty założycielskie zawierają niezbędne porozumienia wykonawcze z punktem pierwszego kontaktu ds. SST.

Sekcja 2

PODKOMPONENTY SWE i NEO

Artykuł 60

Działania związane z SWE

1. Podkomponent SWE może przyczyniać się do realizacji następujących działań:
 - a) oceny i ustalania potrzeb użytkowników w sektorach wskazanych w ust. 2 lit. b) w celu określania usług SWE, które mają być świadczone;
 - b) świadczenia usług SWE na rzecz użytkowników usług SWE zgodnie z ustalonymi potrzebami użytkowników i wymogami technicznymi.
2. Usługi SWE są nieprzerwanie dostępne w dowolnym momencie. Komisja wybiera te usługi, w drodze aktów wykonawczych, zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) Komisja ustala hierarchię usług SWE świadczonych na poziomie unijnym zgodnie z potrzebami użytkowników SWE, gotowością technologiczną usług i wynikiem oceny ryzyka;
 - b) usługi SWE mogą przyczyniać się do działań w zakresie ochrony ludności oraz do ochrony wielu różnych sektorów, takich jak przestrzeń kosmiczna, transport, systemy GNSS, sieci elektroenergetyczne i łączność.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 107 ust. 2.

3. Wybór podmiotów publicznych lub prywatnych świadczących usługi SWE odbywa się poprzez zaproszenia do składania ofert.

*Artykuł 61***Działania związane z NEO**

1. Podkomponent NEO może przyczynić się do realizacji następujących działań:
 - a) identyfikowania potencjału państw członkowskich do wykrywania i monitorowania obiektów bliskich Ziemi;
 - b) propagowania łączenia w sieć instalacji i ośrodków badawczych państw członkowskich;
 - c) rozwoju usługi, o której mowa w ust. 2;
 - d) opracowania rutynowej usługi szybkiego reagowania umożliwiającej scharakteryzowanie nowo odkrytych obiektów bliskich Ziemi;
 - e) utworzenia europejskiego katalogu obiektów bliskich Ziemi.
2. Komisja, w zakresie swoich kompetencji, może wdrożyć procedury służące koordynacji – z udziałem odpowiednich organów ONZ – działań unijnych i krajowych organów publicznych zajmujących się ochroną ludności w przypadku stwierdzenia, że obiekt bliski Ziemi się do niej zbliża.

ROZDZIAŁ II

GOVSATCOM*Artykuł 62***Zakres GOVSATCOM**

W ramach komponentu GOVSATCOM przepustowość i usługi łączności satelitarnej łączy się we wspólną unijną pulę przepustowości i usług łączności satelitarnej spełniającą odpowiednie wymogi bezpieczeństwa. Komponent ten obejmuje:

- a) stworzenie, budowę i eksploatację infrastruktury segmentu naziemnego, o której mowa w art. 67, oraz ewentualnej infrastruktury kosmicznej, o której mowa w art. 102 ust. 2;
- b) nabywanie rządowych i komercyjnych przepustowości, usług i urządzeń użytkownika łączności satelitarnej niezbędnych do świadczenia usług GOVSATCOM;
- c) środki niezbędne do dalszej interoperacyjności i normalizacji urządzeń użytkownika GOVSATCOM.

*Artykuł 63***Przepustowość i usługi GOVSATCOM**

1. Zapewnia się świadczenie przepustowości i usług GOVSATCOM w sposób określony w pakiecie usług, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, oraz zgodnie z wymogami operacyjnymi, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, wymogami bezpieczeństwa specyficznymi dla GOVSATCOM, o których mowa w art. 34 ust. 2, oraz w granicach określonych przepisami dotyczącymi współdzielenia i ustalania hierarchii, o których mowa w art. 66.

Dostęp do przepustowości i usług GOVSATCOM jest bezpłatny dla użytkowników instytucjonalnych i rządowych GOVSATCOM, chyba że Komisja określi politykę opłat zgodnie z art. 66 ust. 2.

2. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wymogi operacyjne dotyczące usług GOVSATCOM, w formie specyfikacji technicznych GOVSATCOM dla przypadków użycia GOVSATCOM związanych w szczególności z zarządzaniem kryzysowym, nadzorem i zarządzaniem kluczową infrastrukturą, w tym z sieciami łączności dyplomatycznej. Podstawą tych wymogów operacyjnych jest szczegółowa analiza wymogów użytkowników GOVSATCOM; w wymogach tych uwzględnia się wymogi wynikające z istniejących urządzeń użytkownika oraz z istniejących sieci. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

3. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, pakiet usług dotyczący usług GOVSATCOM w postaci wykazu kategorii przepustowości i usług łączności satelitarnej oraz ich atrybutów, w tym zasięgu geograficznego, częstotliwości, szerokości pasma, urządzeń użytkownika i zabezpieczeń. Pakiet usług uwzględnia istniejące dostępne komercyjnie usługi, aby uniknąć zakłócania konkurencji na rynku wewnętrznym. Te akty wykonawcze są regularnie aktualizowane, a ich podstawą są wymogi operacyjne i wymogi bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, i ustalają hierarchię usług świadczonych użytkownikom zgodnie z adekwatnością i znaczeniem krytycznym tych usług. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

4. Użytkownicy GOVSATCOM mają dostęp do przepustowości i usług GOVSATCOM wymienionych w pakiecie usług, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Dostęp ten zapewnia się za pośrednictwem centrów GOVSATCOM, o których mowa w art. 67 ust. 1.

Artykuł 64

Dostawcy przepustowości i usług łączności satelitarnej

Przepustowość i usługi łączności satelitarnej w ramach GOVSATCOM mogą być świadczone przez następujące podmioty:

- a) uczestników GOVSATCOM, o których mowa w art. 68; oraz
- b) osoby prawne posiadające odpowiednią akredytację do dostarczania przepustowości lub usług łączności satelitarnej uzyskaną zgodnie z procedurą akredytacji bezpieczeństwa, o której mowa w art. 37, przeprowadzoną zgodnie z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa dotyczącymi komponentu GOVSATCOM, o których mowa w art. 34 ust. 2.

Artykuł 65

Użytkownicy GOVSATCOM

1. Następujące podmioty mogą być użytkownikami GOVSATCOM, pod warunkiem że powierzono im zadania związane z nadzorem nad misjami, operacjami i infrastrukturą o charakterze kryzysowym i krytycznym znaczeniu dla bezpieczeństwa oraz zarządzaniem takimi misjami, operacjami i infrastrukturą:

- a) organ publiczny Unii lub państwa członkowskiego albo organ, któremu powierzono sprawowanie władzy publicznej;
- b) osoba fizyczna lub prawna działająca w imieniu i pod kontrolą podmiotu, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu.

2. Użytkownicy GOVSATCOM, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, muszą być odpowiednio upoważnieni przez uczestnika GOVSATCOM, o którym mowa w art. 68, do korzystania z przepustowości i usług GOVSATCOM oraz muszą spełniać ogólne wymogi bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 2, określone dla GOVSATCOM.

Artykuł 66

Współdzielenie i ustalanie hierarchii

1. Współdzielenie przez uczestników GOVSATCOM, o których mowa w art. 68, łącznej puli przepustowości, usług i urządzeń użytkownika łączności satelitarnej i ustalanie odpowiedniej hierarchii odbywa się w oparciu o analizę ryzyka dla bezpieczeństwa i ochrony użytkowników. Analiza taka uwzględnia istniejącą infrastrukturę łączności i dostępność istniejących przepustowości, a także ich zasięg geograficzny, na poziomie Unii i poziomie krajowym. W ramach tego współdzielenia i ustalania hierarchii użytkownicy GOVSATCOM traktowani są zgodnie z ich adekwatnością i znaczeniem krytycznym.

2. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące współdzielenia przepustowości, usług i urządzeń użytkownika łączności satelitarnej i ustalania odpowiedniej hierarchii, uwzględniając spodziewane zapotrzebowanie na różne przypadki użycia GOVSATCOM, analizę związanego z tymi przypadkami ryzyka dla bezpieczeństwa i, w stosownych przypadkach, racjonalność pod względem kosztów.

Przy określaniu polityki opłat w tych przepisach Komisja zapewnia, aby świadczenie przepustowości i usług GOVSATCOM nie zakłócało rynku oraz aby nie wystąpił niedobór przepustowości GOVSATCOM.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

3. W przypadku użytkowników GOVSATCOM upoważnionych przez tego samego uczestnika GOVSATCOM współdzielenie przepustowości i usług łączności satelitarnej przez i ustalanie odpowiedniej hierarchii określa i wdraża ten uczestnik GOVSATCOM.

Artykuł 67

Infrastruktura i eksploatacja segmentu naziemnego

1. Segment naziemny obejmuje infrastrukturę niezbędną do umożliwienia świadczenia użytkownikom GOVSATCOM usług zgodnie z art. 66, a w szczególności centra GOVSATCOM, które nabywa się w ramach niniejszego komponentu, aby połączyć użytkowników GOVSATCOM z dostawcami przepustowości i usług łączności satelitarnej. Segment naziemny i jego eksploatacja muszą być zgodne z ogólnymi wymogami bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 2, określonymi dla GOVSATCOM.

2. Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, lokalizację infrastruktury segmentu naziemnego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3, i pozostają bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do podjęcia decyzji o nieumieszczeniu takiej infrastruktury na swoim terytorium.

Artykuł 68

Uczestnicy GOVSATCOM i właściwe organy ds. GOVSATCOM

1. Uczestnikami GOVSATCOM są państwa członkowskie, Rada, Komisja i ESDZ, o ile upoważniają one użytkowników GOVSATCOM lub zapewniają przepustowość łączności satelitarnej, obiekty segmentu naziemnego lub część instalacji segmentu naziemnego.

W przypadku gdy Rada, Komisja lub ESDZ upoważniają użytkowników GOVSATCOM lub udostępniają przepustowość łączności satelitarnej, obiekty segmentu naziemnego lub część instalacji segmentu naziemnego na terytorium państwa członkowskiego, takie upoważnienie lub udostępnienie nie mogą być sprzeczne z przepisami dotyczącymi neutralności lub niezaangażowania ustanowionymi w prawie konstytucyjnym danego państwa członkowskiego.

2. Agencje Unii mogą zostać uczestnikami GOVSATCOM jedynie wówczas, gdy jest to niezbędne do realizacji ich zadań oraz zgodnie ze szczegółowymi przepisami określonymi w porozumieniu administracyjnym zawartym między daną agencją a instytucją Unii, która tę agencję nadzoruje.

3. Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe mogą zostać uczestnikami GOVSATCOM zgodnie z art. 7.

4. Każdy uczestnik GOVSATCOM wyznacza jeden właściwy organ ds. GOVSATCOM.

5. Właściwy organ ds. GOVSATCOM zapewnia, aby:

- a) korzystanie z usług było zgodne z obowiązującymi wymogami bezpieczeństwa;
- b) określono prawa dostępu przysługujące użytkownikom GOVSATCOM i zarządzano tymi prawami;
- c) korzystanie z urządzeń użytkownika i związanych z nimi połączeń w ramach łączności elektronicznej i informacji oraz zarządzanie tymi urządzeniami, połączeniami i informacjami odbywało się zgodnie z obowiązującymi wymogami bezpieczeństwa;
- d) ustanowiono centralny punkt kontaktowy, który w razie konieczności ma pomagać w zgłaszaniu ryzyka i zagrożeń dla bezpieczeństwa, a w szczególności w wykrywaniu potencjalnie szkodliwych zakłóceń elektromagnetycznych wpływających na usługi świadczone w ramach niniejszego komponentu.

*Artykuł 69***Monitorowanie podaży i popytu na GOVSATCOM**

Aby uzyskać optymalną równowagę między podażą a popytem na usługi GOVSATCOM, Komisja stale monitoruje zmiany podaży, w tym istniejącej przepustowości GOVSATCOM na orbicie na potrzeby łączenia i współdzielenia, i zmiany popytu odnoszące się do przepustowości i usług GOVSATCOM, uwzględniając nowe rodzaje ryzyka i zagrożeń oraz ostatnie osiągnięcia technologiczne.

TYTUŁ IX

AGENCJA UNII EUROPEJSKIEJ DS. PROGRAMU KOSMICZNEGO

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące Agencji*Artykuł 70***Status prawny Agencji**

1. Agencja jest organem Unii. Agencja ma osobowość prawną.
2. W każdym z państw członkowskich Agencja posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznawanym osobom prawnym na podstawie ich prawa krajowego. Agencja może w szczególności nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz być stroną w postępowaniach sądowych.
3. Agencję reprezentuje jej Dyrektor Wykonawczy.

*Artykuł 71***Siedziba i biura lokalne Agencji**

1. Siedziba Agencji znajduje się w Pradze, w Czechach.
2. Personel Agencji może być rozmieszczony w jednym z centrów naziemnych Galileo lub EGNOS, o których mowa w decyzji wykonawczej (UE) 2016/413 lub (UE) 2017/1406, w celu realizacji działań Programu przewidzianych w odpowiedniej umowie.
3. Stosownie do potrzeb Programu można otwierać w państwach członkowskich lokalne biura zgodnie z procedurą w art. 79 ust. 2.

ROZDZIAŁ II

Organizacja Agencji*Artykuł 72***Struktura administracyjna i kierownicza**

1. Strukturę administracyjną i kierowniczą Agencji tworzą:
 - a) Rada Administracyjna;
 - b) Dyrektor Wykonawczy;
 - c) Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa.

2. Rada Administracyjna, Dyrektor Wykonawczy i Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa współpracują w celu zapewnienia funkcjonowania Agencji i koordynacji zgodnie z procedurami określonymi w wewnętrznych przepisach Agencji, takich jak regulamin Rady Administracyjnej, regulamin Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, obowiązujące Agencję przepisy finansowe, przepisy wykonawcze regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym”) i przepisy regulujące dostęp do dokumentów.

Artykuł 73

Rada Administracyjna

1. W skład Rady Administracyjnej wchodzi po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego oraz trzech przedstawicieli Komisji, a każdy z nich ma prawo głosu. W skład Rady Administracyjnej wchodzi również jeden członek wyznaczony przez Parlament Europejski, który nie ma prawa głosu.
2. Przewodniczący lub wiceprzewodniczący Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, przedstawiciel Rady, przedstawiciel Wysokiego Przedstawiciela oraz przedstawiciel ESA są zapraszani do udziału w posiedzeniach Rady Administracyjnej w charakterze obserwatorów w sprawach bezpośrednio ich dotyczących na warunkach określonych w regulaminie Rady Administracyjnej.
3. Każdy członek Rady Administracyjnej ma zastępcę. Zastępca reprezentuje członka pod jego nieobecność.
4. Każde państwo członkowskie nominuje członka i zastępcę członka Rady Administracyjnej, biorąc pod uwagę ich wiedzę w dziedzinie zadań Agencji i odpowiednie umiejętności kierownicze, administracyjne i budżetowe. Aby zapewnić ciągłość działalności Rady Administracyjnej, Parlament Europejski, Komisja i państwa członkowskie starają się ograniczyć zmiany wśród swoich przedstawicieli w Radzie Administracyjnej. Wszystkie strony dążą do osiągnięcia równowagi w składzie Rady Administracyjnej pod względem reprezentacji mężczyzn i kobiet.
5. Kadencja członków Rady Administracyjnej i ich zastępców trwa cztery lata z możliwością odnowienia.
6. W stosownych przypadkach udział przedstawicieli państw trzecich lub organizacji międzynarodowych i warunki takiego udziału są ustanawiane w umowach, o których mowa w art. 98, oraz muszą być zgodne z regulaminem Rady Administracyjnej. Przedstawiciele ci nie mają prawa głosu.

Artykuł 74

Przewodniczący Rady Administracyjnej

1. Rada Administracyjna wybiera przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego spośród swoich członków mających prawo głosu. Zastępca przewodniczącego zastępuje z urzędu przewodniczącego, jeżeli przewodniczący nie jest w stanie pełnić swoich obowiązków.
2. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego trwa dwa lata z możliwością jednokrotnego odnowienia. Każda z tych kadencji wygasa, gdy dana osoba przestaje być członkiem Rady Administracyjnej.
3. Rada Administracyjna ma prawo do odwołania przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego.

Artykuł 75

Posiedzenia Rady Administracyjnej

1. Posiedzenia Rady Administracyjnej są zwoływane przez jej przewodniczącego.

2. Dyrektor Wykonawczy bierze udział w obradach Rady Administracyjnej, chyba że przewodniczący postanowi inaczej. Dyrektorowi Wykonawczemu nie przysługuje prawo głosu.
3. Rada Administracyjna regularnie, co najmniej dwa razy w roku, odbywa posiedzenia zwyczajne. Ponadto zbiera się z inicjatywy przewodniczącego lub na wniosek co najmniej jednej trzeciej swoich członków.
4. Rada Administracyjna może zaprosić na swoje posiedzenie w charakterze obserwatora każdą osobę, której opinia może mieć znaczenie. Członkowie Rady Administracyjnej mogą korzystać z pomocy doradców lub ekspertów, z zastrzeżeniem jej regulaminu wewnętrznego.
5. Jeżeli dyskusja dotyczy korzystania z newralgicznej infrastruktury krajowej, przedstawiciele państw członkowskich i przedstawiciele Komisji mogą brać udział w posiedzeniach i obradach Rady Administracyjnej na zasadzie ograniczonego dostępu. Jednak w głosowaniach mogą brać udział wyłącznie przedstawiciele państw członkowskich, które posiadają taką infrastrukturę, oraz przedstawiciele Komisji. Jeżeli przewodniczący Rady Administracyjnej nie reprezentuje żadnego z państw członkowskich, które posiadają taką infrastrukturę, zastępują go przedstawiciele państw członkowskich, które posiadają taką infrastrukturę. Przypadki, w których znajduje zastosowanie niniejsza procedura, określa regulamin Rady Administracyjnej.
6. Agencja zapewnia Radzie Administracyjnej obsługę sekretariatu.

Artykuł 76

Zasady głosowania w Radzie Administracyjnej

1. Rada Administracyjna podejmuje decyzje większością głosów swoich członków z prawem głosu, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej.

Wybór i odwołanie przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Rady Administracyjnej oraz przyjęcie budżetu, programów prac, zatwierdzenie uzgodnień, o których mowa w art. 98 ust. 2, przepisów Agencji dotyczących bezpieczeństwa, przyjęcie regulaminu, otwieranie biur lokalnych oraz zatwierdzanie umów w sprawie przyjęcia, o których mowa w art. 92, wymagają większości dwóch trzecich głosów wszystkich członków z prawem głosu.

2. Każdy przedstawiciel państwa członkowskiego i Komisji dysponuje jednym głosem. W przypadku nieobecności członka z prawem głosu do wykonywania jego prawa głosu uprawniony jest jego zastępca. Decyzje na podstawie art. 77 ust. 2 lit. a), z wyjątkiem decyzji w sprawach przewidzianych w tytule V rozdział II lub art. 77 ust. 5, przyjmuje się wyłącznie wtedy, gdy głosują za nimi przedstawiciele Komisji.
3. W regulaminie Rady Administracyjnej ustanawia się bardziej szczegółowe zasady dotyczące głosowania, w szczególności warunki, na których jeden członek działa w imieniu innego członka, a także, w stosownych przypadkach, wszelkie wymogi dotyczące kworum.

Artykuł 77

Zadania Rady Administracyjnej

1. Rada Administracyjna zapewnia, aby Agencja wykonywała powierzone jej zadania zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, oraz podejmuje w tym celu wszelkie niezbędne decyzje. Powyższe nie ma wpływu na kompetencje powierzone Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w odniesieniu do działań przewidzianych w tytule V rozdział II.
2. Ponadto Rada Administracyjna:
 - a) przyjmuje – do dnia 15 listopada każdego roku – program prac Agencji na kolejny rok po włączeniu do niego, bez żadnych zmian, części opracowanej przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zgodnie z art. 80 lit. b) i po uzyskaniu opinii Komisji;

- b) przyjmuje – do dnia 30 czerwca pierwszego roku obowiązywania wieloletnich ram finansowych przewidzianych w art. 312 TFUE – wieloletni program prac Agencji na okres objęty tymi wieloletnimi ramami finansowymi po włączeniu do niego, bez żadnych zmian, części opracowanej przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zgodnie z art. 80 lit. a) niniejszego rozporządzenia i po uzyskaniu opinii Komisji. W sprawie wieloletniego programu prac zasięga się opinii Parlamentu Europejskiego, pod warunkiem że celem takich konsultacji jest wymiana poglądów, a wynik nie jest dla Agencji wiążący;
- c) wykonuje obowiązki związane z budżetem określone w art. 84 ust. 5, 6, 10 i 11;
- d) nadzoruje działalność Centrum Monitorowania Bezpieczeństwa Systemu Galileo, o którym mowa w art. 34 ust. 5 lit. b);
- e) przyjmuje uzgodnienia dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁶⁾, zgodnie z art. 94 niniejszego rozporządzenia;
- f) zatwierdza uzgodnienia, o których mowa w art. 98, po zasięgnięciu opinii Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa odnośnie do tych postanowień uzgodnień, które dotyczą akredytacji bezpieczeństwa;
- g) przyjmuje procedury techniczne niezbędne do wykonywania jej zadań;
- h) przyjmuje sprawozdanie roczne z działalności i planów Agencji po włączeniu do niego, bez żadnych zmian, części opracowanej przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zgodnie z art. 80 lit. c) oraz przesyła je do dnia 1 lipca każdego roku Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu;
- i) zapewnia odpowiednie działania następcze dotyczące ustaleń i zaleceń wydanych w wyniku przeprowadzenia ocen i audytów, o których mowa w art. 102, jak również w wyniku dochodzeń prowadzonych przez OLAF i wszystkich wewnętrznych lub zewnętrznych sprawozdań z audytu oraz przesyła władzy budżetowej wszystkie informacje mające znaczenie dla wyniku procedur oceny;
- j) jest konsultowana przez Dyrektora Wykonawczego w sprawie ramowej umowy o partnerstwie finansowym, o której mowa w art. 31, i umów o przyznanie wkładu, o których mowa w art. 27 ust. 3 i art. 29 ust. 5, przed ich podpisaniem;
- k) przyjmuje przepisy Agencji dotyczące bezpieczeństwa, o których mowa w art. 96;
- l) zatwierdza, na podstawie wniosku Dyrektora Wykonawczego, strategię w zakresie zwalczania nadużyć finansowych;
- m) w razie konieczności i na podstawie wniosku Dyrektora Wykonawczego zatwierdza struktury organizacyjne, o których mowa w art. 79 ust. 1 lit. l);
- n) powołuje księgowego, którym może być księgowy Komisji, który:
 - (i) podlega przepisom regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia innych pracowników Unii (zwanym dalej „warunkami zatrudnienia”), określonych w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽⁴⁷⁾; oraz
 - (ii) zachowuje całkowitą niezależność przy wykonywaniu swoich obowiązków;
- o) przyjmuje i publikuje swój regulamin.

3. W odniesieniu do pracowników Agencji Rada Administracyjna wykonuje uprawnienia powierzone na mocy regulaminu pracowniczego organowi powołującemu oraz uprawnienia powierzone na mocy warunków zatrudnienia organowi upoważnionemu do zawierania umów o pracę (zwane dalej „uprawnieniami organu powołującego”).

Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 110 regulaminu pracowniczego Rada Administracyjna przyjmuje – na podstawie art. 2 ust. 1 regulaminu pracowniczego i art. 6 warunków zatrudnienia – decyzję przekazującą odpowiednie uprawnienia organu powołującego Dyktorowi Wykonawczemu i określającą warunki, zgodnie z którymi możliwe jest zawieszenie przekazania tych uprawnień. Dyrektor Wykonawczy składa Radzie Administracyjnej sprawozdania z wykonania przekazanych mu uprawnień. Dyrektor Wykonawczy jest upoważniony do dalszego przekazywania tych uprawnień.

⁽⁴⁶⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

⁽⁴⁷⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

Stosując przepisy akapitu drugiego niniejszego ustępu, jeżeli wymagają tego szczególne okoliczności, Rada Administracyjna może – w drodze decyzji – zawiesić tymczasowo przekazanie uprawnień organu powołującego Dyrektorowi Wykonawczemu i uprawnienia przekazane dalej przez Dyrektora Wykonawczego oraz wykonywać je samodzielnie lub przekazać je jednemu ze swoich członków lub członkowi personelu innemu niż Dyrektor Wykonawczy.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego niniejszego ustępu Rada Administracyjna zobowiązana jest do przekazania przewodniczącemu Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa uprawnień, o których mowa w akapicie pierwszym, w zakresie naboru, oceny i zmian w zaszerogowaniu pracowników zaangażowanych w działania przewidziane w tytule V rozdział II oraz środków dyscyplinarnych podejmowanych w odniesieniu do tych pracowników.

Rada Administracyjna przyjmuje środki wykonawcze dotyczące regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 110 regulaminu pracowniczego. W odniesieniu do naboru, oceny i zmian w zaszerogowaniu pracowników zaangażowanych w działania przewidziane w tytule V rozdział II niniejszego rozporządzenia oraz środków dyscyplinarnych podejmowanych w odniesieniu do tych pracowników zasięga ona wcześniej opinii Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa i w należyty sposób uwzględnia jej uwagi.

Rada Administracyjna przyjmuje również decyzję ustanawiającą zasady delegowania ekspertów krajowych do Agencji. Przed przyjęciem tej decyzji Rada Administracyjna zasięga opinii Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa odnośnie do delegowania ekspertów krajowych zaangażowanych w działania w zakresie akredytacji bezpieczeństwa przewidziane w tytule V rozdział II, i w należyty sposób uwzględnia jej uwagi.

4. Rada Administracyjna powołuje Dyrektora Wykonawczego i może przedłużyć lub zakończyć jego kadencję na podstawie art. 89.

5. Z wyjątkiem działań podejmowanych zgodnie z tytułem V rozdział II, Rada Administracyjna sprawuje władzę dyscyplinarną wobec Dyrektora Wykonawczego w związku z jego działalnością, w szczególności w odniesieniu do spraw bezpieczeństwa wchodzących w zakres kompetencji Agencji.

Artykuł 78

Dyrektor Wykonawczy

1. Agencją zarządza Dyrektor Wykonawczy. Dyrektor Wykonawczy odpowiada przed Radą Administracyjną.

Niniejszy ustęp nie ma wpływu na autonomię i niezależność Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa oraz podlegających jej zgodnie z art. 82 pracowników Agencji ani na uprawnienia przyznane Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa i przewodniczącemu Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zgodnie z, odpowiednio, art. 38 i 81.

2. Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji i Rady Administracyjnej Dyrektor Wykonawczy zachowuje niezależność przy wykonywaniu swoich obowiązków i nie zwraca się o instrukcje ani ich nie przyjmuje od żadnego rządu ani jakiegokolwiek innego podmiotu.

Artykuł 79

Zadania Dyrektora Wykonawczego

1. Dyrektor Wykonawczy wykonuje następujące zadania:

- a) reprezentuje Agencję i podpisuje umowy, o których mowa w art. 27 ust. 3, art. 29 ust. 5 i art. 31;
- b) przygotowuje prace Rady Administracyjnej i uczestniczy, bez prawa głosu, w pracach Rady Administracyjnej, z zastrzeżeniem art. 75 ust. 2 akapit drugi;
- c) wykonuje decyzje Rady Administracyjnej;

- d) przygotowuje wieloletnie i roczne programy prac Agencji i przedkłada je Radzie Administracyjnej do zatwierdzenia, z wyjątkiem części przygotowywanych i przyjmowanych przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zgodnie z art. 80 lit. a) i b);
- e) realizuje wieloletnie i roczne programy prac, z wyjątkiem części realizowanych przez przewodniczącego Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa;
- f) przygotowuje sprawozdanie z postępu prac dotyczące realizacji rocznego programu prac i, w stosownych przypadkach, wieloletniego programu prac na każde posiedzenie Rady Administracyjnej, do którego włącza się, bez żadnych zmian, część przygotowaną przez przewodniczącego Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa;
- g) przygotowuje sprawozdanie roczne z działalności i planów Agencji, z wyjątkiem części przygotowanej i zatwierdzonej przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zgodnie z art. 80 lit. c) i dotyczącej działań objętych tytułem V, oraz przedkłada je Radzie Administracyjnej do zatwierdzenia;
- h) zajmuje się bieżącym zarządzaniem Agencją i podejmuje wszelkie niezbędne działania, aby zapewnić funkcjonowanie Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w szczególności przyjmuje wewnętrzne instrukcje administracyjne i publikuje ogłoszenia;
- i) sporządza projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji zgodnie z art. 84 i wykonuje budżet zgodnie z art. 85;
- j) zapewnia, aby Agencja, jako operator Centrum Monitorowania Bezpieczeństwa Systemu Galileo, była w stanie wykonywać instrukcje wydane na podstawie decyzji (WPZiB) 2021/698 oraz pełnić rolę, o której mowa w art. 6 decyzji nr 1104/2011/UE;
- k) zapewnia obieg wszystkich istotnych informacji, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa, w ramach struktury Agencji, o której mowa w art. 72 ust. 1;
- l) określa – w ścisłej współpracy z przewodniczącym Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w odniesieniu do spraw związanych z działaniami w zakresie akredytacji bezpieczeństwa przewidzianymi w tytule V rozdział II – strukturę organizacyjną Agencji i przedkłada ją Radzie Administracyjnej do zatwierdzenia. Struktura ta odzwierciedla szczególne cechy poszczególnych komponentów Programu;
- m) wykonuje w stosunku do pracowników Agencji uprawnienia organu powołującego, o których mowa w art. 77 ust. 3 akapit pierwszy, w zakresie, w jakim uprawnienia te zostały mu przekazane zgodnie z art. 77 ust. 3 akapit drugi;
- n) zapewnia Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, organom, o których mowa w art. 38 ust. 3 i art. 82 ust. 2, oraz przewodniczącemu Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa obsługę sekretariatu i wszelkie zasoby niezbędne do ich należytego funkcjonowania;
- o) z wyjątkiem części planu działania dotyczącej działań przewidzianych w tytule V rozdział II, przygotowuje plan działania dotyczący zapewnienia działań następczych w związku z ustaleniami i zaleceniami wynikającymi z ocen, o których mowa w art. 102, oraz dwa razy w roku przedkłada Komisji sprawozdanie z postępu prac, po włączeniu do niego, bez żadnych zmian, części sporządzonej przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa; sprawozdanie to przedkłada się także Radzie Administracyjnej do wiadomości;
- p) stosuje następujące środki w celu ochrony interesów finansowych Unii:
 - (i) środki zapobiegające nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, z zastosowaniem skutecznych środków nadzoru;
 - (ii) w razie wykrycia nieprawidłowości przeprowadza procedury odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, stosuje skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje administracyjne i finansowe;
- q) sporządza strategię Agencji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, proporcjonalną do ryzyka nadużyć finansowych, obejmującą analizę kosztów i korzyści wynikających ze środków, które mają zostać wdrożone, oraz uwzględniającą ustalenia i zalecenia wydane w wyniku dochodzeń przeprowadzonych przez OLAF, i przedkłada ją Radzie Administracyjnej do zatwierdzenia;
- r) na wezwanie Parlamentu Europejskiego składa mu sprawozdanie z wykonania swoich obowiązków; Rada może wezwać Dyrektora Wykonawczego do złożenia jej sprawozdania z wykonania powierzonych mu obowiązków.

2. Dyrektor Wykonawczy podejmuje decyzję, czy do skutecznego i wydajnego wykonywania zadań Agencji konieczna jest obecność członka lub członków jej personelu w państwie członkowskim lub państwach członkowskich. Przed podjęciem decyzji o otwarciu biura lokalnego Dyrektor Wykonawczy uzyskuje wcześniejszą zgodę Komisji, Rady Administracyjnej i państwa członkowskiego lub państw członkowskich, którego lub których to dotyczy. W decyzji tej określa się zakres działań prowadzonych w biurze lokalnym w sposób pozwalający uniknąć niepotrzebnych kosztów i powielania administracyjnych funkcji Agencji. W miarę możliwości w projekcie jednolitego dokumentu programowego, o którym mowa w art. 84 ust. 6, uwzględnia się skutki pod kątem rozmieszczenia personelu i budżetu.

Artykuł 80

Zadania Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w zakresie zarządzania

Oprócz zadań, o których mowa w art. 38, Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, w ramach zarządzania Agencją:

- a) przygotowuje i zatwierdza tę część wieloletniego programu prac, która dotyczy działań operacyjnych przewidzianych w tytule V rozdział II oraz potrzebnych do realizacji tych działań zasobów finansowych i ludzkich, i przedkłada ją Radzie Administracyjnej z odpowiednim wyprzedzeniem pozwalającym na włączenie tej części do wieloletniego programu prac;
- b) przygotowuje i zatwierdza tę część rocznego programu prac, która dotyczy działań operacyjnych przewidzianych w tytule V rozdział II oraz potrzebnych do realizacji tych działań zasobów finansowych i ludzkich, i przedkłada ją Radzie Administracyjnej z odpowiednim wyprzedzeniem pozwalającym na włączenie tej części do rocznego programu prac;
- c) przygotowuje i zatwierdza tę część sprawozdania rocznego, która dotyczy działalności i planów Agencji przewidzianych w tytule V rozdział II oraz zasobów finansowych i ludzkich potrzebnych do realizacji tej działalności i planów, i przedkłada ją Radzie Administracyjnej z odpowiednim wyprzedzeniem pozwalającym na włączenie tej części do sprawozdania rocznego.

Artykuł 81

Przewodniczący Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

1. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa wybiera przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego spośród swoich członków większością dwóch trzecich głosów wszystkich członków z prawem głosu. Jeżeli po dwóch posiedzeniach Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa nie osiągnięto większości dwóch trzecich głosów, wymagana jest większość zwykła.
2. Zastępca przewodniczącego zastępuje z urzędu przewodniczącego, jeżeli przewodniczący nie jest w stanie pełnić swoich obowiązków.
3. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa ma prawo odwołania przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego. Decyzję o odwołaniu Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa przyjmuje większością dwóch trzecich głosów.
4. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa trwa dwa lata z możliwością jednokrotnego odnowienia. Każda z tych kadencji wygasa, gdy dana osoba przestaje być członkiem Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa.

Artykuł 82

Aspekty organizacyjne dotyczące Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

1. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa ma dostęp do wszystkich zasobów ludzkich i materialnych wymaganych do wykonywania jej zadań w sposób niezależny. Ma ona dostęp do wszelkich informacji użytecznych do wykonywania jej zadań, którymi dysponują inne organy Agencji, bez uszczerbku dla zasad autonomii i niezależności, o których mowa w art. 37 lit. i).

2. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa i podlegający jej pracownicy Agencji prowadzą prace w sposób, który zapewnia autonomię i niezależność w stosunku do innych działań Agencji, w szczególności w stosunku do działań operacyjnych związanych z eksploatacją systemów, zgodnie z celami poszczególnych komponentów Programu. Członkowi personelu Agencji podlegającemu Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa nie można jednocześnie powierzyć innych zadań w ramach Agencji.

W tym celu w ramach Agencji dokonuje się skutecznego rozdzielenia organizacyjnego pracowników uczestniczących w działaniach przewidzianych w tytule V rozdział II od pozostałych pracowników Agencji. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa niezwłocznie informuje Dyrektora Wykonawczego, Radę Administracyjną i Komisję o wszelkich okolicznościach, które mogłyby negatywnie wpłynąć na jej autonomię lub niezależność. Jeżeli Agencja nie jest w stanie zaradzić takiej sytuacji, Komisja analizuje ją w porozumieniu z odnośnymi stronami. W oparciu o wyniki tej analizy Komisja przyjmuje odpowiednie środki zmniejszające ryzyko, które mają zostać wdrożone przez Agencję, oraz informuje o nich Parlament Europejski i Radę.

3. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa powołuje podległe jej specjalne organy, działające zgodnie z jej instrukcjami i zajmujące się określonymi sprawami. W szczególności, zapewniając niezbędną ciągłość pracy, Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa powołuje panel mający za zadanie prowadzenie przeglądów i prób w zakresie analizy bezpieczeństwa w celu sporządzania odnośnych sprawozdań dotyczących ryzyka z myślą o wspomaganiu Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w przygotowywaniu jej decyzji. Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa może powoływać i rozwiązywać grupy ekspertów mające za zadanie wnoszenie wkładu w prace tego panelu.

Artykuł 83

Zadania przewodniczącego Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa

1. Przewodniczący Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa zapewnia prowadzenie przez tę radę jej działań w zakresie akredytacji bezpieczeństwa w sposób niezależny i wykonuje następujące zadania:

- a) zarządza działaniami w zakresie akredytacji bezpieczeństwa pod nadzorem Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa;
- b) pod nadzorem Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa realizuje te części wieloletnich i rocznych programów prac Agencji, które są przewidziane w tytule V rozdział II;
- c) współpracuje z Dyrektorem Wykonawczym przy opracowywaniu projektu planu zatrudnienia, o którym mowa w art. 84 ust. 4, oraz struktur organizacyjnych Agencji;
- d) przygotowuje tę część sprawozdania z postępu prac, która dotyczy działań operacyjnych przewidzianych w tytule V rozdział II, i przedkłada ją Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa i Dyrektorowi Wykonawczemu z odpowiednim wyprzedzeniem pozwalającym na włączenie jej do sprawozdania z postępu prac;
- e) przygotowuje tę część sprawozdania rocznego i planu działania, która dotyczy działań operacyjnych przewidzianych w tytule V rozdział II, i przedkłada ją Dyrektorowi Wykonawczemu z odpowiednim wyprzedzeniem;
- f) reprezentuje Agencję w zakresie działań i decyzji przewidzianych w tytule V rozdział II;
- g) wykonuje w stosunku do pracowników Agencji zaangażowanych w działania przewidziane w tytule V rozdział II uprawnienia, o których mowa w art. 77 ust. 3 akapit pierwszy, przekazane mu zgodnie z art. 77 ust. 3 akapit czwarty.

2. W odniesieniu do działań przewidzianych w tytule V rozdział II Parlament Europejski i Rada mogą wezwać przewodniczącego Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa do wymiany opinii na forum tych instytucji na temat prac i planów Agencji, w tym na temat jej wieloletnich i rocznych programów prac.

ROZDZIAŁ III

Przepisy finansowe dotyczące Agencji

Artykuł 84

Budżet Agencji

1. Bez uszczerbku dla innych zasobów i należności dochód Agencji składa się z wkładu Unii zapisanego w budżecie Unii w celu zapewnienia równowagi między dochodami a wydatkami. Agencja może otrzymywać dotacje *ad hoc* z budżetu Unii.
2. Wydatki Agencji obejmują wydatki związane z personelem, administrowaniem, infrastrukturą, koszty operacyjne i wydatki związane z funkcjonowaniem Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, w tym organów, o których mowa w art. 38 ust. 3 i art. 82 ust. 3, oraz wydatki związane z umowami i porozumieniami zawartymi przez Agencję w celu wykonania powierzonych jej zadań.
3. Dochody i wydatki muszą się równoważyć.
4. Dyrektor Wykonawczy, w ścisłej współpracy z przewodniczącym Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w odniesieniu do działań przewidzianych w tytule V rozdział II, sporządza projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji na kolejny rok budżetowy, jasno ukazując rozdział między tymi elementami projektu preliminarza, które odnoszą się do działań w zakresie akredytacji bezpieczeństwa, a elementami związanymi z innymi działaniami Agencji. Przewodniczący Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa może przygotować pisemne oświadczenie odnośnie do tego projektu, a Dyrektor Wykonawczy przekazuje Radzie Administracyjnej i Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa projekt preliminarza i to oświadczenie wraz z projektem planu zatrudnienia.
5. Każdego roku, na podstawie projektu preliminarza dochodów i wydatków oraz w ścisłej współpracy z Radą ds. Akredytacji Bezpieczeństwa w odniesieniu do działań przewidzianych w tytule V rozdział II, Rada Administracyjna sporządza preliminarz dochodów i wydatków Agencji na kolejny rok budżetowy.
6. Do dnia 31 stycznia każdego roku Rada Administracyjna przekazuje projekt jednolitego dokumentu programowego, zawierający między innymi preliminarz, projekt planu zatrudnienia i wstępny roczny program prac, Komisji oraz państwom trzecim lub organizacjom międzynarodowym, z którymi Agencja zawarła uzgodnienia zgodnie z art. 98.
7. Komisja przesyła preliminarz dochodów i wydatków Parlamentowi Europejskiemu i Radzie („władza budżetowa”) wraz z projektem budżetu ogólnego Unii Europejskiej.
8. Na podstawie preliminarza Komisja wprowadza do projektu budżetu ogólnego Unii Europejskiej szacunki, które uważa za niezbędne dla planu zatrudnienia, oraz kwoty dotacji, które mają być ujęte w budżecie ogólnym. Komisja przedkłada projekt budżetu ogólnego władzy budżetowej zgodnie z art. 314 TFUE.
9. Władza budżetowa zatwierdza przydział środków na wkład dla Agencji i przyjmuje plan zatrudnienia Agencji.
10. Budżet jest przyjmowany przez Radę Administracyjną. Ostateczne jego zatwierdzenie następuje po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego Unii Europejskiej. W razie konieczności budżet jest odpowiednio dostosowywany.
11. Rada Administracyjna możliwie jak najszybciej powiadamia władzę budżetową o zamiarze realizacji projektów, które mogłyby mieć poważne skutki finansowe dla realizacji budżetu, w szczególności wszelkich projektów odnoszących się do nieruchomości, takich jak wynajem lub nabycie budynków. Informuje ona o tym Komisję.
12. W przypadku gdy którykolwiek z organów władzy budżetowej powiadomił o swoim zamiarze wydania opinii, przesyła on swoją opinię Radzie Administracyjnej w terminie sześciu tygodni od daty powiadomienia o takim zamiarze.

*Artykuł 85***Wykonanie budżetu Agencji**

1. Budżet Agencji jest wykonywany przez Dyrektora Wykonawczego.
2. Każdego roku Dyktor Wykonawczy przekazuje władzy budżetowej wszystkie informacje potrzebne do wykonania jej obowiązków dotyczących oceny.

*Artykuł 86***Prezentacja sprawozdania finansowego Agencji i udzielenie absolutorium**

Prezentacja wstępnego i końcowego sprawozdania finansowego Agencji oraz udzielenie absolutorium przebiegają zgodnie z zasadami i terminarzem określonymi w rozporządzeniu finansowym i w ramowym rozporządzeniu finansowym dla organów, o którym mowa w art. 70 rozporządzenia finansowego.

*Artykuł 87***Przepisy finansowe dotyczące Agencji**

Przepisy finansowe mające zastosowanie do Agencji są przyjmowane przez Radę Administracyjną po konsultacji z Komisją. Przepisy te nie mogą odbiegać od ramowego rozporządzenia finansowego dla organów, o którym mowa w art. 70 rozporządzenia finansowego, chyba że wymagają tego specyficzne potrzeby operacyjne Agencji, a Komisja uprzednio wyraziła na to zgodę.

ROZDZIAŁ IV

Zasoby ludzkie Agencji*Artykuł 88***Personel Agencji**

1. Do pracowników zatrudnionych przez Agencję mają zastosowanie regulamin pracowniczy, warunki zatrudnienia oraz przepisy przyjęte wspólnie przez instytucje Unii w celu stosowania tego regulaminu pracowniczego i tych warunków zatrudnienia.
2. Personel Agencji składa się z pracowników zatrudnianych w miarę potrzeb przez Agencję do wykonywania jej zadań. Muszą oni mieć poświadczenie bezpieczeństwa odpowiednie do klauzul tajności informacji, z którymi mają do czynienia.
3. Wewnętrzne przepisy Agencji, takie jak regulamin Rady Administracyjnej, regulamin Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, przepisy finansowe mające zastosowanie do Agencji, przepisy wykonawcze dotyczące regulaminu pracowniczego i zasady dostępu do dokumentów, zapewniają autonomię i niezależność pracowników wykonujących czynności w zakresie akredytacji bezpieczeństwa w stosunku do pracowników zaangażowanych w inną działalność Agencji, na podstawie art. 37 lit. i).

*Artykuł 89***Powołanie Dyrektora Wykonawczego i jego kadencja**

1. Dyktor Wykonawczy jest zatrudniany w charakterze pracownika Agencji na czas określony zgodnie z art. 2 lit. a) warunków zatrudnienia.

Rada Administracyjna powołuje Dyrektora Wykonawczego na podstawie jego wiedzy merytorycznej oraz udokumentowanych umiejętności administracyjnych i kierowniczych, a także odpowiednich kompetencji i doświadczenia, z listy co najmniej trzech kandydatów zaproponowanych przez Komisję, wyłonionych w drodze otwartej i przejrzystej procedury konkursowej, po opublikowaniu zaproszenia do wyrażenia zainteresowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w innym miejscu.

Kandydat wybrany przez Radę Administracyjną na stanowisko Dyrektora Wykonawczego może zostać przy pierwszej możliwej okazji zaproszony do złożenia oświadczenia przed Parlamentem Europejskim oraz do udzielenia odpowiedzi na pytania posłów.

Do celów zawarcia umowy z Dyrektorem Wykonawczym Agencję reprezentuje przewodniczący Rady Administracyjnej.

Rada Administracyjna podejmuje decyzję o powołaniu Dyrektora Wykonawczego większością dwóch trzecich głosów swoich członków.

2. Kadencja Dyrektora Wykonawczego trwa pięć lat. Na zakończenie kadencji Komisja dokonuje oceny wykonania przez Dyrektora Wykonawczego jego obowiązków, z uwzględnieniem przyszłych zadań Agencji i stojących przed nią wyzwań.

Na wniosek Komisji, z uwzględnieniem oceny, o której mowa w akapicie pierwszym, Rada Administracyjna może jednokrotnie przedłużyć kadencję Dyrektora Wykonawczego na okres nie dłuższy niż pięć lat.

Decyzja o przedłużeniu kadencji Dyrektora Wykonawczego przyjmowana jest większością dwóch trzecich głosów członków Rady Administracyjnej.

Dyrektor Wykonawczy, którego kadencję przedłużono, nie może po jej zakończeniu brać udziału w kolejnej procedurze selekcji na to samo stanowisko.

Rada Administracyjna informuje Parlament Europejski o zamiarze przedłużenia kadencji Dyrektora Wykonawczego. Przed przedłużeniem kadencji Dyrektor Wykonawczy może zostać zaproszony do złożenia oświadczenia przed właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania posłów.

3. Rada Administracyjna może odwołać Dyrektora Wykonawczego na wniosek Komisji lub jednej trzeciej swoich członków, w drodze decyzji przyjętej większością dwóch trzecich głosów jej członków.

4. Parlament Europejski i Rada mogą wezwać Dyrektora Wykonawczego do wymiany opinii na forum tych instytucji na temat prac i planów Agencji, w tym na temat jej wieloletnich i rocznych programów prac. Ta wymiana opinii nie może dotyczyć spraw związanych z działaniami w zakresie akredytacji bezpieczeństwa przewidzianymi w tytule V rozdział II.

Artykuł 90

Delegowanie ekspertów krajowych do Agencji

Agencja może zatrudniać ekspertów krajowych z państw członkowskich, a także, na podstawie art. 98 ust. 2, ekspertów krajowych z państw trzecich i organizacji międzynarodowych uczestniczących w pracach Agencji. Eksperti ci muszą mieć poświadczenie bezpieczeństwa odpowiednie do klauzul tajności informacji, z którymi mają do czynienia na podstawie art. 43 ust. 2. Do takich pracowników nie ma zastosowania regulamin pracowniczy ani warunki zatrudnienia.

ROZDZIAŁ V

Inne przepisy

Artykuł 91

Przywileje i immunitety

Do Agencji i jej pracowników ma zastosowanie Protokół nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej załączony do TUE i do TFUE.

Artykuł 92

Umowa w sprawie siedziby i umowy w sprawie przyjęcia biur lokalnych

1. Niezbędne uzgodnienia dotyczące pomieszczeń, jakie należy zapewnić Agencji w przyjmującym państwie członkowskim, w którym znajduje się siedziba Agencji, i instalacji udostępnianych przez to państwo członkowskie, a także przepisy szczególne mające zastosowanie w przyjmującym państwie członkowskim do Dyrektora Wykonawczego, członków Rady Administracyjnej, personelu Agencji i do członków ich rodzin określa się w umowie w sprawie siedziby. Umowa w sprawie siedziby jest zawierana między Agencją a danym państwem członkowskim, w którym znajduje się siedziba Agencji, po uzyskaniu zgody Rady Administracyjnej.
2. Jeżeli jest to niezbędne dla działania biura lokalnego Agencji, otwartego zgodnie z art. 79 ust. 2, Agencja zawiera – po uzyskaniu zgody Rady Administracyjnej – umowę z danym państwem członkowskim, w którym znajduje się to biuro lokalne.
3. Państwa członkowskie przyjmujące Agencję oferują najlepsze możliwe warunki zapewniające sprawne i skuteczne funkcjonowanie Agencji, w tym wielojęzyczną edukację o charakterze europejskim i odpowiednie połączenia transportowe.

Artykuł 93

System językowy Agencji

1. Do Agencji ma zastosowanie rozporządzenie Rady nr 1 ⁽⁴⁸⁾.
2. Usługi tłumaczeniowe wymagane dla funkcjonowania Agencji zapewnia Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej.

Artykuł 94

Polityka dotycząca dostępu do dokumentów będących w posiadaniu Agencji

1. Do dokumentów będących w posiadaniu Agencji ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1049/2001.
2. Rada Administracyjna przyjmuje uzgodnienia dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.
3. Decyzje podjęte przez Agencję na podstawie art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 mogą być przedmiotem skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich lub postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, na podstawie, odpowiednio, art. 228 i 263 TFUE.

⁽⁴⁸⁾ Rozporządzenie Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385).

*Artykuł 95***Zapobieganie przez Agencję nadużyciom finansowym**

1. W celu ułatwienia zwalczania nadużyć finansowych, korupcji i wszelkiej innej nielegalnej działalności – zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 – Agencja, w terminie sześciu miesięcy od dnia rozpoczęcia swojej działalności, przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽⁴⁹⁾ oraz przyjmuje odpowiednie przepisy mające zastosowanie do wszystkich pracowników Agencji, korzystając z decyzji wzorcowej określonej w załączniku do tego porozumienia.
2. Europejski Trybunał Obrachunkowy jest uprawniony do przeprowadzania kontroli, na podstawie dokumentów i na miejscu, obejmujących wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali od Agencji środki finansowe Unii.
3. Zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96 i w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 OLAF może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy doszło do nadużyć finansowych, korupcji lub jakichkolwiek innych nielegalnych działań naruszających interesy finansowe Unii w związku z dotacją lub zamówieniem finansowanymi przez Agencję.
4. Zawierane przez Agencję umowy o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zawierane przez nią umowy w sprawie udzielenia zamówienia i umowy o udzieleniu dotacji oraz decyzje o udzieleniu przez nią dotacji zawierają postanowienia wyraźnie upoważniające Europejski Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich kontroli i dochodzeń zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami. Nie ma to wpływu na ust. 1, 2 i 3.

*Artykuł 96***Ochrona przez Agencję EUCI lub szczególnie chronionych informacji jawnych**

Po uprzednim zasięgnięciu opinii Komisji Agencja przyjmuje własne przepisy bezpieczeństwa równoważne z przepisami bezpieczeństwa Komisji dotyczącymi ochrony EUCI oraz szczególnie chronionych informacji jawnych, w tym z przepisami dotyczącymi wymiany, przetwarzania i przechowywania takich informacji, zgodnie z decyzjami (UE, Euratom) 2015/443 i (UE, Euratom) 2015/444.

*Artykuł 97***Odpowiedzialność Agencji**

1. Odpowiedzialność umowną Agencji reguluje prawo właściwe dla danej umowy.
2. Sędem właściwym do orzekania na podstawie klauzuli arbitrażowej zamieszczonej w umowie zawartej przez Agencję jest Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
3. W przypadku odpowiedzialności pozaumownej Agencja, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla ustawodawstwa państw członkowskich, ma obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przez jej wydziały lub przez jej pracowników przy wykonywaniu ich obowiązków.
4. Sędem właściwym w sporach dotyczących odszkodowania za szkody, o których mowa w ust. 3, jest Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
5. Odpowiedzialność osobistą pracowników Agencji wobec Agencji regulują mające do nich zastosowanie przepisy ustanowione w regulaminie pracowniczym lub w warunkach zatrudnienia.

*Artykuł 98***Współpraca z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi**

1. Agencja jest otwarta na udział państw trzecich i organizacji międzynarodowych, które zawarły w tym celu umowy międzynarodowe z Unią.

⁽⁴⁹⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 15.

2. Na podstawie odpowiednich postanowień umów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu i w art. 43, opracowuje się uzgodnienia określające w szczególności charakter, zakres i sposób uczestniczenia zainteresowanych państw trzecich i organizacji międzynarodowych w pracach Agencji, w tym postanowienia dotyczące uczestnictwa w inicjatywach podejmowanych przez Agencję, wkładów finansowych oraz personelu. W odniesieniu do kwestii kadrowych uzgodnienia te muszą być w każdym przypadku zgodne z regulaminem pracowniczym. W stosownych przypadkach zawierają one również postanowienia dotyczące wymiany i ochrony informacji niejawnych z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi. Postanowienia te podlegają wcześniejszemu zatwierdzeniu przez Komisję.
3. W ramach umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, Rada Administracyjna przyjmuje strategię dotyczącą stosunków z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi w sprawach należących do właściwości Agencji.
4. Poprzez zawarcie odpowiednich uzgodnień roboczych z Dyrektorem Wykonawczym Komisja zapewnia, aby Agencja – w jej stosunkach z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi – działała w zakresie swojego mandatu i istniejących ram instytucjonalnych.

Artykuł 99

Konflikt interesów

1. Członkowie Rady Administracyjnej i Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, Dyrektor Wykonawczy, delegowani eksperci krajowi i obserwatorzy składają oświadczenie dotyczące zobowiązań oraz oświadczenie dotyczące interesów, wskazującą na brak lub istnienie bezpośrednich lub pośrednich interesów, które mogłyby zostać uznane za szkodzące ich niezależności. Oświadczenia te muszą być:
 - a) dokładne i kompletne;
 - b) złożone na piśmie przy obejmowaniu stanowiska przez dane osoby;
 - c) ponawiane co roku; oraz
 - d) aktualizowane, kiedy tylko zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku istotnych zmian dotyczących sytuacji osobistej danej osoby.
2. Członkowie Rady Administracyjnej i Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa, Dyrektor Wykonawczy, delegowani eksperci krajowi, obserwatorzy i eksperci zewnętrzni uczestniczący w grupach roboczych *ad hoc*, składają przed każdym posiedzeniem, w którym mają uczestniczyć, dokładne i kompletne oświadczenie o braku lub istnieniu interesu, który mógłby zostać uznany za szkodzący ich niezależności w odniesieniu do konkretnych punktów porządku obrad; jeżeli taki interes istnieje, powstrzymują się od udziału w dyskusji i głosowaniu nad takimi punktami.
3. Rada Administracyjna i Rada ds. Akredytacji Bezpieczeństwa określają w swoich regulaminach praktyczne ustalenia w zakresie składania oświadczeń dotyczących interesów, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz zapobiegania konfliktowi interesów i zarządzania nim.

TYTUŁ X

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE, OCENA I KONTROLA

Artykuł 100

Program prac

Program jest realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia finansowego, które są specjalnie określone i w pełni oddzielne dla każdego komponentu Programu. Programy prac określają działania i powiązany budżet niezbędne do osiągnięcia celów Programu oraz, w stosownych przypadkach, całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone.

Komisja przyjmuje programy prac w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 107 ust. 3.

Artykuł 101

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej postępów Programu w realizacji celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 4 zawarto w załączniku.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów Programu w realizacji jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 105 zmieniających załącznik w odniesieniu do wskaźników, jeżeli uznaje się to za konieczne, oraz uzupełniających niniejsze rozporządzenie o uregulowania dotyczące monitorowania i oceny.
3. W przypadku gdy jest to uzasadnione szczególnie pilną potrzebą, do aktów delegowanych przyjmowanych na podstawie niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura przewidziana w art. 106.
4. System sprawozdawczości dotyczącej wykonania zapewnia efektywne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji i rezultatów Programu.

W tym celu na odbiorców środków finansowych Unii oraz, w stosownych przypadkach, na państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.

5. Do celów ust. 1 odbiorcy środków finansowych Unii przekazują odpowiednie informacje. Dane niezbędne do zweryfikowania wykonania gromadzone są w efektywny, skuteczny i terminowy sposób.

Artykuł 102

Ocena

1. Komisja przeprowadza oceny Programu w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Do dnia 30 czerwca 2024 r., a następnie co cztery lata, Komisja dokonuje oceny realizacji Programu. Ocena obejmuje wszystkie komponenty i działania Programu. Dokonuje się w niej oceny:
 - a) realizacji usług świadczonych w ramach Programu;
 - b) zmieniających się potrzeb użytkowników Programu; oraz
 - c) przy ocenie realizacji SSA i GOVSATCOM – ewolucji w zakresie dostępnych przepustowości na potrzeby współdziałania i łączenia lub przy ocenie realizacji systemów Galileo, Copernicus i EGNOS – ewolucji w zakresie danych i usług oferowanych przez konkurentów.

W ocenie dokonuje się również, w odniesieniu do każdego komponentu Programu, oceny, na podstawie analizy kosztów i korzyści, skutków ewolucji, o której mowa w akapicie pierwszym lit. c), w tym potrzeby zmiany polityki opłat lub potrzeby dodatkowej infrastruktury kosmicznej lub naziemnej.

W razie konieczności do oceny dołącza się odpowiedni wniosek.

3. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.
4. Podmioty zaangażowane w wykonanie niniejszego rozporządzenia dostarczają Komisji dane i informacje niezbędne do przeprowadzenia oceny, o której mowa w ust. 1.
5. Do dnia 30 czerwca 2024 r., a następnie co cztery lata, Komisja dokonuje oceny skuteczności działania Agencji w odniesieniu do jej celów, mandatu i zadań, zgodnie z wytycznymi Komisji. Ocena opiera się na analizie kosztów i korzyści. W ramach tej oceny uwzględnia się w szczególności ewentualną potrzebę zmodyfikowania mandatu Agencji i skutki finansowe takiej modyfikacji. Ocena dotyczy również polityki Agencji wobec konfliktu interesów oraz niezależ-

ności i autonomii Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa. Komisja może również ocenić skuteczność działania Agencji w celu zbadania możliwości powierzenia jej dodatkowych zadań, zgodnie z art. 29 ust. 3. W razie konieczności do oceny załącza się odpowiedni wniosek.

Jeżeli Komisja uzna, że nie ma już podstawy do dalszego prowadzenia działalności przez Agencję w świetle jej celów, mandatu i zadań, może przedstawić wniosek dotyczący odpowiedniej zmiany niniejszego rozporządzenia.

Sprawozdanie z oceny Agencji oraz własne wnioski Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Radzie Administracyjnej i Radzie ds. Akredytacji Bezpieczeństwa. Wyniki oceny podawane są do wiadomości publicznej.

Artykuł 103

Audyty

Audyty dotyczące wykorzystania wkładu Unii przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności na podstawie art. 127 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 104

Ochrona danych osobowych i prywatności

1. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych w związku z zadaniami i działaniami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, w tym przez Agencję, odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, w szczególności z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽⁵⁰⁾ oraz (UE) 2018/1725 ⁽⁵¹⁾.
2. Rada Administracyjna ustanawia środki umożliwiające stosowanie przez Agencję rozporządzenia ((UE) 2018/1725, w tym środki dotyczące wyznaczania inspektora ochrony danych Agencji. Środki te ustanawia się po zasięgnięciu opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

TYTUŁ XI

PRZEKAZANIE UPRAWNIENI I ŚRODKI WYKONAWCZE

Artykuł 105

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 53 i 101, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r.

⁽⁵⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽⁵¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 53 i 101, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 53 i 101 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 106

Tryb pilny

1. Akty delegowane przyjęte w trybie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, dopóki nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przekazując akt delegowany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, podaje się powody zastosowania trybu pilnego.
2. Parlament Europejski albo Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 105 ust. 6. W takim przypadku Komisja uchyla akt natychmiast po powiadomieniu jej przez Parlament Europejski lub Radę o decyzji o wniesieniu sprzeciwu.

Artykuł 107

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet ds. Programu. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Komitet ds. Programu zbiera się w następujących różnych składach specjalnych:

- a) Galileo i EGNOS;
 - b) Copernicus;
 - c) SSA;
 - d) GOVSATCOM;
 - e) skład zajmujący się bezpieczeństwem: wszystkie aspekty związane z bezpieczeństwem Programu, bez uszczerbku dla roli Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa; przedstawiciele ESA i Agencji mogą zostać zaproszeni do udziału w charakterze obserwatorów. ESDZ również jest zapraszana do udziału;
 - f) skład zajmujący się sprawami przekrojowymi: strategiczny przegląd realizacji Programu, spójność różnych komponentów Programu, środki przekrojowe i przeniesienie środków budżetowych, o którym mowa w art. 11.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
 3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

4. W przypadku gdy komitet ds. Programu nie wyda żadnej opinii w sprawie projektu aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 34 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
5. Zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych mogą być zapraszani w charakterze obserwatorów na posiedzenia komitetu ds. Programu na warunkach określonych w jego regulaminie, z uwzględnieniem bezpieczeństwa Unii.
6. Komitet ds. Programu tworzy, zgodnie ze swoim regulaminem, „forum użytkowników” jako grupę roboczą doradzącą mu w sprawach dotyczących wymogów użytkowników, ewolucji usług i ich upowszechniania wśród użytkowników. Forum użytkowników ma na celu zagwarantowanie ciągłego i skutecznego zaangażowania użytkowników oraz spotyka się w składach specjalnych w odniesieniu do każdego komponentu Programu.

TYTUŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 108

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z Programem oraz realizowanymi w jego ramach działaniami i uzyskanymi rezultatami.

Zasoby finansowe przydzielone na Program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z celami, o których mowa w art. 4.

3. Agencja może uczestniczyć z własnej inicjatywy w działaniach komunikacyjnych w zakresie swoich kompetencji. Alokacja zasobów na działania komunikacyjne nie może mieć niekorzystnego wpływu na skuteczne wykonywanie zadań, o których mowa w art. 29. Takie działania komunikacyjne prowadzone są zgodnie z odpowiednimi planami komunikacji i upowszechniania przyjętymi przez Radę Administracyjną.

Artykuł 109

Uchylenia

1. Rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzja nr 541/2014/UE tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.
2. Odesłania do uchylonych aktów traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 110

Przepisy przejściowe i ciągłość świadczenia usług po 2027 r.

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację ani modyfikację działań rozpoczętych na podstawie rozporządzeń (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzji nr 541/2014/UE, które nadal stosuje się do tych działań aż do ich zamknięcia. W szczególności konsorcjum ustanowione na podstawie art. 7 ust. 3 decyzji nr 541/2014/UE świadczy usługi SST przez trzy miesiące po podpisaniu przez krajowe podmioty założycielskie umowy w sprawie partnerstwa ds. SST, o której mowa w art. 58 niniejszego rozporządzenia.

2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na Program pokrywane mogą być również wydatki na pomoc techniczną i administracyjną niezbędne w celu zapewnienia przejścia między Programem a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzeń (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzji nr 541/2014/UE.

3. W razie potrzeby w budżecie Unii obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków niezbędnych do realizacji celów określonych w art. 4, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do końca Programu, a także wydatków na działania operacyjne o krytycznym znaczeniu i świadczenie usług, w tym za pośrednictwem ramowej umowy o partnerstwie finansowym i umów o przyznanie wkładu.

Artykuł 111

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 kwietnia 2021 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

D. M. SASSOLI

Przewodniczący

W imieniu Rady

A. P. ZACARIAS

Przewodniczący

—

ZAŁĄCZNIK

KLUCZOWE WSKAŹNIKI

Kluczowe wskaźniki nadają kształt monitorowaniu skuteczności Programu w realizacji jego celów, o których mowa w art. 4, w celu zminimalizowania obciążeń i kosztów administracyjnych.

1. W tym celu na potrzeby sprawozdawczości rocznej gromadzi się dane dotyczące następującego zestawu kluczowych wskaźników, dla których szczegóły wdrażania, takie jak mierniki, dane liczbowe i związane z nimi wartości nominalne i progi, w tym dane ilościowe i badania przypadków jakościowych, zgodnie z obowiązującymi wymogami misji i oczekiwanymi wynikami, są określone w umowach zawartych z podmiotami, którym powierzono zadania:

- 1.1. Cel szczegółowy, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. a)

Wskaźnik 1: Dokładność usług świadczonych oddzielnie przez Galileo i EGNOS w zakresie nawigacji i pomiaru czasu

Wskaźnik 2: Dostępność i ciągłość usług świadczonych oddzielnie przez Galileo i EGNOS

Wskaźnik 3: Zasięg geograficzny usług EGNOS i liczba opublikowanych procedur EGNOS (zarówno APV-I, jak i LPV-200)

Wskaźnik 4: Zadowolenie unijnych użytkowników z usług Galileo i EGNOS

Wskaźnik 5: Udział odbiorników działających w systemach Galileo i EGNOS w światowym i unijnym rynku odbiorników Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej / systemu wspomagającego opartego na wyposażeniu satelitarnym (GNSS/SBAS).

- 1.2. Cel szczegółowy, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. b)

Wskaźnik 1: Liczba unijnych użytkowników usług systemu Copernicus, dane z systemu Copernicus oraz usługi w zakresie dostępu do danych i informacji (DIAS) z dostarczeniem, w miarę możliwości, informacji, takich jak rodzaj użytkownika, rozkład geograficzny oraz sektor działalności

Wskaźnik 2: W stosownych przypadkach, liczba uruchomień usług systemu Copernicus zamówionych lub wykonanych

Wskaźnik 3: Zadowolenie unijnych użytkowników z usług systemu Copernicus i DIAS

Wskaźnik 4: Niezawodność, dostępność i ciągłość usług systemu Copernicus i strumieni danych z systemu Copernicus

Wskaźnik 5: Liczba nowych produktów informacyjnych dostarczanych w ramach pakietu w odniesieniu do poszczególnych usług systemu Copernicus

Wskaźnik 6: Ilość danych generowanych przez satelity Sentinel systemu Copernicus

- 1.3. Cel szczegółowy, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. c)

Wskaźnik 1: Liczba użytkowników komponentu SSA, z dostarczeniem, w miarę możliwości, informacji, takich jak rodzaj użytkownika, rozkład geograficzny oraz sektor działalności

Wskaźnik 2: Dostępność usług

- 1.4. Cel szczegółowy, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. d)

Wskaźnik 1: Liczba użytkowników usług GOVSATCOM z dostarczeniem, w miarę możliwości, informacji, takich jak rodzaj użytkownika, rozkład geograficzny oraz sektor działalności

Wskaźnik 2: Dostępność usług

- 1.5. Cel szczegółowy, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. e)
Wskaźnik 1: Liczba wyniesień w przestrzeń kosmiczną na potrzeby Programu (w tym w rozbiciu na rodzaje wyniesień w przestrzeń kosmiczną)
 - 1.6. Cel szczegółowy, o którym mowa w art. 4 ust. 2 lit. f)
Wskaźnik 1: Liczba i lokalizacja platform ds. przestrzeni kosmicznej w Unii
Wskaźnik 2: Odsetek MŚP mających siedzibę w Unii jako odsetek całkowitej wartości zamówień związanych z Programem
 2. W ocenie, o której mowa w art. 102, uwzględnia się dodatkowe elementy, takie jak:
 - 2.1. Wyniki konkurencji w dziedzinie nawigacji i obserwacji Ziemi
 - 2.2. Upowszechnianie usług Galileo i EGNOS wśród użytkowników
 - 2.3. Integralność usług EGNOS
 - 2.4. Upowszechnianie usług systemu Copernicus wśród podstawowych użytkowników systemu Copernicus
 - 2.5. Liczba polityk Unii lub państw członkowskich wykorzystujących system Copernicus lub odnoszących związane z nim korzyści
 - 2.6. Analiza autonomii podkomponentu SST oraz poziomu niezależności Unii w tym obszarze
 - 2.7. Stan tworzenia sieci na potrzeby działalności w zakresie podkomponentu NEO
 - 2.8. Ocena przepustowości GOVSATCOM w odniesieniu do potrzeb użytkowników zgodnie z art. 69 i 102
 - 2.9. Zadowolenie użytkowników z usług SSA i GOVSATCOM
 - 2.10. Udział wyniesień w przestrzeń kosmiczną przez rakiety nośne Ariane i Vega w całkowitym rynku w oparciu o publicznie dostępne dane
 - 2.11. Rozwój sektora segmentu wykorzystania danych satelitarnych (downstream) mierzony, w miarę dostępności, liczbą nowych przedsiębiorstw korzystających z unijnych danych, informacji i usług dotyczących przestrzeni kosmicznej, liczbą utworzonych miejsc pracy i obrotem, w podziale na państwa członkowskie, z wykorzystaniem badań Komisji (Eurostatu), o ile są dostępne
 - 2.12. Rozwój unijnego sektora kosmicznego (upstream) mierzony, w miarę dostępności, liczbą utworzonych miejsc pracy i obrotem, w podziale na państwa członkowskie, oraz udziałem w rynku światowym europejskiego przemysłu kosmicznego, z wykorzystaniem badań Komisji (Eurostatu), o ile są dostępne
-